

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยและประเมินผลการศึกษา)

ปริญญา

วิจัยและประเมินผลการศึกษา

การศึกษา

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง

การประเมินนักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour
(ถูกคิดสัคนิด ก่อนคิดบริโภค) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

An Evaluation of Public Relation Personnel in Food Safety Campus Tour Project
(Smart Think Smart Do), Food and Drug Administration

นามผู้วิจัย นางสาวณัฐกมล สุกุมลนันทน์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์วิวัฒน์ ทองไทย, กศ.ด.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พร้อมพิไล บัวสุวรรณ, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภารัตน์ สารสว่าง, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา ชีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การประเมินนักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour
(ถูกคิดสักนิด ก่อนคิดบริโภค) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

An Evaluation of Public Relation Personnel in Food Safety Campus Tour Project
(Smart Think Smart Do), Food and Drug Administration

โดย

นางสาวณัฐกมล สุขุมลนันทน์

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยและประเมินผลการศึกษา)

พ.ศ. 2553

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ณัฐกมล สุกุมลนันท์ 2553: การประเมินนักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour (อุกคิตส์กนิต ก่อนคิดบริโศค) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยและประเมินผลการศึกษา) สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาการศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์วสันต์ ทองไทย, กศ.ด. 198 หน้า

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินนักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour (อุกคิตส์กนิต ก่อนคิดบริโศค) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ถึงความเหมาะสมใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ และประสบการณ์ 2) ด้านบุคลิกภาพ และ 3) ด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ นักประชาสัมพันธ์ จำนวน 23 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ การสอบถาม การจัดกลุ่มสนทนา และสำรวจเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา การสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย และการตีความหมายของผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านความรู้ และประสบการณ์ ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาการที่ประชาสัมพันธ์ในระดับดีมาก ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ และ ประสบการณ์ ในการทำงาน อยู่ในระดับดี 2) ด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ การแต่งกายอยู่ในระดับดีมาก การแสดงออก และ มนุษยสัมพันธ์ลักษณะการพูด/การสื่อสารกับผู้ฟังส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี 3) ด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์ แบ่งเป็น ความสามารถในการประชาสัมพันธ์รายบุคคลและความสามารถในการประชาสัมพันธ์รายกลุ่ม ความสามารถในการประชาสัมพันธ์รายบุคคล พบว่า พฤติกรรมการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การเตรียมตัวและความพร้อมในการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก การอธิบายเนื้อหาวิชาการ การเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี การเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาการกับชีวิตประจำวัน และการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า ส่วนใหญ่อยู่ระดับปานกลาง ผลการดำเนินงาน ได้แก่ บรรยากาศการทำงาน และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ความสนใจของผู้ฟัง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ความสามารถในการประชาสัมพันธ์รายกลุ่ม พบว่า การเตรียมงาน ได้แก่ การแบ่งหน้าที่ในทีม และความร่วมมือของสมาชิกในทีม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี การติดต่อประสานงานกับสถานศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ความพร้อมของสถานศึกษา และ รูปแบบการประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก ความพร้อมด้านสื่อ / อุปกรณ์ เวลา จำนวนนักประชาสัมพันธ์ และพัฒนาการในการทำงาน / การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ผลการดำเนินงาน ได้แก่ บรรยากาศการประชาสัมพันธ์ และ ความพึงพอใจของอาจารย์ประจำสถานศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก ความคิดเห็นของสมาชิกในทีม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี และความสำเร็จในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับควรปรับปรุง ผลการประเมินโดยรวม พบว่า มีนักประชาสัมพันธ์ที่ได้ระดับดีมาก จำนวน 5 คน ระดับดี จำนวน 12 คน และระดับปานกลาง จำนวน 6 คน

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Natgamon Sukumolnun 2010: An Evaluation of Public Relation Personnel in Food Safety Campus Tour Project (Smart Think Smart Do), Food and Drug Administration. Master of Education (Educational Research and Evaluation), Major Field: Educational Research and Evaluation, Department of Education. Thesis Advisor: Mr. Wasan Thongthai, Ed.D. 198 pages.

The purpose of this research is to evaluate The Public Relation Personnel in Food Safety Campus Tour Project (Smart Think Smart Do), Food and Drug Administration to appropriate in three areas 1) knowledge and experiences 2) personalities and 3) abilities to perform public relations. The populations were 23 public relation personnel. The methods used were observation, in-depth interview, questionnaire, focus group and document analysis. The data were analyzed by content analysis, inductive summaries, and interpretation.

The study found that 1) in the area of knowledge and experiences in public relations, the personnel acquired an excellent level of understanding in public relations and good level in working experience of public relations. 2) in the area of personalities, dressing appropriately is in an excellent level, and expression, human relations and communication to audiences almost are in good levels. 3) in the area of abilities to perform public relations which covers both individual ability and group ability in performing public relations, most of each individual has good level of self preparation and readiness prior to the working period, ability to explain to the audience are mostly in good level, adaptation of the academic contents to everyday lives and the usages of medias mostly are in an average levels, creating good working atmosphere and problem management mostly are in a good levels, and gaining audience attention are mostly in average level. As for the group abilities to perform public relations, it was found that team preparation on job distribution and team co-operations mostly are in good levels. Communication process with schools mostly is in an average level. Public relations process such as preparing for sites and public relations methods mostly are in excellent level. The readiness of medias, tools, times, and public relation personnel over the period of working process and problems solving mostly are in good levels. The public relations atmosphere during the performing period and the satisfaction of instructors mostly are in excellent levels. The team members' opinions on their performance mostly are in good levels. The working successful are mostly in improve levels. The over all results of this evaluation found that there are 5 excellent public relation personnel, 12 good public relation personnel, and 6 average public relation personnel.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร.วสันต์ ทองไทย ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผศ.ดร.พร้อมพิไล บัวสุวรรณ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ดร.พิกุล เอกวรางกูร ประธานกรรมการในการสอบและดร.ทิพย์วรรณ ปริญาศิริ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่กรุณาชี้แนะแนวทาง ให้คำแนะนำปรึกษาและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้วิจัย อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์และการนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพต่อไป

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการกองควบคุมอาหารและคณบดีประชาสัมพันธ์ โครงการ Food Safety Campus Tour สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ที่กรุณาให้การต้อนรับและความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาที่ทำการวิจัย

ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของ คุณแม่สมเจต คุณพ่ออนุสรณ์ สุกุลมณีนันท์ พี่ชาย คุณยาย คุณน้าอนุชจริย์ เกิดสมบุญณ์ รวมทั้งครอบครัวอันเป็นที่รักยิ่งของผู้วิจัย ที่ได้ให้กำลังใจให้การสนับสนุนการศึกษาและการวิจัยของผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอขอบคุณคุณคุณเกรียงไกร รอบทอง และเพื่อนๆทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจมาตลอด

คุณค่าและประโยชน์อันพึงได้รับจากการวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแด่บุพการีตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่ได้มีส่วนเกื้อกูลพื้นฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

ณัฐกมล สุกุลมณีนันท์

เมษายน 2553

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ประโยชน์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	9
ความรู้เกี่ยวกับการประเมิน	9
ความรู้เกี่ยวกับการประเมินบุคคลและการประเมินผลการปฏิบัติงาน	19
ความรู้เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และนักประชาสัมพันธ์	33
โครงการ Food Safety Campus Tour ปี 1 (จุดคิดส์กนิด ก่อนคิดบริโภค)	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	56
การเลือกกรณีศึกษา	56
การกำหนดวิธีการประเมิน	57
เกณฑ์การประเมิน	62
กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย	70
เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	70
การกำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม	73
การเข้าสู่สนามวิจัย	74

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ช่วงแรกในการเข้าสู่สนามวิจัย	74
ช่วงเก็บข้อมูล	75
ช่วงทำก่อนปิดงานภาคสนาม	78
การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล	78
การวิเคราะห์ข้อมูล	80
การสรุปและตีความผลการวิจัย	80
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	83
ผลการวิจัย	84
ข้อวิจารณ์	101
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	114
สรุปผลการวิจัย	114
ข้อเสนอแนะ	118
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	121
ภาคผนวก	129
ภาคผนวก ก เครื่องมือสำหรับการวิจัย	130
ภาคผนวก ข ตัวอย่างบันทึกภาคสนาม	140
ภาคผนวก ค ข้อมูลพื้นฐานของนักประชาสัมพันธ์	144
ภาคผนวก ง ข้อมูลการดำเนินงานประชาสัมพันธ์รายบุคคล	150
ภาคผนวก จ ข้อมูลการดำเนินงานประชาสัมพันธ์รายกลุ่ม	174
ภาคผนวก ฉ ผลการสอบวัดความรู้ของผู้เข้าร่วมโครงการฯ	187
ภาคผนวก ช ภาพประกอบการวิจัย	192
ประวัติการศึกษา และการทำงาน	198

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	วิธีการประเมินนักประชาสัมพันธ์	57
2	เกณฑ์การประเมินความเหมาะสมด้านบุคลิกภาพ	62
3	เกณฑ์การประเมินความเหมาะสมด้านความสามารถในการ ประชาสัมพันธ์รายบุคคล	63
4	เกณฑ์การประเมินความเหมาะสมด้านความสามารถในการ ประชาสัมพันธ์รายกลุ่ม	65
5	ข้อมูลของนักประชาสัมพันธ์	84
6	ผลการประเมินความเหมาะสมด้านบุคลิกภาพของนักประชาสัมพันธ์	88
7	ผลการประเมินด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์ของ นักประชาสัมพันธ์รายบุคคล	90
8	ผลการประเมินด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์ของ นักประชาสัมพันธ์รายกลุ่ม	94
9	ผลการประเมินนักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour ปี 1	97

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
1	ข้อมูลการดำเนินงานประชาสัมพันธ์รายบุคคล	151
2	ผลการดำเนินงานของ ทีม A	175
3	ผลการดำเนินงานของ ทีม B	178
4	ผลการดำเนินงานของ ทีม C	181
5	ผลการดำเนินงานของ ทีม D	184
6	ผลการสอบวัดความรู้ของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทีม A	188
7	ผลการสอบวัดความรู้ของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทีม B	189
8	ผลการสอบวัดความรู้ของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทีม C	190
9	ผลการสอบวัดความรู้ของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทีม D	191

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ขั้นตอนการประเมิน	13
2	กรอบแนวคิดในการวิจัย	55
ภาพผนวกที่		
1	บันทึกภาคสนาม	141
2	ภาพการจัดกิจกรรมโครงการ Food Safety Campus Tour	193
3	นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนวัดช่องนนทรี	193
4	นักประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่นักเรียนเรื่องก๋วยเตี๋ยว	194
5	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมก๋วยเตี๋ยวปลอดภัย	194
6	นักเรียนแข่งขันกันตอบคำถามในกิจกรรมสี่ผสมอาหาร	195
7	ตัวแทนนักเรียนอาสาสมัครร่วมเล่นเกมสี่กิจกรรมฉลาดโภชนาการ	195
8	นักประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่นักเรียนในกิจกรรมฉลาดโภชนาการ	196
9	นักเรียนร่วมกิจกรรมฉลาดโภชนาการ	196
10	นักประชาสัมพันธ์อธิบายการเนื้อหาวิชาการฐานฉลาดโภชนาการ	197
11	นักเรียนตอบคำถามชิงรางวัล	197

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

สุขภาพร่างกายของคนเราจะดี แข็งแรงหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับอาหารที่ร่างกายได้รับเข้าไป อาหารจะมีคุณภาพดี ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถของผู้เป็นเจ้าของร่างกายที่จะเลือกอาหารให้กับตนเอง ดังคำกล่าวที่ว่า “You are what you eat.” หากร่างกายได้รับอาหารดี มีคุณภาพ ได้สารอาหารครบและเพียงพอกับที่ร่างกายต้องการ จะทำให้ร่างกายแข็งแรงได้ (ประหยัด สายวิเชียร, 2547) อาหารยังเป็นสิ่งที่สามารถบันดาลความสุข หรือโรคร้ายไข้เจ็บให้เราได้ อาหารช่วยรักษา ช่วยสร้างคามงาม แม้กระทั่งบันบุคคลิกภาพและนิสัยให้เราเป็นคนอ่อนแออด คนผอมซีโรคนหงุดหงิดซีโมโหหรือ มีรูปร่างกำลังดีนิสัยเยือกเย็นสุขุมมีชีวิตชีวา การเลือกรับประทานอาหารจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงหลักโภชนาการและมีแนวทางปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดภาวะโภชนาการที่ดีและรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ทุกวัน (ศรีสมร คงพันธุ์, 2544) พฤติกรรมการบริโภคอาหารของบุคคลเป็นปัจจัยที่มีผลต่อภาวะโภชนาการ ดังนั้นการส่งเสริมให้บุคคลมีพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ถูกต้องตาม หลักโภชนาการและในปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย จึงนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นโดยเฉพาะในเด็กวัยเรียนซึ่งเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโตมีการใช้พลังงานในการทำกิจกรรมต่างๆ มาก การได้รับประทานอาหารที่ถูกต้องและเหมาะสมจะช่วยให้ร่างกายมีการเจริญเติบโตและสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้ดีและมีประสิทธิภาพ (สว่างเดือน สวัสดิ์, 2549)

การสำรวจภาวะโภชนาการของคนในกรุงเทพมหานคร ปีพ.ศ.2547 (กรมอนามัย, 2547) พบว่า ในกลุ่มเด็กวัยเรียน 884 คน มีภาวะอ้วน เริ่มอ้วน และท้วม รวมกันสูงถึงร้อยละ 19.9 ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการบริโภคอาหารที่มีไขมันสูงและมีรสหวานเพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกันพบว่าเด็กผอมและค่อนข้างผอมรวมกันร้อยละ 4.5 เด็กค่อนข้างเตี้ยร้อยละ 3.7 และจิวรรณ สิริภักดี (2547) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร อยู่ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ มีเจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งความรู้ เจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร

ของนักเรียนแตกต่างกันตามเพศและข้อมูลข่าวสารที่นักเรียนได้รับ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภวดี ลิขิตวงษ์ (2547) ที่ทำการศึกษาเรื่องความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการบริโภคต่อภาวะ โภชนาการของเด็กวัยรุ่นตอนต้นในเขตการศึกษาที่ 2 ของกรุงเทพมหานคร พบว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่ มีความรู้เกี่ยวกับการโภชนาการอยู่ในระดับพอใช้ และมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภค ได้แก่ เพศ อายุ การได้รับความรู้จากนิตยสาร เพื่อน หนังสือพิมพ์ บุคลากรทางการแพทย์ สิ่งที่มี อิทธิพลต่อการเลือกรับประทานอาหาร คือ วิทยุ โทรทัศน์ ราคา ความสะอาด เพื่อน และสมาชิก ในครอบครัวเคยรับประทานร่วมกัน นอกจากนี้ ประหยัด สายวิเชียร (2547) กล่าวว่า ยังมีปัจจัย อีกรวมที่มีอิทธิพลต่อการเลือกกินของคนเรา เช่น กลุ่มเพื่อน โดยเฉพาะวัยรุ่นจะมีอิทธิพลมาก เช่น การนำดาราวัยรุ่นมาเป็นผู้นำเสนอสินค้าประเภทอาหารจานด่วนหรือขนมขบเคี้ยว ทำให้กลุ่ม วัยรุ่นตอบรับเพราะต้องการเป็นคนทันสมัย เลียนแบบดาราจึงมีพฤติกรรมตามสื่อและแรงจูงใจนั้น ซึ่งถ้าพิจารณาให้รอบคอบ อาหารหรือเครื่องดื่มที่โฆษณา มักมีคุณค่าทางโภชนาการน้อย เมื่อกิน เป็นประจำอาจก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพตามมาได้แนวโน้มในปัจจุบันครอบครัวของคนรุ่นใหม่นิยม กินอาหารสำเร็จรูปและอาหารพร้อมปรุงมากขึ้น ตามการโฆษณาประชาสัมพันธ์จากสื่อที่มี ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างมาก สามารถสื่อสารถึงกลุ่มเป้าหมายได้ทุกรูปแบบ จึงทำให้ วัฒนธรรมการกินของครอบครัวเปลี่ยนแปลงไป เมื่อพิจารณาเรื่องสุขภาพจะมีคนเจ็บป่วยเพิ่มมาก ขึ้นทุกกลุ่มอายุเนื่องมาจากการกินที่ไม่ได้เน้นเรื่องคุณค่าทางโภชนาการและเรื่องสุขภาพ แต่เกิด จากความชอบส่วนตัวและโอกาส ในการเลือกอาหารได้เองมากขึ้น จึงทำให้เกิดภาวะโภชนาการ เกินให้เห็นในทุกเพศทุกวัยมากยิ่งขึ้น

ปกติเด็กวัยเรียนได้รับความรู้ด้านโภชนาการ จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีพุทธศักราช 2544 ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับโภชนาการในวิชาสุขศึกษา วิชาวิทยาศาสตร์ แต่เด็กยังเป็นบุคคลที่ดูแลตัวเองได้เพียงระดับพัฒนาการตามวัยเท่านั้น ความสามารถในการรับรู้ คุณประโยชน์หรือโทษของอาหารยังมีน้อยอยู่ ไม่สามารถจัดการเรื่องอาหารได้เหมือนผู้ใหญ่ อีกทั้ง เด็กมักไม่ทราบถึงความเสี่ยงในการได้รับอันตรายและ ไม่รู้จักป้องกันอันตรายจากสิ่งแวดล้อม จึงมีโอกาสได้รับอันตรายมากขึ้น การได้รับความรู้จาก การเรียนในหลักสูตรเพียงอย่างเดียวยังไม่ สามารถก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ยั่งยืนได้ (พัชรี ประไพพิณ, 2548) ประกอบกับในยุคเทคโนโลยีการ สื่อสารไร้พรมแดนรวมถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมสมัยใหม่ สื่อเข้ามามีบทบาทสำคัญทั้งในเชิง ปริมาณและเชิงคุณภาพมีผลกระทบการพัฒนาเด็กและสังคมไทย เด็กในวัยเรียนหรือเด็กระดับ ประถมศึกษามีความสนใจเรียนรู้รับสาระต่างๆ จากสื่อได้มากกว่าเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งมีผลทั้งทาง สรสร้างสรรค์และส่งผลต่อทัศนคติของเด็กในเชิงสะสมกลายเป็นความชอบ เป็นพฤติกรรมโภชนาการ

เด็กได้เรียนรู้บริโภคนิยมที่เข้ามาสู่สังคมไทยอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดภาวะโภชนาการเกิน เป็นผลกระทบ ต่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคมต่อเด็กระดับประถมศึกษาโดยตรง (ศิริจรรยา นงนุช, 2547 อ้างถึง อรุวรรณ แย้มบริสุทธิ, 2546)

การที่สื่อมีบทบาทหน้าที่ในการให้ข่าวสารความรู้เป็นตัวกลางที่แสดงออกและถ่ายทอด ความนึกคิด ศิลปะวิทยาการต่างๆ (จิตติพร ไตรทาน, 2549) การเลือกใช้สื่อเพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพเต็มที่และถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของงานจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะหน่วยงานมีความ จำเป็นต้องใช้สื่อในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปยังกลุ่มเป้าหมาย การประชาสัมพันธ์จึงเป็นงาน เชิงสร้างสรรค์ เป็นการบอกกล่าวชี้แจงให้ประชาชนได้ทราบ ช่วยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจใน หน่วยงาน นโยบาย วัตถุประสงค์ ผลงานที่ผ่านมามาตลอดจนกิจกรรมต่างๆของวัตถุประสงค์ในการ ประชาสัมพันธ์นั้น และวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์โดยทั่วไปมีหลายอย่าง เช่น เป็นการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้เกิดขึ้น อธิบาย ชี้แจง ทำความเข้าใจต่อความ สงสัยต่างๆ ความเข้าใจผิด เพื่อให้ได้รับข่าวสารข้อมูลที่ถูกต้อง (วิจิตร อวระกุล, 2541) จากปัญหาด้านภาวะโภชนาการของเด็กไทย และพฤติกรรมการบริโภคโดยเฉพาะเด็กนักเรียน ส่วนใหญ่ที่หลงเชื่อคำโฆษณาชวนเชื่อของผลิตภัณฑ์ที่วางขายในท้องตลาด เช่น ขนมขบเคี้ยว และการเลือกซื้อเลือกบริโภคอาหาร ทำให้เกิดภาวะอ้วนในเด็กนักเรียนส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นอันตราย ต่อร่างกาย อีกทั้งจากการบริโภคอาหารที่ไม่ปลอดภัยในสถานศึกษา หน่วยเคลื่อนที่เพื่อความ ปลอดภัยด้านอาหาร กองควบคุมอาหาร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา จึงได้จัดทำ โครงการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ผู้บริโภคของหน่วยเคลื่อนที่เพื่อความปลอดภัยด้านอาหารใน สถานศึกษา Food Safety Campus Tour ปี1 (บุกคิดสักนิด ก่อนคิดบริโภค) เป็นการให้ความรู้ เกี่ยวกับอาหารปลอดภัย การเลือกซื้อ เลือกบริโภคอย่างถูกต้องเพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและมีความปลอดภัยในการบริโภคอาหารอย่างรู้เท่าทัน โดยการ ดำเนินโครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายให้รับรู้ข้อมูล ข่าวสาร และมีความเข้าใจเกี่ยวกับอันตรายของสารปนเปื้อนในอาหารและผลด้านโภชนาการต่อ สุขภาพ เพื่อให้เกิดความตระหนักในการเลือกบริโภคอาหาร เลือกซื้ออาหาร และนำความรู้ไป เผยแพร่ในสถานศึกษา ครอบครัว และชุมชนต่อไป

การทำงานประชาสัมพันธ์ขององค์กร สถาบันใด จะดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ นั้นย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆด้าน และปัจจัยที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งคือ บุคคลากรหรือตัวบุคคล ทั้งนี้การประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานจะประสบความสำเร็จหรือไม่ มากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับ

กับความรู้ ความสามารถของนักประชาสัมพันธ์ หรือผู้ที่ทำงานให้แก่หน่วยงานหรือองค์การ สถาบันแห่งนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานและองค์การสถาบันจำเป็นต้องมีนักประชาสัมพันธ์ที่ดี มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างสรรค์ความรู้ ความเข้าใจให้แก่ประชาชน เพื่อสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างหน่วยงาน สถาบันกับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง (วิรัช ฤทธิรัตนกุล, 2546) คุณสมบัติของนักประชาสัมพันธ์ที่ดีควรมีชัยนันท์ นันทพันธ์ (2541) กล่าวไว้ดังนี้

1. ด้านความรู้และประสบการณ์ นักประชาสัมพันธ์ควรเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านสื่อมวลชน มีความรู้ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร เช่น การเขียน การพูด การสนทนา ติดต่อกับบุคคล การจูงใจเผยแพร่ด้วยเครื่องมือสื่อสาร รวมทั้งการเข้าสมาคม นอกจากนี้ควรเป็นผู้ที่คิดไม่หยุดนิ่ง มีจินตนาการ มีสามัญสำนึกด้วยเหตุผล มีทัศนคติเชื่อมั่นและเข้าใจในงานประชาสัมพันธ์

2. ด้านความสามารถ นักประชาสัมพันธ์ควรมีความสามารถในการวางแผนการดำเนินงาน มองปัญหาได้อย่างทะลุปรุโปร่งและทั่วถึง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน การตรวจแก้บทความ มีความคล่องแคล่วและละเอียดอ่อนในการติดต่อ สามารถปรับตัวกับสถานการณ์ต่างๆ และวางตัวเข้ากับสังคมและคนอื่นได้ เข้าใจผู้อื่นและทำให้ผู้อื่นเข้าใจหน่วยงานตนเอง

3. นักประชาสัมพันธ์ควรศึกษาค้นคว้า เพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพอยู่เสมอ ทำงานอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย พร้อมที่จะทำงานจำเจและน่าเบื่ออยู่ตลอดเวลา

4. เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ ไม่ทิ้งงานหรือหนึ่งงาน เป็นที่ไว้วางใจเรื่องการตรงต่อเวลา และการนัดหมาย

5. ความสามารถประเมินสถานการณ์ล่วงหน้า ให้คำแนะนำ เขียนรายงานให้ฝ่ายบริหารรับรู้และแก้ไข

6. ด้านบุคลิกภาพ นักประชาสัมพันธ์ต้องพร้อมเสมอที่จะติดต่อกับประชาชน เข้ากับคนอื่นได้เสมอ รักงานบริการและชอบบริการผู้อื่น มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ ไม่เสื่อมคลาย

7. มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริง เบิกบาน และมีอารมณ์ขัน มีความสุภาพเรียบร้อยและมีมารยาท ซึ่งรวมไปถึงการแต่งกายเรียบร้อย สะอาด มีรสนิยม รวมทั้งกิริยาท่าทางและการใช้คำพูดด้วย

8. เป็นผู้ที่มิเกียรติ ได้แก่ ตรงเวลา รักษาคำพูด มีสัจจะ มีความจริงใจ ยุติธรรม ปราศจากอคติ สุขุมรอบคอบ นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่มีสุขภาพดี แข็งแรง อดทนต่อภาวะต่างๆได้ มีความซื่อสัตย์ภักดีต่อหน่วยงานที่ตนได้ปฏิบัติอยู่ และมีจริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

หน่วยเคลื่อนที่เพื่อความปลอดภัยด้านอาหาร มีภารกิจหนึ่ง คือ การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ด้านอาหารปลอดภัยแก่ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย และเจ้าหน้าที่ นำไปสู่ความมีสุขภาพดี และสอดคล้องกับพันธกิจหนึ่งของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา คือ การพัฒนาผู้บริโภคให้มีความรู้และพฤติกรรมการบริโภคเพื่อสุขภาพ จึงได้จัดทำโครงการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ผู้บริโภคของหน่วยเคลื่อนที่เพื่อความปลอดภัยด้านอาหารในสถานศึกษา Food Safety Campus Tour ปี1 (ฉุกคิดส์กนิต ก่อนคิดบริโภค) ขึ้นเพื่อสนองต่อภารกิจดังกล่าวของหน่วยงาน และเนื่องจากการปฏิบัติงานโครงการต่างๆส่วนใหญ่ในปัจจุบันมีสภาพการดำเนินงานเป็นลักษณะแผนงานของโครงการประกอบเข้าด้วยกัน การประเมินจึงถือเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อตรวจสอบผลที่ได้จากโครงการเหล่านั้น ทำให้การประเมินเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงาน ผลที่ได้จากการประเมินจะถูกนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข การขยายขอบเขต หรือยุติโครงการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้ใช้ผลการประเมินนั้น (สุวิมล ตีรกานันท์, 2544: 15) สอดคล้องกับ สมคิด พรหมจ้อย (2542: 30) ซึ่งกล่าวว่า การประเมินจะช่วยให้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจคุณค่าของโครงการว่าจะขยายผลโครงการต่อ หรือยกเลิก รวมทั้งมีประโยชน์ต่อการปรับปรุงองค์กร แผน แผนงานและโครงการ จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาประเมินนักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour (ฉุกคิดส์กนิต ก่อนคิดบริโภค) เพราะนักประชาสัมพันธ์ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการติดต่อเชื่อมโยงให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องระหว่างองค์กร สถาบัน กับกลุ่มประชาชนด้วยวิธีการติดต่อสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพและควบคู่กับจรรยาบรรณ หรือจริยธรรมของการประชาสัมพันธ์ ผู้ดำเนินงานประชาสัมพันธ์จึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญในวิชาชีพการประชาสัมพันธ์ (รวีวงศ์ ศรีทองรุ่ง, 2543) ดังนั้นเพื่อทราบถึงผลการดำเนินงานของโครงการ ควรมีการประเมินความเหมาะสมในการประชาสัมพันธ์ของนักประชาสัมพันธ์ว่าเป็นอย่างไร และศึกษาเชิงลึกทั้งในภาพรวมและรายบุคคล เพื่อให้ได้ข้อมูลอันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการ จะได้ทราบผลดำเนินการ สามารถนำ

ความรู้ดังกล่าวไปใช้พิจารณาหาแนวทางการทำงานที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข ศักยภาพการประชาสัมพันธ์ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่การ ให้บริการด้านการประชาสัมพันธ์ อีกทั้งยังเป็นแนวทางให้ผู้สนใจได้กระบวนการและวิธีการในการ ประเมินนักประชาสัมพันธ์

วัตถุประสงค์ในการทำวิจัย

เพื่อประเมินนักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour (อุกคิตส์กนิต ก่อน คิดบริโภค) หน่วยเคลื่อนที่เพื่อความปลอดภัยด้านอาหาร กองควบคุมอาหาร สำนักงาน คณะกรรมการอาหารและยา

ประโยชน์ของการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงผลการปฏิบัติงาน ข้อดี และข้อบกพร่องในการทำงาน ของนักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour (อุกคิตส์กนิต ก่อนคิดบริโภค) ซึ่ง นักประชาสัมพันธ์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ สามารถนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ พิจารณาหาแนวทางการทำงานที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขศักยภาพการ ประชาสัมพันธ์ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่การ ให้บริการด้าน การประชาสัมพันธ์

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการประเมินนักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour ปี1 (อุกคิตส์กนิต ก่อนคิดบริโภค) กองควบคุมอาหาร หน่วยเคลื่อนที่เพื่อความ ปลอดภัยด้านอาหาร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา จำนวน 23 คน ถึงความเหมาะสมใน การประชาสัมพันธ์ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ และประสบการณ์ 2) ด้านบุคลิกภาพ และ3) ด้าน ความสามารถในการประชาสัมพันธ์
2. การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมโดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร การเก็บ ข้อมูลภาคสนาม การบันทึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ การสอบถาม และการจัด สัมมนากลุ่ม (Focus group)

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2551 – สิงหาคม 2552

4. ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ร้อยละของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการที่สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้ (ร้อยละ 80) โดยใช้แบบทดสอบความรู้ของโครงการ Food Safety Campus Tour

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประเมินนักประชาสัมพันธ์ หมายถึง กระบวนการในการตัดสินผลการปฏิบัติงานของนักประชาสัมพันธ์ ซึ่งได้แก่ วิธีการต่างๆที่ใช้การศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งทั้งหมดนี้เพื่อให้ทราบถึงความเหมาะสมในการประชาสัมพันธ์ 3 ด้าน คือ

1) ด้านความรู้ และประสบการณ์ หมายถึง ความเข้าใจในเกี่ยวเนื้อหาวิชาการที่ประชาสัมพันธ์ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ ประสบการณ์ในการทำงาน และทัศนคติที่มีต่อการทำงาน

2) ด้านบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะการแสดงออกต่างๆที่ส่งเสริมให้เกิดการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ที่ดีของนักประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การแต่งกาย มนุษยสัมพันธ์ สีหน้า ท่าทาง อารมณ์ ความเป็นมิตร และลักษณะการพูด/การสื่อสาร

3) ด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ความสามารถในการประชาสัมพันธ์รายบุคคล และความสามารถในการประชาสัมพันธ์รายกลุ่ม

3.1 ความสามารถในการประชาสัมพันธ์รายบุคคล ประกอบด้วย 3.1.1) พฤติกรรมการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การเตรียมตัว/ความพร้อมในการปฏิบัติงาน การอธิบายเนื้อหาวิชาการ การเชื่อมโยงเนื้อหากับชีวิตประจำวัน การเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า และ 3.1.2) ผลการดำเนินงาน ได้แก่ บรรยากาศการประชาสัมพันธ์ ความสนใจของผู้ฟัง และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

3.2 ความสามารถในการประชาสัมพันธ์รายกลุ่ม ประกอบด้วย 3.2.1) การเตรียมงาน ได้แก่ การแบ่งหน้าที่ภายในทีม ความร่วมมือภายในทีม การติดต่อประสานงานกับสถานศึกษา 3.2.1) การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ความพร้อมของสถานศึกษา ความพร้อมด้านสื่อ อุปกรณ์ เวลา และจำนวนนักประชาสัมพันธ์ รูปแบบการประชาสัมพันธ์ พัฒนาการในการทำงาน/ การแก้ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น 3.2.2) ผลการดำเนินงาน ได้แก่ บรรยากาศการประชาสัมพันธ์ ความคิดเห็นของนักประชาสัมพันธ์ที่มีต่อการทำงาน ความพึงพอใจของอาจารย์ผู้รับผิดชอบ โครงการที่มีต่อทีม และความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน หมายถึง ร้อยละของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการที่สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้(มีคะแนนมากกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนทั้งหมด)ในแต่ละทีมประชาสัมพันธ์ โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ของโครงการหลังเข้ารับการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ซึ่งมีวิธีคิดดังนี้

$$\frac{\text{จำนวนนักเรียนที่สอบผ่านเกณฑ์}}{\text{จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด}} \times 100$$

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับการประเมิน
2. ความรู้เกี่ยวกับการประเมินบุคคลและการประเมินผลการปฏิบัติงาน
3. ความรู้เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และนักประชาสัมพันธ์
4. โครงการ Food Safety Campus Tour ปี1 (จุดคิดส์กินด์ ก่อนคิดบริโภคน)
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความรู้เกี่ยวกับการประเมิน

ความหมายของการประเมิน

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่างๆ มีผู้ให้คำนิยามความหมายของการประเมิน ดังนี้

สุวิมล ตีรกานันท์ (2544: 2) กล่าวว่า การประเมินโครงการมีลักษณะที่สำคัญ คือ

1. การจัดเก็บข้อมูลที่ใช้ในการดำเนินงานตามโครงการในทุกรูปแบบ และทุกขั้นตอน
2. มีการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์
3. มีการใช้ข้อมูลนั้นเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ

4. นำสารสนเทศที่ได้จากข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุง แก้ไขดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544:153) กล่าวว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการให้ได้มาซึ่งสารสนเทศเกี่ยวกับความก้าวหน้าของโครงการและความสำเร็จของโครงการอันเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงคุณค่าของโครงการ กล่าวคือ เป็นเครื่องแสดงว่าโครงการได้ดำเนินไปแล้วได้ผลสมตามวัตถุประสงค์ของโครงการมากน้อยเพียงใด ตลอดจนในอนาคตควรจะดำเนินการอย่างไรซึ่งจะพิจารณาคูณค่าโดยใช้ผลงานในอดีตและพิจารณาถึงศักยภาพและทางเลือกในการดำเนินงานในอนาคตต่อไปด้วย

ทวีป ศิริรัศมี (2545:114) กล่าวว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อเป็นการกำหนดคุณค่าของสิ่งใดๆเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งดำเนินการอย่างเป็นระบบระเบียบและมีหลักเกณฑ์ที่สมเหตุสมผลและเชื่อถือได้

ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานันท์ (2549: 18) กล่าวว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการแสวงหาความจริงโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และมีสาระสำคัญที่ให้คุณค่าต่อการพัฒนากิจกรรมของมนุษย์ที่อยู่บนฐานของบริบทเฉพาะของแต่ละชุมชน

พิสณู พงศ์ศรี (2551:4) กล่าวว่า การประเมินหมายถึง กระบวนการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยนำสารสนเทศหรือผลจากการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

Good (1973: 220) ได้ให้ความหมายของ การประเมิน หมายถึง กระบวนการค้นหาหรือตัดสินใจคุณค่า หรือจำนวนของบางสิ่งบางอย่างโดยใช้มาตรฐานของการประเมิน รวมทั้งการตัดสินใจโดยอาศัยเกณฑ์ภายในและเกณฑ์ภายนอก

Cronbach (1990: 102-103) อธิบายว่าการประเมิน หมายถึง การตรวจสอบหรือการสอบวัดอย่างเป็นทางการของสิ่งที่เกิดขึ้น อันเนื่องมาจากโครงการ เพื่อที่จะรวบรวมสิ่งที่ได้จากการตรวจสอบนี้ไปปรับปรุงโครงการ

Rossi and Freeman (1993: 103) ให้ความหมาย การประเมินว่าหมายถึง การช่วยตัดสินใจ (Assistant in decision – making) กล่าวคือ การประเมินช่วยเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อ

การตัดสินใจในการบริหารงาน การประเมินจึงขยายขอบเขตนอกเหนือไปจากการประเมินมนุษย์ เช่น การประเมินโครงการ ทรัพยากร มาตรการดำเนินงาน เป็นต้น นอกจากนี้ความต้องการในการทำนายหรือคาดการณ์ (Need of forecasts) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีความซับซ้อนและอาศัยเทคนิควิธีของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ทำให้ผู้ประเมินจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับสมมติฐานที่ตั้งขึ้นเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจหรือการคาดการณ์

สรุปได้ว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการในการให้ได้มาซึ่งสารสนเทศ เพื่อเป็นการกำหนดคุณค่าตลอดจนนำไปสู่การตัดสินใจที่มีต่อการดำเนินงาน โดยมีขั้นตอนในการรวบรวมสารสนเทศอย่างเป็นระบบ

จุดมุ่งหมายของการประเมิน

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่างๆถึงจุดมุ่งหมายของการประเมิน ดังนี้

สมคิด พรหมจ้อย (2542: 27) กล่าวว่า การประเมินจะช่วยให้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจคุณค่าของโครงการว่าจะขยายผลโครงการต่อหรือจะยกเลิก รวมทั้งมีประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงองค์การ แผน แผนงานและโครงการ

ทวีป ศิริวิศมี (2545: 116) กล่าวว่า การประเมินมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการและดำเนินโครงการให้ดียิ่งขึ้น แต่ในขณะเดียวกันจุดมุ่งหมายเฉพาะของการประเมินก็จะต้องกำหนดให้ชัดเจนโดยผู้ที่ต้องการใช้ผลการประเมินนั้นๆ เช่น เพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงกระบวนการวางแผนโครงการ เพื่อชี้แจงผลการดำเนินงานต่อผู้ตรวจสอบและผู้บริหาร เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับงบประมาณ เพื่อบอกผลการดำเนินงานโครงการให้สาธารณชนได้ทราบเพื่อขยายโครงการ เพื่อดำเนินโครงการต่อเนื่องหรือระงับโครงการ เพื่อตัดสินใจวิธีการหรือเทคนิคใหม่ๆที่นำมาใช้ประสบผลสำเร็จหรือไม่ เพื่อปรับปรุงทักษะการประเมินของนักประเมินเอง เป็นต้น

รัตนะ บัวสนธิ์ (2550: 38-40) กล่าวว่า การประเมินโครงการมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญๆ ได้แก่ เพื่อช่วยในการตัดสินใจนำโครงการไปใช้ เพื่อช่วยในการตัดสินใจปรับปรุงโครงการ และเพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของโครงการ

ศิริชัย กาญจนวาสี (2550: 21-22) กล่าวว่า การประเมินเป็นกระบวนการศึกษาสิ่งต่างๆ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย (Research-oriented) การประเมินเป็นการตรวจสอบการบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (Objectives-oriented) การประเมินเป็นการช่วยเสนอสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ (Decision-oriented) การประเมินเป็นการสนองสารสนเทศแก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหลาย ด้วยการบรรยายอย่างลุ่มลึก (Description-oriented) และการประเมินเป็นการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่มีมุ่งประเมิน (Judgment-oriented)

Worthen, Sanders, and Fitzpatric (1997) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการประเมินทางการศึกษา โดยสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

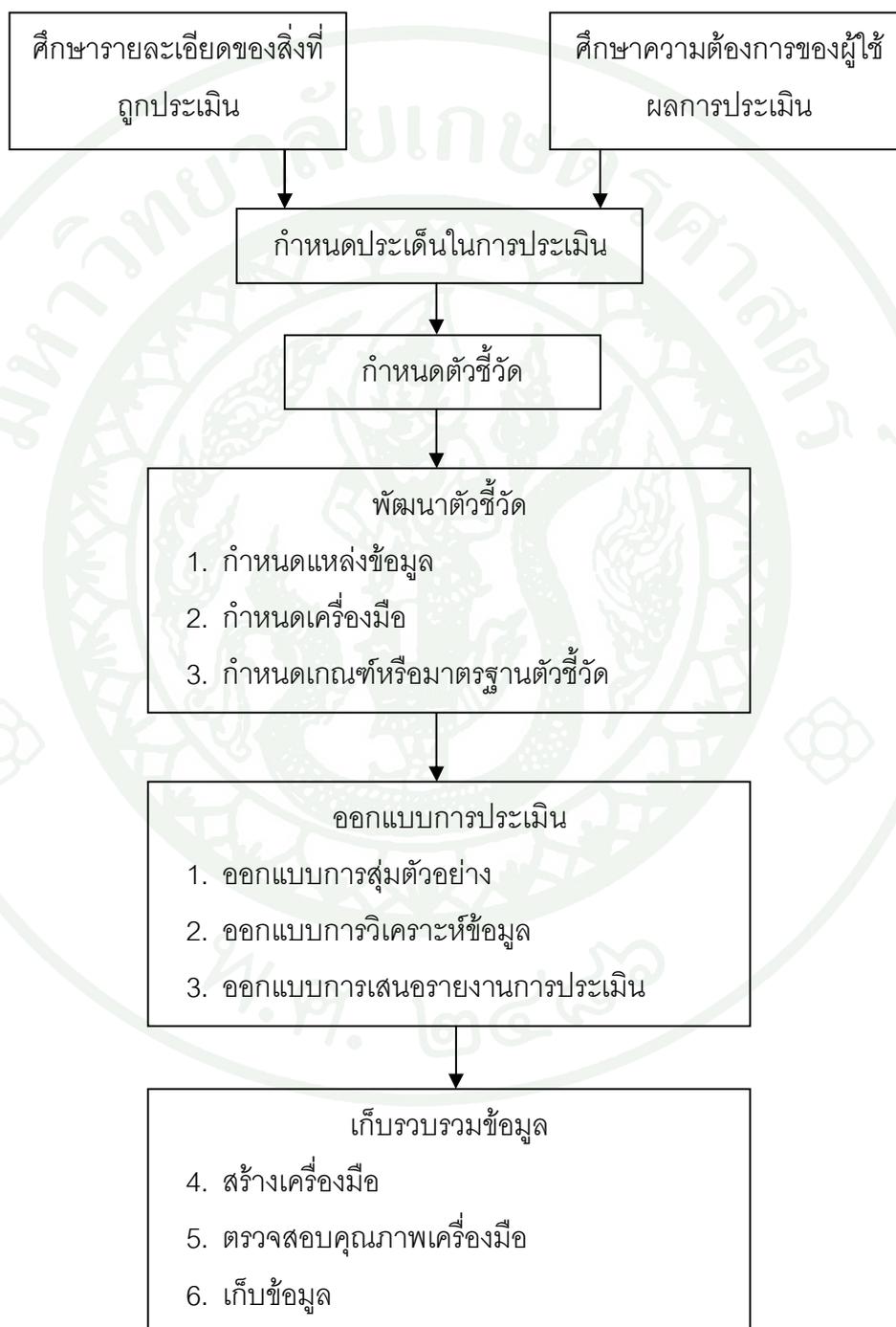
1. สามารถตัดสินใจคุณค่าสิ่งนั้นๆ ได้อย่างเหมาะสม
2. สามารถทำให้อธิบายเรื่องหรือประเด็นในสิ่งที่ประเมินได้
3. สามารถทำให้อธิบายบริบทของสิ่งที่ประเมินได้
4. ให้เกิดข้อสรุปความคาดหวังที่เหมาะสมและเกิดโครงสร้างความคิดจากสิ่งที่ประเมิน
5. สามารถจำแนกและเลือกคำถามในการประเมินที่เหมาะสม รวมทั้งข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ต้องการ

สรุปได้ว่า การประเมินมีจุดมุ่งหมายโดยรวมคือเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น และควรกำหนดจุดมุ่งหมายการประเมินในแต่ละครั้งชัดเจน เช่น เพื่อตรวจสอบการบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อช่วยเสนอสารสนเทศในการตัดสินใจนำโครงการไปใช้หรือปรับปรุงโครงการ เป็นต้น

หลักการและขั้นตอนการประเมิน

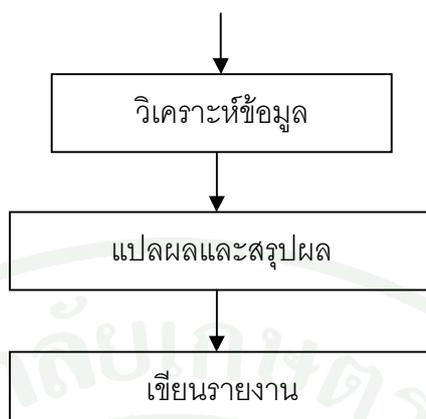
จากการศึกษาเอกสารต่างๆ ผู้วิจัยพบว่า มีผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้ให้รายละเอียดถึงหลักการและขั้นตอนการประเมิน เป็นดังนี้

สุวิมล ตีรกาพันธ์ (2544: 13-14) กล่าวว่า ในการประเมินขั้นตอนของการประเมิน โดยละเอียดจะขึ้นอยู่กับสิ่งที่จะประเมิน แต่โดยทั่วไปสามารถแบ่งคร่าวๆดังแสดงในแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการประเมิน

ที่มา: สุวิมล ตีรกาพันธ์ (2544: 14)

ภาพที่ 1 (ต่อ)

ทวีป ศิริรัศมี (2545:150) กล่าวว่า การประเมินโครงการฝึกอบรมที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบระเบียบประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

1. การวิเคราะห์โครงการฝึกอบรม เป็นการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมที่จะทำการประเมินเป็นการกำหนดแนวทาง วิธีการและเนื้อหาของการประเมินได้ถูกต้อง และตรงกับบริบทและเนื้อหาสาระที่แท้จริงของโครงการฝึกอบรมนั้นๆ

2. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน เป็นการกำหนดสารสนเทศที่ต้องการที่จะได้รับจากการประเมินและการนำผลการประเมินนั้นไปใช้ซึ่งมีทั้งวัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะและการกำหนดคำถามหรือประเด็นการประเมินภายใต้กรอบวัตถุประสงค์เฉพาะของการประเมินนั้นๆ

3. การกำหนดวิธีการประเมิน เป็นการกำหนดกรอบแนวคิดหรือการออกแบบการประเมินซึ่งมีสาระสำคัญเช่นเดียวกับการประเมินโครงการทั่วไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการสร้างเครื่องมือประเมินหรือเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและการนำเครื่องมือการประเมินไปใช้ตามแบบการประเมินที่กำหนดไว้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาทำการประมวลผล และวิเคราะห์และตัดสินคุณค่าตามเกณฑ์ของตัวบ่งชี้เพื่อตอบคำถามหรือประเด็นการประเมินและวัตถุประสงค์ของการประเมินที่กำหนดไว้

6. การจัดทำรายงาน เป็นการสรุปเรียบเรียงเพื่อนำเสนอรายละเอียดต่างๆเกี่ยวกับงานประเมินที่ดำเนินการอย่างเป็นหมวดหมู่เพื่อนำเสนอผู้บริหารโครงการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการดำเนินโครงการฝึกอบรมนั้นเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ซึ่งจัดทำใน 2 ลักษณะ คือ

6.1 รายงานสำหรับผู้บริหาร (Executive summary report) เป็นการจัดทำรายงานการประเมินในเชิงสรุปโดยมุ่งเน้นการให้สารสนเทศเพื่อมุ่งตอบวัตถุประสงค์ของผู้บริหารหรือการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นสำคัญ เนื้อหาอันเป็นสาระสำคัญที่จะต้องนำเสนอ ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการประเมิน ผลของการประเมิน และข้อเสนอแนะ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วมีความยาวประมาณ 1-3 หน้ากระดาษพิมพ์ทั่วไป

6.2 รายงานการประเมินเชิงวิชาการ (Academic evaluation report) เป็นการจัดทำรายงานการประเมินแบบเป็นทางการหรือรายงานอย่างประเมินอย่างเต็มรูปแบบ (Formal evaluation report หรือ Full evaluation report) ซึ่งมีเนื้อหาสาระที่ละเอียดโดยจัดแบ่งเป็นบทๆ เช่นเดียวกับรายงานการประเมินโครงการอื่นๆ เป็นการรายงานการประเมินที่มีประโยชน์ต่อวงการด้านการประเมินหรือผู้บริโภคที่เป็นนักวิชาการ

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2549: 280-287) กล่าวว่า การประเมินโครงการควรมีขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติที่เหมาะสม โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 6 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เป็นขั้นตอนแรกที่ต้องกระทำ สารสนเทศจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการจะช่วยให้นักประเมินทราบภูมิหลัง บริบท เป้าหมาย วัตถุประสงค์ แผนงาน ตลอดจนกิจกรรมต่างๆของโครงการ ในขั้นนี้ถือว่ามีความสำคัญสำหรับผู้ประเมินที่จะระบุประเด็นและสิ่งที่ต้องการในขั้นต่อไป

2. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน ผู้ประเมินจะต้องตอบคำถามต่างๆ คือ จะประเมินโครงการอะไร ประเมินทำไม เพื่อใคร หรือใครเป็นผู้ใช้ผลการประเมิน ต้องหาคำตอบให้

ชัดเจนจากแหล่งข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ การศึกษาเอกสารของโครงการประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบโครงการ หรือผู้ดำเนินโครงการ และผู้สนับสนุนโครงการ

3. การกำหนดขอบเขตของการประเมิน ต้องพิจารณาตัดสินขอบข่ายของการประเมิน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการประเมิน

4. การพิจารณาตัวบ่งชี้และแหล่งข้อมูล ตัวบ่งชี้โดยทั่วไปสามารถพิจารณาจากเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการ และตัดสินว่าควรจะใช้ข้อมูลจากแหล่งใดบ้าง ส่วนข้อมูลที่ต้องการใช้เพื่อการประเมินนั้น อาจเป็นข้อมูลปกติที่โครงการได้บันทึกไว้ หรืออาจเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ต้องการเก็บจากภาคสนามโดยตรง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาว่าข้อมูลที่เก็บได้นั้นเหมาะสมที่จะวิเคราะห์ในเชิงปริมาณด้วยค่าสถิติหรือจะวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพ

6. การสรุปผลการประเมิน จะต้องประมวลผลข้อมูลเพื่อกำหนดแนวทางที่จะรายงานผลการประเมิน โดยให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญๆ ดังนี้ คือ ผลผลิตจากโครงการ การระบุปัญหาและข้อจำกัดของการดำเนินโครงการ และข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงโครงการ

ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานนท์ (2549: 64-65) ได้เสนอหลักการประเมิน 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. การตัดสินใจรับงานประเมิน ได้แก่ การเริ่มติดต่อสัญญากับเจ้าของโครงการหรือแหล่งทุน

2. การสร้างทีมประเมิน ได้แก่ การเลือก/ฝึกอบรมคณะผู้ประเมิน เตรียมการขั้นต้น จัดหาปัจจัยเพื่อดำเนินการประเมินองค์ประกอบด้านการเมืองท้องถิ่น

3. การระบุผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ ได้แก่ การระบุตัวแทนผู้ที่ได้รับประโยชน์ ผู้เสียผลประโยชน์

4. การกำหนดขอบเขตของการประเมิน ได้แก่ การวิเคราะห์ระดมความคิดจากความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้อง โดยการพัฒนาความเข้าใจของกลุ่มผู้เกี่ยวข้องภายใน การกำหนดคำถามประเมินที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาร่วมกัน และสร้างกระบวนการสื่อสารภายใน รวมทั้งการตรวจสอบและขยายกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง เพื่อแนะนำหรือเสนอสารสนเทศใหม่ๆ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อโครงการมากขึ้นทั้งในระดับคุณภาพและคุณค่าที่สูงขึ้น

5. การกำหนดแหล่งข้อมูล ได้แก่ การพิจารณาจัดกลุ่มสาระที่ต้องประเมิน โดยพิจารณาผู้เกี่ยวข้องตามประเด็นของการประเมิน และการจัดลำดับสาระสำคัญก่อน-หลังสาระการประเมิน ด้วยการพิจารณา จากความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ต้องการ ความเป็นไปได้ในการให้ความเห็นต่อการพัฒนาที่มุ่งสัมฤทธิ์ผลของงาน

6. การบรรยายสิ่งที่ต้องประเมิน ได้แก่ การสรุปคำถามการประเมินและเกณฑ์การตีความและตัดสินผลการประเมิน

7. การเก็บรวบรวมสารสนเทศ ได้แก่ การเลือกเทคนิคการรวบรวมสารสนเทศตามกรอบคำถามประเมินจากผู้เกี่ยวข้องที่คัดเลือกไว้

8. การวิเคราะห์และสังเคราะห์สารสนเทศ ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือชนิดต่างๆ สังเคราะห์คำตอบที่ตรงประเด็น และสร้างองค์ความรู้ที่เป็นผลการประเมินและทางเลือกเพื่อปรับปรุงโครงการ

9. การนำเสนอผลการประเมิน เป็นกระบวนการสร้างข้อสรุปที่มีความสำคัญต่อเจ้าของโครงการหรือผู้สนับสนุนทุนที่มุ่งรับผลการประเมินเพื่อนำไปพัฒนา ข้อยุติเหล่านี้จะต้องมีความสมบูรณ์ทั้งด้านความต้องการ หลักฐาน คุณค่า และแนวทางการพัฒนา

10. การเขียนรายงาน เป็นเอกสารวิชาการที่สามารถตรวจสอบคุณภาพและคุณค่าได้ เป็นองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นอย่างมีคุณค่าจากการศึกษาโครงการเป็นกรณีเฉพาะ

ศิริชัย กาญจนวาสี (2550: 217-218) เสนอขั้นตอนการประเมินโครงการฝึกอบรม ดังนี้

1. วิเคราะห์โครงการฝึกอบรม

1.1 บรรยายโครงการ เพื่อให้เกิดความรู้เกี่ยวกับโครงการ

1.2 ศึกษาความสัมพันธ์เกี่ยวกับส่วนประกอบของโครงการเพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ

2. กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน

2.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน

2.2 กำหนดคำถามหลักและคำถามรองสำหรับวัตถุประสงค์ของการประเมินแต่ละข้อ

3. กำหนดวิธีการประเมิน

3.1 ระบุตัวแปร แนวทางการวัด และเครื่องมือที่ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 กำหนดเกณฑ์ที่ใช้สำหรับการตัดสิน

4. เก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 สร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพ

4.2 นำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล

5. วิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้

5.2 ตัดสินคุณค่าตามเกณฑ์ของแต่ละวัตถุประสงค์

6. จัดทำรายงานผลการประเมิน

6.1 จัดทำรายงานเสนอผู้บริหาร

6.2 นำผลที่ผ่านการพิจารณาเสนอให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

Guba and Lincoln (1989: 233) กล่าวว่า การประเมินมีรูปแบบยืดหยุ่นไม่ตายตัวตามความเหมาะสมแล้วแต่กรณี เจ็อนไขสำคัญการต่อรอง ได้แก่ ความสมเหตุสมผล (Make Sense) ตามสภาพความเป็นจริง คุณธรรม ประโยชน์ส่วนรวม และเกียรติภูมิ และศักดิ์ศรีของผู้เกี่ยวข้อง เป็นสำคัญ องค์ประกอบสำคัญของการประเมินจึงเป็นการตอบสนองของผู้เกี่ยวข้อง (Responsive Focusing) และการสืบเสาะเพื่อค้นหาความจริงตามธรรมชาติ (Naturalistic Inquiry) หรือที่เรียกกันว่า Constructive Methodology

สรุปได้ว่า ขั้นตอนต่างๆที่สำคัญในการดำเนินการประเมิน ได้แก่ การศึกษารายละเอียดของสิ่งที่ประเมิน การกำหนดวัตถุประสงค์ การขอบเขตของการประเมิน การกำหนดวิธีการประเมินการเก็บรวบรวมสารสนเทศ การวิเคราะห์และสังเคราะห์สารสนเทศที่ได้ และการเขียนรายงานผลการประเมิน โดยที่หลักการประเมินอาจมีรูปแบบที่ยืดหยุ่นไม่ตายตัวโดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับสิ่งที่ประเมิน และมุ่งหาความจริงให้ครอบคลุมกับประเด็นในการประเมิน

ความรู้เกี่ยวกับการประเมินบุคคลและการประเมินผลการปฏิบัติงาน

โครงการ Food Safety Campus Tour เป็นการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ด้านอาหารปลอดภัยในสถานศึกษาโดยมีนักประชาสัมพันธ์เป็นบุคคลสำคัญในการปฏิบัติงานเพื่อให้โครงการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับด้านการประเมินบุคคล และการประเมินผลการปฏิบัติงานดังนี้

ความหมายของการประเมินบุคคล

ความหมายของการประเมินบุคคลนั้น มีผู้ให้นิยามไว้ต่างกััน ดังนี้

บวร ประพฤติดี (2529: 24) กล่าวว่า การวัดผลบุคคลในภาษาพหุคูณมักรวมกับการประเมินบุคคลหรือการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคล (Personnel Evaluation) แท้ที่จริงแล้วการวัดผลและการประเมินบุคคลเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ การวัดและประเมินผลบุคคลเป็นกลไกที่สำคัญต่อการบริหารงานในสังคมปัจจุบันเป็นอย่างมาก ตั้งแต่การรับคนเข้าทำงานและการประเมินผลบุคคลหลังจากทำงานมาแล้วช่วงระยะเวลาหนึ่งเพื่อค้นหาความด้อยประสิทธิภาพและเพื่อสร้างสรรค์สมรรถภาพที่ดีขึ้นกว่าเดิมในอดีตอีกด้วย

สุวิทย์ จันทร์เพ็ชร (2544: 19) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลบุคคล เป็นการกำหนดตัวเลขหรือสัญลักษณ์เข้ากับคุณลักษณะต่างๆของบุคคลอย่างเป็นระบบ และนำเอาค่าตัวเลขหรือสัญลักษณ์ที่ได้มาพิจารณาสรุปลักษณะต่างๆของบุคคลนั้นว่า ดี - เลว สูง - ต่ำ หนัก - เบา เก่ง - ไม่เก่ง เหมาะสม - ไม่เหมาะสม หรืออย่างไร โดยที่ผลที่ได้จากการวัดและประเมินบุคคลนำมาใช้เพื่อประโยชน์ในทางการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในหน่วยงาน เช่น การสรรหา คัดเลือก บรรจุแต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนขั้นเงินเดือน เลื่อนตำแหน่ง ตลอดจนการพัฒนาบุคคลและฝึกอบรมนั่นเอง

Sikula (1984: 250 อ้างใน เกศินี หงสนันท์, 2530: 17) ให้ความหมายของการประเมินบุคคลไว้ว่า การประเมินบุคคลเป็นการประเมินการปฏิบัติงานและศักยภาพของพนักงานเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นระบบ

Putman (1980: 36 อ้างใน เกศินี หงสนันท์, 2530: 17) ให้ความหมายว่า การประเมินบุคคลเป็นการประเมินการปฏิบัติงานและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

Latham (1984: 87 อ้างใน เกศินี หงสนันท์, 2530: 17) ให้ความหมายว่า การประเมินบุคคลเป็นกระบวนการที่ชี้ให้เห็นถึงลักษณะพฤติกรรมในการบริหาร เป้าหมายที่ผู้บริหารแต่ละคนกำหนดและการใช้ทรัพยากร ขั้นตอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้นๆ

สรุปได้ว่า การประเมินบุคคล เป็นการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้องค์กรทราบถึงความสามารถของบุคลากรในหน่วยงานของตน โดยนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ในการแก้ไข พัฒนาบุคลากรในหน่วยงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

จุดมุ่งหมายของการประเมินบุคคล

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่างๆเกี่ยวกับการประเมินบุคคล พบว่ามีผู้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินบุคคล ดังนี้

บวร ประพตติดี (2529: 22) กล่าวว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานเกี่ยวข้องโดยตรงต่อคนและองค์การ เป็นการประเมินผลบุคคลการทำงานตั้งแต่เริ่มแรกเข้าปฏิบัติงาน เพื่อทราบถึงความรู้ความสามารถของบุคคล เพื่อบรรจุให้เหมาะสมกับตำแหน่งที่องค์การต้องการ การประเมินผลบุคคลจะทำให้หัวหน้างานได้ทราบและเรียนรู้ปัญหาทุกประการที่เกิดขึ้นในองค์การของตนเองและคิดหาทางแก้ไขที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ

เกศินี หงสนันท์ (2530: 18) กล่าวว่า การประเมินบุคคลมีจุดมุ่งหมายอยู่ที่ว่า องค์การต้องการใช้ความรู้ความสามารถของพนักงานให้ได้ประโยชน์สูงสุด ซึ่งก็ต้องมีการพัฒนาและการพัฒนาย่อมไม่ได้ผลถ้าไม่มีการประเมินการปฏิบัติงานของเขาเหล่านั้น ว่ามีจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องในตัวบุคคลหรือการปฏิบัติงานอย่างไร นอกจากนี้การประเมินบุคคลมีส่วนเกี่ยวข้องถึงการวางแผนกำลังคน (Man Power Planning) ได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนการวางแผนเพื่อความก้าวหน้าของพนักงาน (Career Planning) การประเมินผลการปฏิบัติงานที่ใช้ได้ผลนั้น จะให้ข้อมูลในด้านการวิจัยสำหรับปรับปรุงคุณภาพของระบบการบริหารงานบุคคลได้ทั้งระบบ นับตั้งแต่วิธีการสรรหา เลือกรับ การบรรจุแต่งตั้ง ซึ่งจะนำมาใช้ประเมินเปรียบเทียบได้ก่อนจ้างงาน นอกจากนี้ถ้าได้มีการนำมาใช้อย่างเหมาะสมแล้ว การประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานจะมีผลต่อการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งและการขึ้นเงินเดือนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมอีกด้วย ซึ่งเป็นเป้าหมายของหลักการบริหารองค์การและทรัพยากรมนุษย์

สุวิทย์ จันทรพีเชิร (2544: 19-21) กล่าวว่า การใช้การวัดและประเมินผลบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในหน่วยงาน สามารถแบ่งออกได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

1. การวัดงาน (Measuring job) หรือกระบวนการวิเคราะห์งาน เป็นการวัดเพื่อระบุเงื่อนไขของความต้องการของงานในรูปของแนวคิดเกี่ยวกับงานและคุณสมบัติงานที่จำเป็นกับงานนำไปสู่การคัดเลือกบุคคลต่อไป

2. การวัดปัจเจกบุคคล (Individuals) เป็นการวัดคุณสมบัติของบุคคล บุคคลแต่ละคนจะมีคุณสมบัติต่าง ๆ จำนวนมาก บางคนมีคุณสมบัติที่สำคัญต่องานมีความสำคัญต่อแนวคิดของการจัดคนให้เข้ากับงาน เช่น การวัดเกี่ยวกับสภาพวะของร่างกาย การวัดสมรรถภาพทางสมอง สถิติปัญญาและความถนัด การวัดความรู้ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงาน การวัดบุคลิกภาพ การวัดทัศนคติ

3. การวัดผลลัพธ์ (Outcomes) คือผลการปฏิบัติงานที่ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติได้ในระยะเวลาต่าง ๆ ในแง่ของปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนการได้ใช้ความพยายามต่าง ๆ ในของพนักงานในการปฏิบัติงาน รวมทั้งระดับของการประสพผลสำเร็จในการบรรลุถึงผลผลิตที่ต้องการที่งานกำหนดไว้ใช้ในการตัดสินใจทางการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เป็นการวัดผลตามเกณฑ์ โดยคะแนนที่ได้ตามเกณฑ์อาจจะหมายถึง คะแนนจากการทดสอบ คะแนนการประเมินผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนอัตราการทำงาน เป็นต้น

สรุปได้ว่า การประเมินบุคคลมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดของแต่ละองค์การปรับปรุงคุณภาพของระบบการบริหารงานบุคคลได้ทั้งระบบ นับตั้งแต่วิธีการสรรหา เลือกรับ การบรรจุแต่งตั้ง การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งและการขึ้นเงินเดือนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

กระบวนการวัดและประเมินบุคคล

จากการศึกษาเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการประเมินบุคคล พบว่า มีผู้อธิบายถึงกระบวนการวัดและการประเมินบุคคล ได้แก่ วิธีการประเมิน เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและการประเมิน ขั้นตอนต่างๆที่ใช้ในการวัดและประเมินบุคคล ดังนี้

เกคินี หงสนันท์ (2530: 27-35) ได้สรุปวิธีการประเมินบุคคลแบบต่างๆที่นิยมใช้กันมาดังต่อไปนี้

1. การให้คะแนนตามลำดับ (Graphic Rating Scale) เป็นการจัดองค์ประกอบจำนวนหนึ่งวิเคราะห์ตามความสามารถนำมาประเมินการปฏิบัติงานของพนักงาน อาจจะจัดระดับคะแนนช่วงต่างๆไว้สามหรือห้าช่วง เช่น ดี ปานกลาง ยังใช้ไม่ได้ หรือ ดีเยี่ยม ดีมาก ดี พอใช้ ยังไม่พอใช้

เป็นต้น การประเมินวิธีนี้มักจะใช้ประเมินลักษณะของงานที่เกี่ยวข้องกับความรู้ในงาน การตัดสินใจ ความสามารถในการทำงานโดยอิสระ มนุษยสัมพันธ์ ลักษณะท่าที ทักษะ ความคิดความสามารถในการวางแผน และความคิดสร้างสรรค์

2. การประเมินจากเหตุการณ์สำคัญ (Critical-Incident Method) เป็นวิธีการที่ช่วยให้การประเมินตรงตามวัตถุประสงค์ของลักษณะบุคลิกภาพ โดยผู้ประเมินจะยึดการประเมินจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในลักษณะพฤติกรรมของงาน (job behavior) ไม่ว่าทั้งทางดีหรือไม่ดี ด้วยการบันทึกเหตุการณ์นั้นๆ ในแฟ้มประวัติของพนักงาน

3. การเรียงลำดับ (Rank Order Method) การประเมินโดยวิธีนี้ใช้กันไป 2 วิธี คือ เรียงลำดับผู้สำรวจ ผู้บังคับบัญชาจะเรียงลำดับพนักงานที่ดีที่สุดคู่กับพนักงานที่แย่ที่สุด ต่อมาจัดเรียงพนักงาน ที่ดีรองลงมาคู่กับพนักงานที่รองแย่ที่สุด และจัดลำดับพนักงานที่เหลือต่อไปจนหมด หรืออีกวิธีหนึ่งคือ วิธีการเปรียบเทียบด้วยการจัดเป็นคู่ คือเปรียบเทียบทีละคนเรียงตามลำดับที่ดีที่สุดจนถึงต่ำที่สุด

4. การตรวจสอบรายการ (Check List Method) วิธีการนี้จะกำหนดคำถามขึ้นมาชุดหนึ่งเกี่ยวกับพนักงาน ผู้บังคับบัญชาจะตรวจสอบคำตอบที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายเจ้าหน้าที่ คำถามแต่ละคำถามให้น้ำหนักเท่ากันหรือแตกต่างกันมากบ้างน้อยบ้าง ผู้ประเมินอาจมีอคติการประเมินระหว่างคำถามด้านบวกและด้านลบ

5. การเรียงเรียงรายงาน (Essay Method) วิธีการนี้ผู้บังคับบัญชาจะให้ผู้ให้บังคับบัญชาเรียบเรียงรายงานเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของตนเสนอขึ้นมาเพื่อพิจารณาโดยอิสระ ซึ่งการประเมินวิธีนี้ให้ประโยชน์หลายประการ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับพนักงานซึ่งอาจจะมากกว่าที่ผู้บังคับบัญชาเคยทราบเกี่ยวกับพนักงานผู้นั้น

6. การสร้างกลุ่มประเมิน (Team-Building Appraisals) วิธีนี้มักใช้สำหรับกลุ่มนักกีฬา แนวความคิดนี้นำมาใช้กับกิจการในลักษณะการประสานงานร่วมกัน การประเมินจะออกมาในลักษณะการให้ความช่วยเหลือมากกว่าจะเป็นการกระทำโดยตรง ผู้ประเมินจะได้แก่ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชาในสายงานนั้นๆ โดยเน้นการทำงานประสานร่วมกันตามขอบข่ายของงานในองค์การ ลักษณะการประเมินนี้จะช่วยกระตุ้นให้พนักงาน

ปฏิบัติงานได้ในทุกหน้าที่ของตำแหน่งซึ่งช่วยให้งานมีประสิทธิภาพและลดความขัดแย้งระหว่างตัวบุคคลได้

7. การประเมินพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงาน (Behaviorally Anchored Rating Scale) การประเมินแบบนี้เป็นการเอาเทคนิคแบบใหม่เข้ามาใช้ โดยการคาดคะเนการปฏิบัติงานของตำแหน่ง โดยเฉพาะการประเมินแบบ BARS จะประกอบด้วยช่วงการให้คะแนนระหว่าง 5 ถึง 10 ช่วง แต่ละช่วงนั้นจะแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่สำคัญๆที่แสดงออกในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะ เป็นแนวทางสำหรับผู้ประเมินใช้พิจารณาผู้ถูกประเมิน สำหรับผู้ประเมินนั้น เป็นได้ทั้งผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน หรือแม้แต่ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือจะใช้การผสมผสานของแต่ละฝ่ายก็ได้

8. การบังคับเลือก (Forced-Choice Method) วิธีการนี้จะกำหนดประโยค ข้อความ เกี่ยวกับพฤติกรรมของงาน (Job Behavior) หรือคุณภาพส่วนบุคคล (Personal Qualities) 4 ประโยคด้วยกัน แสดงแง่บวกสองประโยค และในแง่ลบสองประโยค ถ้าพฤติกรรมเมื่อประเมินออกมามีแนวโน้มทางบวกจะได้คะแนนบวก ถ้าลักษณะโน้มเอียงไปด้านลบ ผลคือลบ วิธีนี้จะช่วยลดข้อผิดพลาดและอคติของผู้ประเมินได้ เพราะประโยคที่กำหนดนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวในการปฏิบัติงาน

9. การใช้ศูนย์กลางการประเมิน (Assessment Centers as an Evaluation Approach) งานสำคัญของศูนย์กลางการประเมิน คือ ความสัมพันธ์ของงานต่างๆจากการจำลองรูปแบบ ซึ่งผู้ประเมินรู้สึกว่าเป็นสิ่งสำคัญ และเป็นสิ่งจำเป็นต่อความสำเร็จของงาน และใช้ความสังเกตต่องานนั้นเป็นอย่างดีแล้ว จึงประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงาน การประเมินโดยวิธีนี้ ผู้ประเมิน จะให้ความร่วมมือกับศูนย์การประเมินโดยมีการทดสอบ สัมภาษณ์ พิจารณาสังเกตการณ์ ประสพการณ์การจำลองงาน ลักษณะต่างๆในช่วงระยะเวลาที่อยู่ในศูนย์ ผู้ประเมิน คือ ผู้สังเกตการณ์หลายคนที่คอยสังเกตความก้าวหน้าของผู้ถูกประเมิน

10. การเน้นผลงาน (Results-Oriented Appraisals) การประเมินโดยพิจารณาผลงาน หรือการบริหารงานโดยยึดวัตถุประสงค์ (MBO) นั้น ถือได้ว่าการประเมินการปฏิบัติงานเป็นเครื่องมือสำคัญ การบริหารงานโดยยึดวัตถุประสงค์เป็นระบบการบริหารงานและปรัชญาที่เน้นเป้าหมายมากกว่าวิธีการ ซึ่งผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความรับผิดชอบและตระหนักถึงความสำเร็จและ

บรรลุผลในการทำงานของตน ดังนั้น กระบวนการเพื่อให้บรรลุผลดังกล่าวจึงให้เป็นหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานในการตั้งเป้าหมาย เพื่อที่จะรู้ว่าตนเองต้องทำอะไร วิธีการประเมินนี้จะช่วยจัดการขัดแย้งภายใน และช่วยพัฒนาทักษะของการเป็นผู้นำของผู้บริหารแต่ละคนได้ โดยเฉพาะทักษะในการฟัง การวางแผน การให้คำแนะนำปรึกษา การจูงใจ และการประเมิน

เพ็ญแข แสงแก้ว (2540: 76-77) กล่าวว่า เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินบุคคลสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 แบบ คือ

1. แบบวัดรายการเดี่ยว (item) เป็นการใช้คำถามเดี่ยวหรือข้อความเดี่ยว เพื่อวัดเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น คำถามเรื่อง เพศ อายุ น้ำหนัก ส่วนสูง เป็นต้น

2. การวัดแบบการวัดจากองค์ประกอบ (composite) การวัดแบบนี้จะเป็นการใช้คำถามหลายๆคำถามมาประกอบกันเพื่อวัดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น การวัดทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการปรับปรุงระบบการทำงานใหม่ๆของหน่วยงาน การวัดเช่นนี้จะต้องมีคำถามหลายคำถามเพื่อที่จะได้ประมวลความคิดเห็นหรือทัศนคติ ในการวัดจากองค์ประกอบนี้ มีวิธีการวัดค่าอยู่ 2 วิธี คือ

2.1 ดัชนี (index) เป็นการกำหนดค่าตัวแปรที่สร้างขึ้นมาจากคำถามหลายๆคำถาม จะพิจารณาจากคะแนนรวมของคำตอบทั้งหมดที่สร้างเป็นชุดคำถามนั้น คำถามที่นำมาใช้ประกอบกันเพื่อวัดค่านี้ ไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับข้อคำถามจากยากไปง่าย หรือจากง่ายไปยากแต่ประการใด การได้คะแนนจากการตอบคำถามข้อใดข้อหนึ่งไม่มีผลต่อการได้คะแนนในการตอบคำถามข้ออื่น

2.2 มาตรวัด (scale) เป็นการกำหนดค่าของสิ่งที่ต้องการวัดที่สร้างขึ้นจากคำถามหลายคำถาม โดยพิจารณาจากคะแนนรวมทั้งหมด และในการตอบคำถามเหล่านั้น จะเป็นการตอบแบบที่ต้องเรียงลำดับตามระดับความรุนแรงของสิ่งที่ต้องการตอบด้วย เช่น ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัท ผู้ประเมินอาจลงความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามระดับการปฏิบัติงาน เช่น ดีมาก ดี ปานกลาง ไม่ดี เป็นต้น การตอบแบบนี้จะไม่มีถูกผิด แต่เป็นระดับของความรุนแรงที่ผู้ประเมินทำการตัดสินหรือมีความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของพนักงานเท่านั้น

สุวิทย์ จันทร์เพ็ชร (2544: 23-26) อธิบายถึง การวัดและประเมินผลบุคคลประกอบด้วย ขั้นตอนต่างๆ คือ 1) การเลือกสิ่งเกี่ยวข้อง 2) การพัฒนาความหมายในทางปฏิบัติการของสิ่งที่จะศึกษา 3) การเลือกเครื่องมือวัดหรือการสร้างเครื่องมือวัดสิ่งที่จะศึกษา (contribution) ตามความหมายเชิงปฏิบัติการถ้าหากไม่มีเครื่องมือวัดที่เหมาะสม 4) การวัดสิ่งที่เกิดขึ้นจริงของสิ่งที่จะศึกษา และ 5) การแปลความหมาย นอกจากนี้ยังเสนอการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการประเมินผลบุคคลในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1) การสังเกตและการวัดโดยตรง (direct observation) โดยผู้ทำการวัดจะเฝ้าดูพฤติกรรม การปฏิบัติงานจริงของผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่ต้องการจะวัดว่าได้แสดงพฤติกรรมใดๆออกมาบ้าง ในการปฏิบัติงาน และทำการบันทึกผลการวัดนั้นไว้ รวมทั้งนำเครื่องมือมาทำการตรวจวัดโดยตรง และอ่านค่าจากการวัดเหล่านั้น และการสังเกตนี้หมายรวมถึง การดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ด้วย นอกจากนี้เครื่องมือวัดบุคคลอาจจะเป็นอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ เช่น เครื่องมือวัดความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ เครื่องวัดความสูง เครื่องวัดความผิดปกติของสายตา เป็นต้น

2) การทดสอบ (testing) เป็นการนำชุดของคำถามที่สร้างขึ้น ไปเฝ้าให้ผู้ถูกวัดแสดงพฤติกรรมต่างๆออกมาเพื่อให้สังเกตและวัดได้ ชุดคำถามที่ใช้ในการวัด โดยปกติแล้วจะมีลักษณะที่แตกต่างไปตามความเหมาะสมของเรื่องที่จะวัด รูปแบบทดสอบต่างๆ (test) เช่น แบบทดสอบวัดความรู้ความสามารถ แบบทดสอบวัดสติปัญญา แบบทดสอบบุคลิกภาพ ตลอดจนแบบประเมินต่างๆ แบบสอบถามทั่วไป (questionnaire) แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionaire) มาตรฐานวัด (scale) และเครื่องมือที่มีลักษณะเป็นแบบรายการตรวจสอบ (inventory) เป็นต้น

สรุปได้ว่า กระบวนการวัดและประเมินบุคคล มีความสำคัญในทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ การศึกษาขั้นตอนต่างๆที่ใช้ในการวัดและประเมินบุคคล การเลือกวิธีการประเมิน ตลอดจนถึง เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและการประเมินที่ถูกต้องและเหมาะสมกับบุคคลที่ถูกประเมิน ทั้งนี้เพื่อให้ การประเมินนั้นๆตรงตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน และสามารถนำไปใช้ในเกิดประโยชน์ สูงสุดต่อการพัฒนาบุคลากรและองค์การ

การประเมินผลการปฏิบัติงาน

การประเมินผลการปฏิบัติงานมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน ได้แก่ performance review, personnel rating, performance evaluation, performance appraisal, employee appraisal, employee evaluation จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ มีผู้ให้ความหมายของการประเมินผลการปฏิบัติงาน ดังนี้

อลงกรณ์ มีสุทธา และ สมิต สัจฉกร (2542: 12) กล่าวว่า การประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นกระบวนการประเมินค่าของบุคคลผู้ปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ทั้งผลงานและคุณลักษณะอื่น ๆ ที่มีคุณค่าต่อการปฏิบัติงานภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้อย่างแน่นอน ภายใต้การสังเกต จดบันทึก และประเมินโดยหัวหน้างาน โดยอยู่บนพื้นฐานของความเป็นระบบและมีมาตรฐานเดียวกัน มีเกณฑ์การประเมินที่มีประสิทธิภาพในทางปฏิบัติให้ความเป็นธรรมโดยทั่วกัน

เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง (2550: 193) กล่าวว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นการประเมินบุคคลอันเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงาน โดยอาศัยหลักเกณฑ์และวิธีการต่างๆ เพื่อดำเนินการตัดสินใจ วินิจฉัย ปรับปรุง ส่งเสริมและพัฒนาพนักงานให้มีคุณภาพมากขึ้น เป็นการเปิดโอกาสให้พนักงาน เห็นช่องทางความก้าวหน้า ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรเจริญเติบโต

ผุสดี รุนาคม (2551: 4) กล่าวว่า การประเมินการปฏิบัติงาน (Performance Appraisal) คือ กระบวนการที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องในการประเมินและการบริหารพฤติกรรม (Behavior) และผลที่ได้ (Outcomes) จากการทำงานของพนักงาน

ชูชัย สมितिไกร (2552: 366) กล่าวว่า การประเมินการปฏิบัติงาน (Performance Appraisal) คือ กระบวนการพิจารณาตัดสินว่าบุคลากรปฏิบัติงานได้ดีเพียงไร โดยเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ และสื่อสารให้บุคลากรทราบถึงผลการพิจารณานั้นๆ การประเมินผลการปฏิบัติงานจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร เพราะจะทำให้ทราบว่าบุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายและนโยบายขององค์กรหรือไม่ และยังทำให้ผู้บังคับบัญชาทราบถึงจุดเด่น จุดด้อย และศักยภาพของผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ละคน

อนิวัช แก้วจำนง (2552: 122) กล่าวว่า การประเมินผลการปฏิบัติงาน หมายถึง กิจกรรมที่ดำเนินการเป็นขั้นตอนเพื่อวินิจฉัยการทำงานในหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรในองค์การภายในช่วงระยะเวลาหนึ่งตามที่องค์การได้กำหนดไว้โดยนำผลที่ได้ไปวัดหรือเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่องค์การกำหนดไว้แล้ว

สรุปได้ว่า การประเมินผลการปฏิบัติงาน คือ กระบวนการประเมินบุคคลผู้ปฏิบัติงานโดยดำเนินไปอย่างมีหลักการ เป็นการวัดผลการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วย การสังเกต การประเมินพฤติกรรมการทำงาน หรือผลลัพธ์ของการทำงาน เพื่อดำเนินการตัดสินใจ วินิจฉัย ปรับปรุงส่งเสริมและพัฒนาพนักงานให้มีคุณภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติงาน

อลงกรณ์ มีสุทธา และ สมิต สัจฉุกร (2542: 13) กล่าวว่า ในการประเมินผลการปฏิบัติงานจำเป็นต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางที่คอยควบคุมให้การดำเนินการประเมินเป็นไปอย่างถูกต้องในทิศทางเดียวกัน ซึ่งวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไปมีดังนี้

1. เพื่อเป็นเครื่องมือในการพิจารณาความดีความชอบ สำหรับการขึ้นเงินเดือนประจำปีแก่พนักงาน
2. เพื่อเป็นเครื่องมือในการพิจารณาเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง ลดขั้น ลดตำแหน่ง โยกย้าย และปลดออกอย่างมีเหตุผล และมีความยุติธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
3. เพื่อการพัฒนาบุคคล ผลการประเมินจะเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อดี ข้อบกพร่องของผู้ปฏิบัติงาน
4. เพื่อเสริมสร้างและรักษาสัมพันธภาพอันดีระหว่างผู้บังคับบัญชาและพนักงานในกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน
5. เพื่อปรับปรุงโครงการต่างๆเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล

เสนาะ ตีเขยวี่ (2543: 118-119) กล่าวว่า การประเมินผลงานอาจกระทำด้วยจุดประสงค์ที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้บังคับบัญชา แต่วัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ

1. เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในด้านเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทนที่จ่ายให้กับงาน
2. เมื่อเกิดข้อขัดแย้งหรือความไม่พอใจของพนักงาน การประเมินผลจะช่วยให้ฝ่ายบริหารมีหลักการในการตัดสินใจหรือระงับข้อขัดแย้งนั้นได้
3. เพื่อเป็นหลักในการพิจารณาเปลี่ยนแปลงสถานะของผู้ปฏิบัติงาน
4. ทำให้รู้ว่าพนักงานแต่ละคนมีความแตกต่างกันอย่างไร
5. เพื่อวัดค่าของการปฏิบัติงานของพนักงาน
6. เพื่อหาจุดเด่นและจุดด้อยของพนักงาน ในแง่จุดเด่นจะได้ส่งเสริมให้ได้ใช้ประโยชน์ของจุดเด่นต่อไป และปรับปรุงแก้ไขจุดด้อยให้น้อยลงหรือกลายเป็นผลดีต่อพนักงาน

อนิวัช แก้วจ๋านง (2552: 124) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงผลการปฏิบัติงานของพนักงานแต่ละคน และทำการแจ้งผลการประเมินให้พนักงานแต่ละคนทราบเพื่อจะได้นำไปปรับปรุงแก้ไขตนเองให้ดียิ่งขึ้นในระยะต่อไป
2. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการสำหรับผู้บริหาร โดยเฉพาะในการกระตุ้นและจูงใจบุคคลในการทำงานกับองค์การ
3. ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ
4. เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์การและพนักงาน
5. เพิ่มประสิทธิภาพขององค์การ

6. เพื่อการวางแผนจ้างงาน

สรุปได้ว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานควรมีการกำหนดจุดประสงค์ในการประเมินที่ชัดเจนเพื่อจะได้ดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยจุดประสงค์หลักของการประเมินผลการปฏิบัติงาน ได้แก่ เพื่อให้ทราบผลการปฏิบัติงานของพนักงาน และใช้ผลการประเมินเป็นแนวทางในการพิจารณาผลการปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและพัฒนาพนักงานในองค์การให้ดีขึ้นต่อไป

ขั้นตอนในการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ธงชัย สันติวงษ์ (2542: 252) และ ผุสดี รุณาคม (2551: 19) อธิบายถึงขั้นตอนต่างๆของการประเมินผลการปฏิบัติงานมีดังนี้ คือ

1. การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นแนวทางที่มีแบบแผนไว้ว่าจะกระทำเมื่อใด บ่อยครั้งเพียงใด ใครเป็นผู้รับผิดชอบในการประเมิน เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน ตลอดจนเครื่องมือที่เกี่ยวข้องในการประเมินที่จะนำมาใช้
2. กำหนดให้ผู้ทำการประเมินดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตัวเลขที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของพนักงาน
3. กำหนดให้ผู้ทำการประเมินดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงาน
4. นำผลการประเมินที่ได้มาถกและพิจารณากับพนักงาน
5. การตัดสินใจเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานและการสรุปผล องค์การส่วนมากมีการจัดระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานที่เป็นทางการ ซึ่งจะเป็นระบบสำหรับที่จะใช้เป็นประจำตามปกติ และมีระเบียบแบบแผนในวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานต่างๆ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้การประเมินผลสมเหตุสมผลและมีความยุติธรรม ซึ่งจะมีผลต่อขวัญของพนักงานด้วย

เกวียงศักดิ์ เขียวยิ่ง (2550: 198) กล่าวว่า กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานจะเริ่มจากการระบุเป้าหมายเฉพาะของการประเมินการปฏิบัติงาน ควรเลือกเป้าหมายเฉพาะในการประเมินการปฏิบัติงานที่เห็นว่าสำคัญที่สุด และจะบรรลุตามความสำเร็จได้อย่างแท้จริง จากนั้นองค์กรและผู้บริหารจะต้องเข้าใจสิ่งที่ได้รับการคาดหวังจากพนักงานในงานที่ทำ สิ่งทีคาดหวังจากพนักงานจึงสำคัญที่สุดที่ทำให้พนักงานสัมพันธ์กับงาน ขั้นตอนสุดท้ายของการประเมินผู้ประเมินจะทำการสังเกตการณ์การปฏิบัติงานและประเมินโดยเปรียบเทียบกับมาตรฐานการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ และนำผลการประเมินสื่อสารกับพนักงาน

ชูชัย สมितिไกร (2552: 369-382) กล่าวว่า กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน คือ การพัฒนาระบบ การประเมิน และการแจ้งผล ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนดังนี้

1. การพัฒนาระบบ คือการสร้างระบบและวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยจะครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเกณฑ์ของการประเมินผล การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน การกำหนดบุคคลผู้ทำการประเมิน การสร้างหรือดัดแปลงเครื่องมือประเมิน การสื่อสารทำความเข้าใจกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การวางแผนการแจ้งผลการประเมิน

2. การดำเนินการประเมิน ขั้นตอนนี้ประกอบด้วย การสังเกตและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำงาน การประเมินตัดสินใจและการกรอกแบบประเมินผล ในทางปฏิบัติองค์กรควรจะจัดตั้งหน่วยงานหรือคณะกรรมการดำเนินการและควบคุมการประเมินผล เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม และบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยอาจให้ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์หรือฝ่ายบุคคลขององค์กรเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการทั้งหมด

3. การแจ้งและการติดตามผล คือ การสื่อสารหรือบอกให้บุคลากรทราบถึงผลการประเมินว่าเขาทำงานดีมากน้อยเพียงไร รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้การปฏิบัติงานดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ องค์กรควรมีการติดตามผลว่า การดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายหรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง มีการนำผลการประเมินไปใช้อย่างไรบ้าง พนักงานมีความรู้สึกอย่างไร และควรนำข้อมูลเหล่านี้ไปปรับปรุงและพัฒนากระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานต่อไป

อนิวัช แก้วจำนง (2552:134-135) กล่าวว่า การประเมินผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินให้ชัดเจน เพื่อแจ้งให้ผู้ประเมินได้เข้าใจและสามารถประเมินได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
2. กำหนดเทคนิคที่ใช้ในการประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยเทคนิคหรือวิธีการประเมินอาจมีหลายวิธี เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
3. กำหนดเกณฑ์หรือมาตรฐานที่เหมาะสม โดยต้องแจ้งเกณฑ์หรือมาตรฐานที่จะนำมาใช้ในการประเมินผลแก่พนักงานได้ทราบล่วงหน้าเพื่อให้พนักงานได้ปฏิบัติตามเกณฑ์หรือมาตรฐานที่องค์การจะนำมาใช้ โดยเกณฑ์ที่ตั้งขึ้นนี้จะต้องมีความเชื่อถือได้และเที่ยงตรง
4. การประชุมผู้ประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อทำความเข้าใจร่วมกันก่อนดำเนินการจริง
5. การวิเคราะห์ผลการประเมินและนำผลการประเมินไปใช้

สรุปได้ว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานมีขั้นตอนสำคัญแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

- 1) ขั้นการวางแผนการประเมิน เป็นการกำหนดรายละเอียดต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมในการประเมิน ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมิน กำหนดวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมิน กำหนดเกณฑ์ของการประเมิน กำหนดระยะเวลาและผู้รับผิดชอบการประเมิน
- 2) ขั้นการดำเนินการประเมิน เป็นการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินตามกรอบการประเมินที่กำหนดไว้และ
- 3) ขั้นการนำผลการประเมินไปใช้ เป็นการแจ้งทราบถึงผลการประเมิน นำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น ควรมีการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานต่อไป

ความรู้เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และนักประชาสัมพันธ์

ความหมายของการประชาสัมพันธ์

คำว่า “การประชาสัมพันธ์” มาจากคำว่า “ประชา” กับ “สัมพันธ์” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Public Relation” หมายถึง การติดต่อสื่อสารเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันถูกต้องต่อกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542)

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า การประชาสัมพันธ์ไว้ดังนี้

วิจิตร อวระกุล (2541:17) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ หมายถึง ความพยายามของสถาบันที่จะแสวงหาความสัมพันธ์ความร่วมมือและการสนับสนุนจากประชาชน ตลอดจนการดำรงไว้ซึ่งทัศนคติที่ดีของประชาชนต่อสถาบันให้คงอยู่ต่อไป เพื่อให้ประชาชนยอมรับ สนับสนุน ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตามกระบวนการ นโยบาย วัตถุประสงค์และความเคลื่อนไหวของสถาบันหรือหน่วยงานนั้นๆ

นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์ (2545: 18) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ เป็นการดำเนินงานอย่างมีแบบแผน และมีการกระทำอย่างต่อเนื่องกันไป เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสาธารณชนกับหน่วยงานขององค์กรด้วยวิธีที่ประชาชนยอมรับ และมีการติดต่อไปมาทั้งสองฝ่าย

วิรัช ภิรัตน์กุล (2546: 21) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ คือการเสริมสร้างความสัมพันธ์ และความเข้าใจอันดีระหว่างองค์การสถาบันกับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อหวังผลในความร่วมมือและการสนับสนุนจากประชาชน

Bernays (1961: 12-15 อ้างใน รวิวงศ์ ศรีทองรุ่ง, 2543) ได้ให้คำอธิบายว่า การประชาสัมพันธ์ มีความหมาย 3 อย่าง คือ การเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนทราบ เป็นเครื่องมือเชิญชวนชักจูงให้ประชาชนสนับสนุนและเห็นชอบกับวัตถุประสงค์และการดำเนินงานขององค์การ และเป็นการปรับแนวความคิดระหว่างหน่วยงานกับชุมชนให้สอดคล้องต้องกัน

สมาคมการประชาสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (IPRA) (อ้างใน วิรัช ฤทธิรัตนกุล, 2546: 13) ได้ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์ว่า การประชาสัมพันธ์ คือภาระหน้าที่ของฝ่ายบริหารหรือฝ่ายจัดการ ซึ่งต้องอาศัยการวางแผนที่ดี และมีการกระทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อสร้างสรรค์และธำรงรักษาไว้ซึ่งความเข้าใจอันดี มีความเห็นอกเห็นใจ และได้รับการสนับสนุนร่วมมือจากกลุ่มประชาชนที่องค์การสถาบันเกี่ยวข้องกับอยู่ โดยองค์การจะต้องใช้วิธีการวัดและประเมินถึงประชาชาติที่ประชาชนมีต่อองค์การ แล้วนำมาใช้ประกอบเป็นแนวทางในการพิจารณากำหนดเป็นแผนงานและนโยบายขององค์การสถาบัน เพื่อให้สอดคล้องกับประชาชาติหรือความต้องการของประชาชน พร้อมทั้งวิธีการเผยแพร่กระจายข่าวสารสู่ประชาชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือและบรรลุถึงผลประโยชน์ร่วมกันของทั้งสองฝ่าย คือ องค์การและกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง

Gregory (1996: 14) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์เป็นการใช้ความพยายามที่ได้วางแผนไว้เพื่อให้สามารถสร้างและรักษาค่านิยม (goodwill) เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันระหว่างองค์การกับชุมชน

Baskin and Lattimore (1997: 5) อธิบายว่า การประชาสัมพันธ์เป็นการจัดการขยายองค์การเพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีกับผู้รับข่าวสารกลุ่มต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดเห็น (opinion) ทักษะคติ (attitude) และค่านิยม (Value) หรือเป็นการติดต่อสื่อสารกับชุมชนทั้งภายในและภายนอกเพื่อสร้างภาพพจน์ขององค์การกับสาธารณชน

Cutlip, Allen, and Broom (2009: 4) ได้ให้ความหมายว่า การประชาสัมพันธ์เป็นการดำเนินงานระดับบริหารที่ทำหน้าที่ในการประเมินทัศนคติของกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เข้าใจถึงนโยบายและท่าทีของบุคคลและองค์การ ตลอดจนการดำเนินการวางแผนและลงมือปฏิบัติตามแผนนั้นๆ เพื่อนำไปสู่การสร้างความเข้าใจอันดีและการยอมรับของกลุ่มประชาชน

สรุปได้ว่า การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การดำเนินงานอย่างมีแบบแผนและมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เป็นการเผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้อง เสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างหน่วยงานกับประชาชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การหรือสถาบัน

หลักการดำเนินงานประชาสัมพันธ์

จากการศึกษาเอกสารต่างๆ มีผู้อธิบายถึงหลักการดำเนินการประชาสัมพันธ์ที่ดี ดังนี้

ลักษณะ สตะเวทิน (2540: 155-158) กล่าวถึงหลักดำเนินการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ 5 ประการ คือ

1. Public minded องค์การควรมีการสำรวจประชามติ เพราะการดำเนินการประชาสัมพันธ์จะต้องทราบและเข้าใจถึงความรู้สึกของประชาชน เพื่อสถาบันจะได้ดำเนินการให้สอดคล้องกับความรู้สึกนึกคิดของประชาชน

2. Two – way communication การดำเนินการประชาสัมพันธ์ต้องยึดหลักการสื่อสารสองทาง คือการสื่อสารจากองค์การไปสู่ประชาชน และจากประชาชนมาสู้องค์การ เพื่อได้ทราบและนำการสื่อสารนั้นกลับมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขการสื่อสารนั้นให้มีประสิทธิภาพ หรือเพื่อนำมากำหนดนโยบายและวิธีการดำเนินงานขององค์การให้เหมาะสมต่อไป ทำให้องค์การได้ทราบถึงความต้องการ ที่แท้จริงของกลุ่มประชาชน

3. Social responsibility องค์การจะต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมทั้งในการกระทำวิธีการ ความคิดเห็น วิธีการเผยแพร่ ฯลฯ สิ่งใดที่องค์การดำเนินการแล้วก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคม องค์การจะต้องชี้แจงให้ประชาชนเกิดความเข้าใจในข้อเท็จจริงและวัตถุประสงค์ของการกระทำนั้น

4. Enlightened public การให้ข่าวสารกับประชาชนนั้นข่าวสารจะต้องมีเหตุผล ควรมีการกลั่นกรองอย่างดีเพื่อให้ประชาชนรับข่าวสารไปอย่างถูกต้องและเชื่อถือได้

5. Truth reveals Itself การรายงานข่าวสารต่างๆจะต้องอยู่บนรากฐานของความเป็นจริง และมีความจริงใจในการประพฤติปฏิบัติต่อประชาชน ในขณะเดียวกันก็ต้องเป็นการกระทำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องกันไป

วิจิตร อวระกุล (2541: 192-193) กล่าวว่า ทุกคนสามารถทำการประชาสัมพันธ์ได้ แต่ถ้าจะให้ได้ดีต้องยึดถือหลักการดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการประชาสัมพันธ์บนพื้นฐานของความถูกต้องทำนองคลองธรรม ยุติธรรมไม่เอาเปรียบกัน และจริงใจด้วยกันทุกฝ่าย ทั้งนายจ้าง ลูกจ้าง ประชาชน อย่าโกหกหลอกลวง หลอกล่อ ปลอมปน ข้อฉล
2. ดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อความสามัคคี รักใคร่ ร่วมมือร่วมใจ ประสานสัมพันธ์กันของบุคลากรและมีประชาชนส่วนใหญ่เป็นเป้าหมาย
3. ประชาสัมพันธ์ด้วยความสุภาพ รสนิยมดี ไม่หยาบคาย ไม่ยกตนข่มท่าน หรือทับถมผู้อื่น หรือให้ร้ายป้ายสี หรือด้วยกลโกง
4. ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย สื่อสารได้ดี อย่าใส่สถิติ หรือตัวเลขที่ละเอียด ควรใช้ภาพและแผนภูมิช่วยประกอบการอธิบาย ให้เข้าใจได้ง่าย น่าสนใจ
5. อย่าประชาสัมพันธ์ครั้งละหลายเรื่อง หลายแนวความคิด จะเกิดความสับสน ควรเสนอเรื่องเดียว ความคิดเดียว (Single Idea) ในแต่ละช่วง แต่ละตอน แต่ละครั้ง
6. เลือกข่าวสารที่จะเผยแพร่ส่งให้ตรงกลุ่มชนเป้าหมายเฉพาะกลุ่ม เฉพาะระดับที่ต้องการ

นางลักษณีย์ สุทธิวิวัฒน์พันธ์ (2545: 59-60) กล่าวถึงหลักการและข้อเสนอแนะในการประชาสัมพันธ์ที่สำคัญๆ 6 ประการ คือ

1. ต้องมีการวางแผนและการกำหนดวัตถุประสงค์อย่างชัดเจน
2. ต้องเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างหน่วยงานกับประชาชน และป้องกันแก้ไขความเข้าใจผิด เสริมสร้างชื่อเสียงและศรัทธา เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีให้เกิดขึ้นกับหน่วยงาน

3. ต้องพูดความจริงไม่ว่าเป็นในแง่ดีหรือปัญหาที่มีอยู่
4. ต้องเห็นความสำคัญในเรื่องการสื่อสารสองทาง
5. การวัดผลการประชาสัมพันธ์จะมีทั้งในด้านที่เป็นหน่วยวัดได้ และที่วัดเป็นหน่วยไม่ได้
6. คุณสมบัติเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ มีความสำคัญต่องานประชาสัมพันธ์เป็นอย่างมาก เช่น มีความรู้เฉพาะเรื่องการประชาสัมพันธ์ มีความอดทน มีความคิดริเริ่ม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักการใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน สื่อสัต์ย์และไม่ลำเอียงมีอคติ เป็นต้น

วิรัช ลภีรัตนกุล (2546: 150-151) กล่าวว่า การดำเนินงานประชาสัมพันธ์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพนั้น นักประชาสัมพันธ์หรือผู้ที่ทำงานด้านประชาสัมพันธ์พึงยึดถือหลักปฏิบัติโดยสังเขป 3 ประการ ดังนี้

1. การกระทำดี หมายถึง การประพฤติปฏิบัติที่ดีมีคุณธรรม สมควรแก่การเชื่อถือ ศรัทธา และให้ความไว้วางใจ การปฏิบัติงานต้องดำเนินไปได้ด้วยดีมีผลงาน บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ยึดถือความจริง
2. สร้างความสนใจให้แก่ประชาชน ให้ประชาชนสนใจในเรื่องหรือสิ่งที่ประสงค์จะสื่อสารและประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนด้วย
3. ใช้เครื่องมือสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ จะต้องมีการวางแผนในการใช้สื่อหรือเครื่องมือการประชาสัมพันธ์อย่างรัดกุมเหมาะสม รวมทั้งวิธีการและเทคนิคในการใช้สื่อต่างๆ และคุณภาพของเครื่องมือหรือสื่ออื่นๆ เพื่อให้การประชาสัมพันธ์บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

สรุปได้ว่า หลักการดำเนินการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้งานประชาสัมพันธ์บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการวางแผนและกำหนดจุดประสงค์อย่างชัดเจน สำรวจความต้องการของประชาชนเพื่อกำหนดเนื้อหา วิธีการให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ข้อมูลที่นำมาประชาสัมพันธ์ต้องมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง นอกจากนี้ยังต้อง

คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญ และควรเน้นถึงการสื่อสารสองทาง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุง พัฒนา หรือเพื่อกำหนดแนวทางในการประชาสัมพันธ์ครั้งต่อไป

ความหมายของนักประชาสัมพันธ์

จากการศึกษาเอกสารต่างๆ มีผู้ให้ความหมายของนักประชาสัมพันธ์ ดังนี้

ลักษณะ สตะเวทิน (2540: 7-8) กล่าวว่างานประชาสัมพันธ์หรือนักประชาสัมพันธ์มีหน้าที่อยู่ 3 ประการ คือ

1. ตรวจสอบและประเมินประชาคมติที่มีต่อสถาบันของตน ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อสถาบันนั้น
2. ให้คำปรึกษาแก่ผู้บริหารเกี่ยวกับวิธีการที่จะดำเนินการประชาสัมพันธ์
3. ใช้การสื่อสารในอันที่จะมีอิทธิพลใ้มน้ำวประชาคมติ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือนักประชาสัมพันธ์ก็คือคนกลางในระบบการติดต่อสื่อสารระหว่างองค์การกับประชาชนที่ดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่อง

วิจิตร อวระกุล (2541: 247) กล่าวว่า ผู้ที่จะดำเนินงานประชาสัมพันธ์ หรือ Public Relations Man นั้น หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในวิชาชีพการประชาสัมพันธ์

นงลักษณ์ สุทธิวัฒนพันธ์ (2545: 163) ให้ความหมายว่า นักประชาสัมพันธ์ คือบุคคลที่ดำเนินงาน เพื่อสร้างสรรค์และรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างองค์การกับประชาชน และทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างองค์การกับกลุ่มประชาชน ด้วยวิธีติดต่อสื่อสาร เพื่อให้กลุ่มประชาชนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องในองค์การ

วิรัช ลภีรัตนกุล (2546: 448) กล่าวว่า นักประชาสัมพันธ์ คือ บุคคลผู้ดำเนินงานสร้างสรรค์ และดำรงไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดีระหว่างองค์การสถาบันกับกลุ่มประชาชน เป็นสื่อกลางในการติดต่อเชื่อมโยงให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องระหว่างองค์การ สถาบัน กับกลุ่ม

ประชาชนด้วยวิธีการติดต่อสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพควบคู่กับจรรยาบรรณ หรือ จริยธรรมของการประชาสัมพันธ์

Lesly (1993) เห็นว่า นักประชาสัมพันธ์มีบทบาทอยู่ตรงกลางระหว่างลูกค้า หรือผู้ว่าจ้าง และสาธารณชน นักประชาสัมพันธ์จึงต้องปรับความคิด ความต้องการของหน่วยงานหรือองค์การ กับสาธารณชนให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน บทบาทคนกลางเช่นนี้มีอยู่ในอาชีพนักประชาสัมพันธ์ เพียงอาชีพเดียว ถึงแม้จะเป็นผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์สาขาอื่น เช่น นักหนังสือพิมพ์ นักสังคมวิทยา นักจิตวิทยา หรือแม้กระทั่งนักการเมือง ฯลฯ ต่างก็มีบทบาทหน้าที่ตามความสามารถเฉพาะด้านของตนเพียงด้านเดียว

สรุปได้ว่า นักประชาสัมพันธ์ หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสาร และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างองค์การกับประชาชน

คุณสมบัติของนักประชาสัมพันธ์

จากการศึกษาเอกสารต่างๆ มีผู้กล่าวถึงคุณสมบัติของนักประชาสัมพันธ์ที่ดี ดังนี้

ลักษณะ สตะเวทิน (2540: 159-160) กล่าวว่า นักประชาสัมพันธ์ที่ดี ควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. **Emphatic listening** นอกจากจะมีความสามารถในการพูดชี้แจงที่จะทำให้ผู้อื่นเข้าใจแล้ว ยังต้องเป็นผู้มีความสามารถทางการฟังอีกด้วย เพื่อให้รู้ถึงปฏิกิริยาตอบกลับ (Feedback)
2. **Counseling management** มีความสามารถในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับนโยบายประชาสัมพันธ์ให้สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร มีความคิดริเริ่มตัดสินใจได้ฉับพลันและถูกต้อง มีความรับผิดชอบต่องานประชาสัมพันธ์
3. **Imaginative planning** มีความสามารถในการวางแผนและการดำเนินงานด้วยความไตร่ตรอง มีความสุขุม รอบคอบ มองเห็นปัญหาและทางแก้ไข มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ

4. Persuasive communication รู้จักใช้การสื่อสารโน้มน้าวใจหรือชักชวนให้คนอื่นเห็นด้วย ตลอดจนเข้ากับผู้อื่นได้ดี
5. Aware of social change เป็นผู้ที่ไหวทันและกระตือรือร้นต่อเหตุการณ์ต่างๆที่มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อจะได้หาทางป้องกันและแก้ไขได้อย่างถูกต้อง มีจิตใจเข้มแข็งอดทนต่อภาวะต่างๆได้เสมอ
6. Breadth of knowledge มีความรู้กว้างขวาง มีความรู้รอบตัวเป็นอย่างดี รวมทั้งมีความสามารถและเข้าใจในการใช้เทคนิคของงานประชาสัมพันธ์ทั้งการพูดและการเขียน
7. Moral commitment เป็นผู้ที่มีศีลธรรม คุณธรรม รวมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
8. High sense of ethics มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ รู้ระเบียบปฏิบัติของสังคม ซื่อสัตย์ต่อองค์การที่ตนปฏิบัติงานอยู่ รวมทั้งจะต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ชัยนันท์ นันทพันธ์ (2541: 37-38) กล่าวคุณสมบัติของนักประชาสัมพันธ์มืออาชีพ ไว้ดังนี้

1. ควรเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านสื่อมวลชน มีความรู้ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร เช่น การเขียน การพูด การสนทนาติดต่อกับบุคคล การจูงใจเผยแพร่ด้วยเครื่องมือสื่อสาร รวมทั้งการเข้าสมาคม นอกจากนี้ควรเป็นผู้ที่คิดไม่หยุดนิ่ง มีจินตนาการ มีสามัญสำนึกด้วยเหตุผล มีทัศนคติเชื่อมั่นและเข้าใจในงานประชาสัมพันธ์
2. ควรมีความสามารถในการวางแผนการดำเนินงาน มองปัญหาได้อย่างทะลุปรุโปร่ง และทั่วถึง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน การตรวจแก้บทความ มีความคล่องแคล่วและละเอียดอ่อนในการติดต่อ สามารถปรับตัวกับสถานการณ์ต่างๆ และวางตัวเข้ากับสังคมและคนอื่นได้ เข้าใจผู้อื่นและทำให้ผู้อื่นเข้าใจหน่วยงานตนเอง
3. ศึกษาค้นคว้า เพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพอยู่เสมอ ทำงานอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย พร้อมที่จะทำงานจำใจและน่าเบื่ออยู่ตลอดเวลา

4. เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ ไม่ทิ้งงานหรือหนึ่งงาน เป็นที่ไว้วางใจเรื่องการตรงต่อเวลา และการนัดหมาย

5. ความสามารถประเมินสถานการณ์ล่วงหน้า ให้คำแนะนำ เขียนรายงานให้ฝ่ายบริหารรับรู้และแก้ไข

6. ด้านบุคลิกภาพ นักประชาสัมพันธ์ต้องพร้อมเสมอที่จะติดต่อกับประชาชน เข้ากับคนอื่นได้เสมอ รักงานบริการและชอบบริการผู้อื่น มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ ไม่เสื่อมคลาย

7. มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริง เบิกบาน และมีอารมณ์ขัน มีความสุภาพเรียบร้อย และมีมารยาท ซึ่งรวมไปถึงการแต่งกายเรียบร้อย สะอาด มีรสนิยม รวมทั้งกิริยาท่าทางและการใช้คำพูดด้วย

8. เป็นผู้ที่มีเกียรติ ได้แก่ ตรงเวลา รักษาคำพูด มีสัจจะ มีความจริงใจ ยุติธรรม ปราศจากอคติ สุขุมรอบคอบ นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่มีสุขภาพดี แข็งแรง อดทนต่อภาวะต่างๆได้ มีความซื่อสัตย์ภักดีต่อหน่วยงานที่ตนได้ปฏิบัติอยู่ และมีจริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

วิจิตร อวาทกุล (2541: 247-250) ได้แบ่งคุณสมบัติและคุณลักษณะของนักประชาสัมพันธ์เป็นดังนี้

1. ด้านความรู้ ควรเป็นผู้ที่ได้ศึกษามาทางสาขาสื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์ หรือได้ศึกษาอบรมเรื่องของการประชาสัมพันธ์มาอย่างเพียงพอ มีความรู้ ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร เข้าใจในเรื่องประชาคมติเศรษฐกิจ การเมือง การบริหาร มีความคิดใหม่ๆ ตลอดจนมีทัศนคติที่ดี เชื่อมมั่นแน่วแน่และเข้าใจงานประชาสัมพันธ์

2. ด้านความสามารถ มีความสามารถในการวางแผน การดำเนินงาน จัดกิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมายการประชาสัมพันธ์ได้ดี ความสามารถด้านการใช้ภาษา ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆได้ดี เข้าใจผู้อื่นและทำให้ผู้อื่นเข้าใจหน่วยงานของตนเอง ศึกษาค้นคว้าความก้าวหน้าในวิชาชีพประชาสัมพันธ์และวิชาอื่นๆอยู่เสมอ เป็นผู้ทำงานอย่างไม่

รู้จักเห็นดีเห็นชอบ มีความรับผิดชอบ ไม่ทิ้งงาน และสามารถประเมินสถานการณ์ล่วงหน้า ให้คำแนะนำ เขียนรายงานให้ฝ่ายบริหารรับรู้แก้ไข

3. ด้านบุคลิกภาพ เข้ากับคนอื่นได้เสมอ มีบุคลิกภาพที่เป็นมิตร รั้งงานบริการและชอบบริการผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ดี กระตือรือร้นอยู่เสมอ กระฉับกระเฉง ยิ้มแย้มแจ่มใส สุขภาพเรียบร้อย มีมารยาท มีสุขภาพดี แข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง เป็นผู้มีความกระตือรือร้น จริงใจ ยุติธรรม และมีความซื่อสัตย์ จงรักภักดีต่อหน่วยงานที่ตนปฏิบัติงานอยู่

นางลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์ (2545:166-167) กล่าวโดยสรุปว่า คุณสมบัติที่ดีของนักประชาสัมพันธ์ควรมีองค์ประกอบดังนี้

1. ควรมีพื้นฐานการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และมีความรู้สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์
2. มีความรอบรู้ในวิชาการบริหาร รัฐศาสตร์ และการเมือง กฎหมาย เศรษฐศาสตร์ จิตวิทยา และสังคมวิทยา
3. มีความรู้ในเชิงภาษา ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพราะบางครั้งนักประชาสัมพันธ์ต้องเขียนข่าว บทความ แปลข่าว ตลอดจนการติดต่อกับบุคคลต่างๆ
4. มีความรู้ความสามารถและทักษะในการพูดในที่ชุมชน และการเขียน
5. มีประสบการณ์หลายๆด้าน เพื่อสามารถเข้ากับบุคคลและองค์การทั้งภาครัฐบาลและเอกชน
6. เป็นคนที่มีเหตุผล และรู้จักกาลเทศะ
7. มีความขบขัน กล้าตัดสินใจ แก้สถานการณ์ได้ดี
8. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างเหมาะสมถูกต้อง สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการดำเนินการประชาสัมพันธ์

9. มีความรู้ความสามารถในอาชีพและปรัชญาการประชาสัมพันธ์รวมทั้ง ความรู้ความเข้าใจอย่างดี เกี่ยวกับองค์การของตน หรือองค์การที่ตนทำการประชาสัมพันธ์ให้ และต้องหมั่นหาความรู้ให้ทันโลกและทันเหตุการณ์

10. มีความเข้าใจพฤติกรรมและความคิดเห็นและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

11. มีความอดทนหนักแน่น

12. มีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของหน่วยงาน ความรู้เกี่ยวกับการบริหารเพื่อช่วยในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

13. ต้องมีใจรักในงานประชาสัมพันธ์

14. เป็นผู้ที่มีอารมณ์ขัน เพราะการมีอารมณ์ขันอย่างมีกาลเทศะจะช่วยคลี่คลายบรรยากาศที่ตึงเครียดได้เสมอ

15. ต้องเป็นผู้มีจริยธรรม ซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพของตน ดำเนินงานอย่างถูกต้องตามทำนองคลองธรรม

Nolte (1979: 90-92) ให้ความเห็นถึงคุณสมบัติของนักประชาสัมพันธ์ที่ดีดังต่อไปนี้

1. มีความอยากรู้อยากเห็น หมั่นศึกษาค้นคว้าให้เข้าใจถึงลักษณะประชาชน

2. มีความสามารถในชั้นเชิงการพูด

3. มีบุคลิกภาพที่น่าประทับใจ

4. มีความสนใจและคำนึงถึงส่วนรวม

5. มีความเป็นกลางไม่มีอคติในการพิจารณาตัดสินปัญหา

6. มีความศรัทธาอย่างแรงกล้าในการปฏิบัติงาน
7. มีความสามารถในการโน้มน้าวจิตในประชาชน
8. มีความซื่อสัตย์ จรรยาบรรณ และจริงใจ
9. มีไหวพริบ วิจารณ์ญาณที่ดี
10. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการดำเนินงาน
11. มีความกล้าในการที่กระทำในสิ่งที่ถูกต้อง
12. มีความขยันขันแข็ง อดทน และสู้งาน
13. มีความรับผิดชอบ
14. มีความสุขุมรอบคอบ ละเอียดอ่อนในการดำเนินงาน

Cutlip และ คณะ (2009: 142-144) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของนักประชาสัมพันธ์ที่ดีไว้ดังนี้

1. ควรเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี เชื่อมมั่นในตัวเอง ยิ้มแย้มแจ่มใส สะอาดเรียบร้อย สามารถทำตัวให้เป็นที่น่าสนใจและน่าชื่นชมของบุคคลทั่วไป
2. ควรมีอุปนิสัยดี มีจรรยาบรรณ ซื่อสัตย์ อดทน
3. มีความเฉลียวฉลาด กระตือรือร้น สนใจในกิจกรรมต่างๆของสังคม
4. มีการศึกษา ประสบการณ์ทางด้านการสื่อสารมวลชน หรือการประชาสัมพันธ์
5. มีความสามารถในการบริหารงาน

สรุปได้ว่า คุณสมบัติที่ของนักประชาสัมพันธ์ควรมี ได้แก่ การมีความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการประชาสัมพันธ์ และเนื้อหาสาระที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์เป็นอย่างดี มีความรอบรู้ ศึกษาค้นคว้าพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ของตนเอง สามารถวางแผนการดำเนินงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีทักษะในการติดต่อสื่อสาร ทักษะทาง ภาษา ตลอดจนถึงการจัดกิจกรรมได้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ในการประชาสัมพันธ์ สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม กระตือรือร้น รักการให้บริการ มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถเข้ากับผู้อื่นได้ ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน และเป็นผู้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ และมีความซื่อสัตย์ต่อหน่วยงานที่ตนปฏิบัติงานอยู่

โครงการ Food Safety Campus Tour ปี1 (จุดคิดสักนิด ก่อนคิดบริโภค)

หน่วยเคลื่อนที่เพื่อความปลอดภัยด้านอาหาร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ได้จัดทำโครงการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในสถานศึกษา เพื่อเป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับอาหาร ปลอดภัย การเลือกซื้อ เลือกบริโภคอย่างถูกต้องเพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ในชีวิตประจำวันและมีความปลอดภัยในการบริโภคอาหารอย่างรู้เท่าทัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายให้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร และมีความเข้าใจเกี่ยวกับ อันตรายของสารปนเปื้อนในอาหารและผลด้านโภชนาการต่อสุขภาพ เพื่อให้เกิดความตระหนักใน การเลือกบริโภคอาหาร เลือกซื้ออาหาร และนำความรู้ไปเผยแพร่ในสถานศึกษา ครอบครัว และ ชุมชนต่อไป ภายใต้หัวข้อเรื่องฉลาดอาหาร ฉลาดโภชนาการ สีสั่งเคราะห์ ก๋วยเตี๋ยว มีกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนแกนนำ จำนวน 10-20 คน และนักเรียนที่สนใจ จำนวน 100-150 คน

ในการดำเนินโครงการได้แบ่งกิจกรรมออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 คือ การสร้างความเข้าใจ ของโครงการ ณ สถานศึกษาก่อนการดำเนินงาน โดยชี้แจงวัตถุประสงค์และรูปแบบรายละเอียด การจัดกิจกรรมให้กับผู้บริหาร และอาจารย์ที่รับผิดชอบโครงการทราบรวมทั้งเป็นการ ประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรม ระยะที่ 2 คือ การดำเนินกิจกรรม ได้แก่ การอบรมให้ความรู้แก่นักเรียนแกนนำอย่างน้อย เรื่องการเฝ้าระวังความปลอดภัยของร้านก๋วยเตี๋ยว กิจกรรมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และการแสดงนิทรรศการ เรื่อง ฉลาดอาหาร ฉลาดโภชนาการ สีสั่งเคราะห์ และก๋วยเตี๋ยว การส่งต่อความรู้ให้กับเพื่อนโดยการนำความรู้ที่ได้นำไปบอกต่อความรู้ต่อเพื่อน ครอบครัว และชุมชน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ และระยะที่ 3 คือ การติดตาม ประเมินผลกิจกรรมการส่งต่อความรู้ให้กับเพื่อน และรายงานผลการดำเนินกิจกรรมในระยะที่ 2

ให้กับผู้บริหาร และอาจารย์ที่รับผิดชอบโครงการทราบ ซึ่งการดำเนินโครงการในครั้งนี้ทางหน่วยเคลื่อนที่เพื่อความปลอดภัยด้านอาหาร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา คาดหวังว่านักเรียนจะสามารถเลือกซื้อเลือกบริโภคอาหารที่สะอาดปลอดภัย และเหมาะสมกับความต้องการของร่างกาย เป็นการช่วยเสริมสร้างให้นักเรียน นักศึกษา สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และนำความรู้ที่ได้จากการอบรมส่งต่อความรู้และบุคคลใกล้เคียงภายในโรงเรียน ครอบครัวเพื่อขยายผลลงสู่ชุมชนให้ได้รับความรู้เรื่องอาหารปลอดภัยสามารถตระหนักถึงอันตรายและเลือกบริโภคให้เหมาะสมกับความต้องการของร่างกายได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน โดยมีวัตถุประสงค์คือ เพื่อประเมินนักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour ปี 1 ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินบุคคลและการประเมินผลการปฏิบัติงาน และ 2) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินบุคคลและการประเมินผลการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงประเด็นในการประเมินการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ตลอดจนถึงระเบียบวิธีการประเมินในงานวิจัยนั้น ส่วนการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ผู้วิจัยศึกษาถึงประเด็นในการวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับนักประชาสัมพันธ์ โดยมีรายละเอียดของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้ง 2 ส่วน ดังนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินบุคคลและการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ถวัลย์ มหิมา (2545) ศึกษาการปฏิบัติงานการบริหารบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้เครื่องมือคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานการบริหารบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 2 ด้าน คือ การวางแผนบุคลากร และการพัฒนาบุคลากรมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน และการบำรุงรักษาอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาอันดับสูงสุดเป็นรายชื่อของแต่ละด้านดังกล่าวตามลำดับ มีดังนี้ ทำการสำรวจความต้องการของบุคลากรของโรงเรียน ส่งเสริมบุคลากรสร้าง

ผลงานใหม่ๆที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ให้บุคลากรทุกคนมีโอกาสแสดงความสามารถอย่างอิสระ และเต็มความสามารถในการปฏิบัติงาน พิจารณาความดีความชอบของบุคลากรตามกฎหมาย ด้วยความยุติธรรม

สัญญา ถิ่นขาม (2546) ศึกษาการประเมินผลการปฏิบัติงานของปลัดองค์การบริหารงานส่วนตำบลจังหวัดอุบลราชธานี โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลัง หัวหน้าส่วนโยธา และลูกจ้าง จำนวน 171 คน โดยใช้เครื่องมือคือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธี ค่ะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานใช้ F-test (ANOVA) ผลการศึกษา พบว่า 1) การปฏิบัติงานของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุบลราชธานีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีคุณวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีการปฏิบัติงานโดยรวมรายด้านไม่แตกต่างกัน แต่ปลัดองค์การบริหารงานส่วนตำบลที่มีประสบการณ์การทำงานก่อนดำรงตำแหน่ง มีการปฏิบัติงานเป็นรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนและจัดระบบงาน ด้านการสื่อความหมาย และด้านพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชามากกว่าปลัดที่ไม่มีประสบการณ์การทำงานก่อนดำรงตำแหน่งต่างกันมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่ทั้งสองกลุ่มมีการปฏิบัติงานโดยรวมและอีก 5 ด้านที่เหลือไม่แตกต่างกัน คือ ด้านการควบคุมและติดตามผล ด้านการวิเคราะห์ปัญหา และการตัดสินใจด้านความรู้เกี่ยวกับงานด้านการเป็นผู้นำ และด้านความคิดสร้างสรรค์ และ การศึกษานี้ชี้ให้เห็นถึงจุดอ่อนในการปฏิบัติงานองค์การบริหารส่วนตำบลในแง่มุมต่างๆอย่างหลากหลาย และได้เห็นถึงจุดแข็งในการปฏิบัติงานองค์การบริหารส่วนตำบลในบางจุดสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และเสริมสร้างการพัฒนาการปฏิบัติงานของปลัดองค์การบริหารงานส่วนตำบลต่อไป

อโณทัย จันทรอยู่ (2546) ศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้เครื่องมือคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่าการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการปฏิบัติงานในระดับมากถึงมากที่สุดทั้ง 12 ด้าน โดยเรียงลำดับการปฏิบัติจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) การปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา 2) การส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนใน

เขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
 4) การกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา 5) การเสนอแนวทางและมีส่วน
 ร่วมในการบริหารจัดการ 6) การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับ
 ความต้องการของท้องถิ่น 7) การแต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะอนุกรรมการ 8) การส่งเสริมให้มีการ
 ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาดลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น 9) การให้ความ
 เห็นชอบแผนการปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา 10) การให้ความเห็นชอบรายงานผลการ
 ดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา 11) การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา และ
 12) การส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถ
 พิเศษ

ขฎาพร พิกุลทอง (2549) ศึกษาเรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงานของลูกจ้างโรงเรียน
 สิงห์สมุทร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี โดยวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการปฏิบัติงานของลูกจ้าง
 โรงเรียนสิงห์สมุทร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี และเพื่อเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของลูกจ้าง
 โรงเรียนสิงห์สมุทร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพของผู้ประเมิน กลุ่มตัวอย่าง
 เป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ลูกจ้างโรงเรียนสิงห์สมุทร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี จำนวน 356
 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของ
 ลูกจ้างโรงเรียนสิงห์สมุทร มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล
 ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว
 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการ LSD และหาความถี่ผลการวิจัยพบว่า ผลการ
 ประเมินผลการปฏิบัติงานของลูกจ้าง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากและพิจารณารายด้าน พบว่า
 ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายและ การวางแผนการปฏิบัติงาน ด้านการติดตามกำกับการปฏิบัติงาน
 และประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการปฏิบัติงาน และด้านการพัฒนาและการปรับปรุงการ
 ปฏิบัติงานมีผลการประเมินการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบการประเมินผลการ
 ปฏิบัติงานของลูกจ้าง โรงเรียนสิงห์สมุทร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี จำแนกตามสถานภาพของ
 ผู้ประเมิน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 แนวทางการ
 พัฒนาการประเมินผลการปฏิบัติงานของลูกจ้าง โรงเรียนสิงห์สมุทร อำเภอสัตหีบ จังหวัด
 ชลบุรี มีดังนี้ การวางแผน / การกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงาน การแบ่งหน้าที่การปฏิบัติงาน และ
 การประชุมปรึกษาหารือหรือความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ความตั้งใจในการกำกับติดตามดูแลการ
 ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและเพิ่มมากขึ้น การเพิ่มจำนวนบุคลากร ด้านการกำกับติดตามการปฏิบัติงาน
 การประเมินคุณภาพงานอย่างสม่ำเสมอ การส่งเสริมการฝึกอบรมฝึกทักษะศึกษาดูงานในงานที่

ปฏิบัติ สวัสดิการด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสม รางวัลสำหรับผู้ปฏิบัติงานสำเร็จ สร้างขวัญและกำลังใจ และควรเพิ่มจำนวนลูกจ้าง

พรพิมล บุญญะถิติ (2548) ศึกษาเรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูโดยผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการพัฒนาและบริหารกำลังคนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบราชการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 เก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 181 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และการจัดอันดับการปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการใช้กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูโดยผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการพัฒนาและบริหารกำลังคนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบราชการ มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติงาน ขั้นที่ 2 การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการปฏิบัติงาน ขั้นที่ 3 การรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ขั้นที่ 4 การประเมินผลการปฏิบัติงาน และขั้นที่ 5 การแจ้งและการอภิปรายผลการประเมินกับผู้รับการประเมิน ในส่วนของปัญหาการใช้กระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกขั้นตอน

ยุพา ททรัพย์มรรค (2548) ศึกษาเรื่อง การประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาการบริหารในระบบข้าราชการพลเรือนไทย มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาหลักเกณฑ์ วิธีการ ตลอดจนกระบวนการในการประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทเชี่ยวชาญเฉพาะ ระดับ 9 2) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคต่างๆในการประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทเชี่ยวชาญเฉพาะ ระดับ 9 และ 3) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์เส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพของตำแหน่งประเภทเชี่ยวชาญเฉพาะ โดยเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะกิจ ผู้ดำรงตำแหน่งประเภทเชี่ยวชาญเฉพาะ ระดับ 9 และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทเชี่ยวชาญเฉพาะระดับ 9 รวมทั้งทั้งหมด 12 ท่าน โดยทำการสัมภาษณ์แบบพบปะหน้ากัน (face-to-face) และมีการศึกษาเอกสาร (Document) ต่างๆที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสืบค้นข้อมูลจากทางเว็บไซต์ทางอินเทอร์เน็ต จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ผลการศึกษาพบว่า สำนักคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการประเมินบุคคล โดยหลักเกณฑ์การประเมินบุคคล ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) การพิจารณา

คุณสมบัติของบุคคล 2) การประเมินคุณลักษณะของบุคคล และ 3) การประเมินผลงาน ซึ่งวิธีการในการประเมินบุคคลมีขั้นตอนดังนี้ 1) ให้กรมเจ้าสังกัดพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่จะเข้ารับการประเมิน 2) ให้ผู้ที่เข้ารับเลือกกรอกรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลตามแบบพิจารณาคุณสมบัติของบุคคล และให้หน่วยงานการเจ้าหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขอรับการประเมิน 3) ผู้บังคับบัญชาที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้ขอรับการประเมินโดยตรง และผู้บังคับบัญชาในระดับเหนือขึ้นไปอีก 1 ระดับ เป็นผู้ประเมินคุณลักษณะของบุคคล 4) เมื่อผู้ขอรับการประเมินได้ผ่านการประเมินคุณลักษณะแล้วให้กระทรวงส่งคำขอประเมินผลงานเพื่อให้สำนักงาน ก.พ. พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะกิจเป็นผู้พิจารณาประเมินผลงานของบุคคล นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้เสนอข้อเสนอแนะในการประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งว่า ผู้บังคับบัญชาควรใช้หลักความสามารถ (Competency) ตามระบบคุณธรรม (Merit System) ในการคัดเลือกบุคคล ควรมีการสร้างความเข้าใจให้ชัดเจนและตรงกันระหว่างสำนักงาน ก.พ. กับผู้รับการประเมินในการจัดทำผลงาน ควรมีการสัมภาษณ์ (Interview) ผู้รับการประเมิน เพื่อให้การประเมินบุคคลมีประสิทธิภาพ (Efficiency) มากขึ้น และสามารถที่จะแต่งตั้งบุคคลที่มีความเหมาะสมกับตำแหน่งที่สุด (Put the Right Man on the Right Job)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์

มณีรัตน์ เกียรติทวี (2541) ศึกษาเรื่อง การสร้างบทบาทการเป็นนักประชาสัมพันธ์ให้กับอาสาสมัครประชาสัมพันธ์หมู่บ้าน (อปม.) ของกรมประชาสัมพันธ์ ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบและแบบสอบถาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะกรรมการอปม. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยเพื่อแจกแจงข้อมูลทั่วไป และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ Chi-Square และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) ผลการวิจัยพบว่า 1) เพศ อายุ และระดับการศึกษาของอปม. ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ ความเข้าใจในบทบาทการเป็นนักประชาสัมพันธ์ 2) อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ ภูมิฐานะ ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับหรือความบ่อยครั้งในการปฏิบัติหน้าที่ นักประชาสัมพันธ์ 3) ระดับความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการปฏิบัติหน้าที่ของนักประชาสัมพันธ์ อปม. 4) ระดับความพึงพอใจที่มีต่อโครงการฝึกอบรมมีความสัมพันธ์กับระดับหรือความบ่อยครั้งของนักประชาสัมพันธ์ 5) ระดับความพึงพอใจที่มีต่อโครงการฝึกอบรม ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจในบทบาทการเป็นนักประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังพบว่า อปม. มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทการเป็นนักประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้าง

ไปทางสูง มีบ่อยครั้งในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ มีความพึงพอใจในโครงการฝึกอบรม อปม. ของกรมประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง รูปแบบการประชาสัมพันธ์ของอปม. ส่วนใหญ่ใช้การพบปะพูดคุยเป็นการส่วนตัวผ่านทางกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และหอกระจายข่าวเป็นส่วนใหญ่ และเสนอแนวทางในการสร้างบทบาทการเป็นนักประชาสัมพันธ์อปม. ให้ประสบความสำเร็จ เช่น สร้างกฎเกณฑ์ในการคัดเลือก อปม. ที่มีศักยภาพ พัฒนา อปม. อย่างต่อเนื่อง ติดตามผลการดำเนินงานของ อปม. เป็นระยะอย่างต่อเนื่องให้รางวัลกับอปม. ที่ปฏิบัติงานดีเด่น วางแผนรองรับการดำเนินงานของอปม. เป็นต้น

กฤติดา ธรรมภิวัช (2542) ศึกษาความเป็นนักวิชาชีพของนักประชาสัมพันธ์กับบทบาทลักษณะการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพทำการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านการประชาสัมพันธ์ จำนวน 15 คน และใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณโดยทำการวิจัยเชิงสำรวจนักประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานต่างๆ ในประเทศไทย 87 หน่วยงาน จำนวน 549 คน ผลการวิจัยพบว่า นักประชาสัมพันธ์ในประเทศไทยมีระดับการศึกษาและระดับรายได้ค่อนข้างดี คุณสมบัติของนักประชาสัมพันธ์มี 20 ประการ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ความรู้ ความคิด และทักษะ ความเป็นนักวิชาชีพของนักประชาสัมพันธ์มีตัวประกอบสำคัญ 15 ประการ โดยตัวประกอบที่มีคะแนนสูงสุด คือ ความสามารถเชิงพุทธิปัญญาทางด้านการประชาสัมพันธ์ บทบาทการปฏิบัติงานของนักประชาสัมพันธ์มีตัวประกอบสำคัญ 6 บทบาทพบว่า นักประชาสัมพันธ์ 1 คน อาจมีมากกว่า 1 บทบาท ลักษณะการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในประเทศไทยมี 10 ประเภท คือ งานเผยแพร่ข่าวสาร งานประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ขององค์กร การจัดการกิจกรรมพิเศษเพื่อการประชาสัมพันธ์ การตอบแทนสังคมชุมชนสัมพันธ์ การจัดการประเด็นสาธารณะ การจัดการภาวะวิกฤติ การวิจัย - ประเมินผลการประชาสัมพันธ์สนับสนุนการตลาด การเป็นผู้อุปถัมภ์และงานอื่นๆ ทั้งนี้ผลการวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นนักวิชาชีพของนักประชาสัมพันธ์กับบทบาทในการปฏิบัติงานและลักษณะการดำเนินงานประชาสัมพันธ์

อุบลรัตน์ ไชยบุรณย์ (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานประชาสัมพันธ์ในพื้นที่สำนักงานประชาสัมพันธ์ เขต 1 ซึ่งทำการศึกษาจากประชากรกลุ่มตัวอย่างของสำนักงานประชาสัมพันธ์ 10 จังหวัด จำนวน 54 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์สรุปประเด็นตามความมุ่งหมาย ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการและเจ้าหน้าที่

ของสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดส่วนใหญ่มีระดับความรู้ปริญญาตรีขึ้นไป มีการดำเนินงานตามกระบวนการประชาสัมพันธ์เป็นประจำ ดำเนินงานตามหลักประชาสัมพันธ์เป็นบางครั้ง ดำเนินงานประสานงานประชาสัมพันธ์ได้ทำเป็นบางครั้ง ดำเนินงานสื่อมวลชนสัมพันธ์เป็นประจำ ดำเนินงานผลิตสื่อประชาสัมพันธ์บ่อยครั้ง นอกจากนี้ยังพบว่า สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการประชาสัมพันธ์ ขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ในด้านการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัย ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดขาดทักษะและประสบการณ์ด้านการประชาสัมพันธ์ เพราะขาดงบประมาณในการจัดอบรมข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่มีความเชี่ยวชาญในการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือด้านการประชาสัมพันธ์ และข้าราชการ เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ไม่ตรงกับงานที่ปฏิบัติ การติดต่อประสานงานด้านการประชาสัมพันธ์ไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควรเพราะมีงบประมาณจำนวนจำกัด

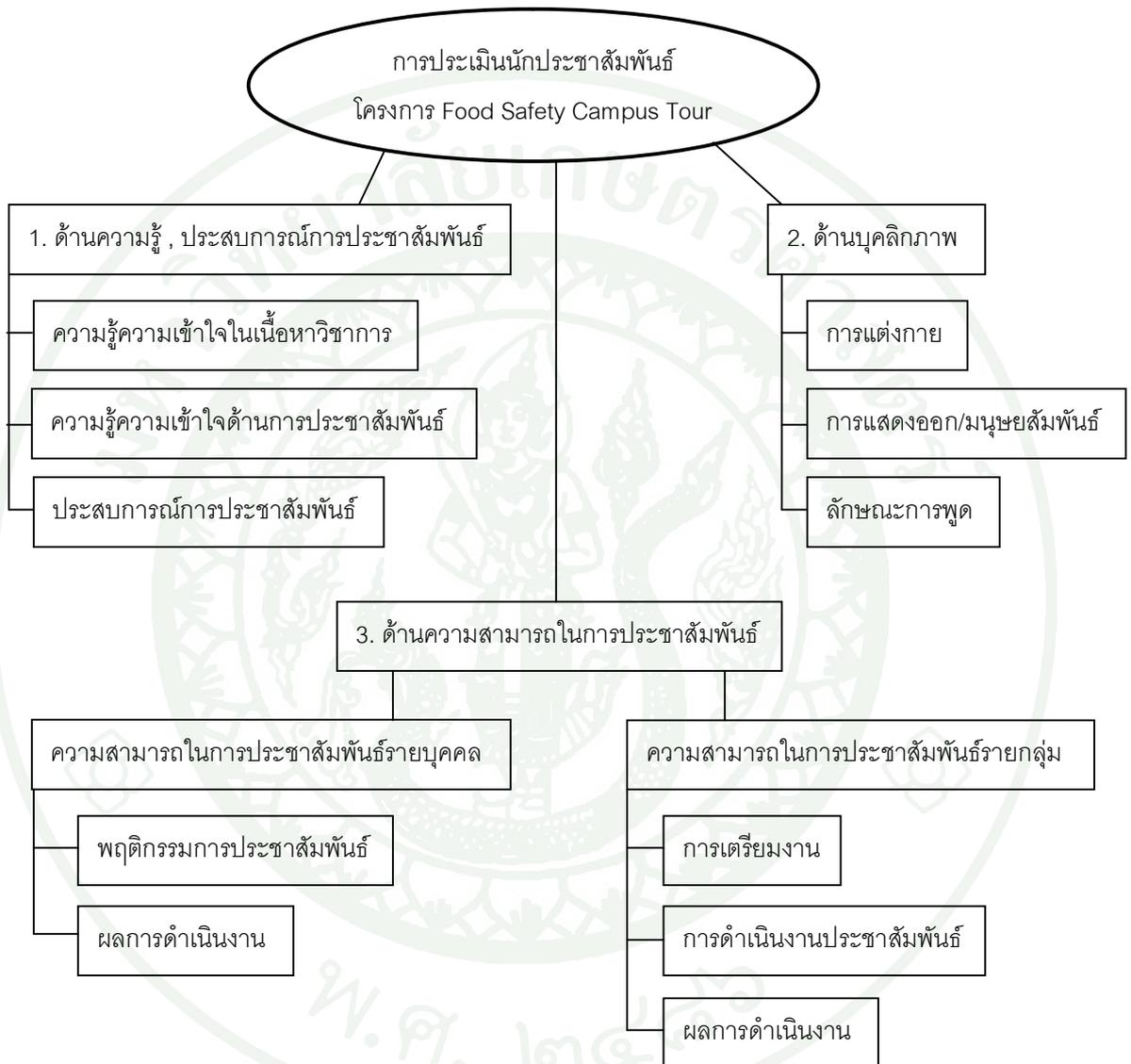
อรไทย บรรลุ (2546) ศึกษาประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ โดยอาศัยข้อมูล 2 ลักษณะ คือ ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ จำนวน 7 คน และครูผู้ปฏิบัติหน้าที่สอน จำนวน 206 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การตีความข้อมูลและการเปรียบเทียบข้อมูล แล้วนำมาดำเนินการสังเคราะห์ร่วมกัน ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นตรงกันระหว่างผู้บริหารและครู อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านวิธีการและกิจกรรมการประชาสัมพันธ์โรงเรียนและด้านการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับสูง ส่วนประสิทธิภาพด้านการบริหารงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังพบว่า การบริหารงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียน มีการคัดเลือกและมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีคุณสมบัติเหมาะสมมารับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ มีการกำหนดขอบข่ายงานประชาสัมพันธ์ที่ชัดเจน แต่ไม่มีการจัดสรรงบประมาณเฉพาะและวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นเครื่องมือในการสื่อสารโดยตรง สำหรับด้านวิธีการและกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ดำเนินการใน 2 ลักษณะ คือ การประชาสัมพันธ์ภายในและการประชาสัมพันธ์ ภายนอกโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ทางโรงเรียนได้ จัดขึ้นเป็นอย่างดี และยังให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน อย่างเต็มใจและพึงพอใจ ในส่วนของปัญหาและอุปสรรคในการประชาสัมพันธ์พบว่ามี 3 ด้าน คือ

1) ด้านบุคลากร พบว่า บุคลากรไม่มีวุฒิทางการศึกษาด้านการประชาสัมพันธ์ 2) ด้านงบประมาณ พบว่า ไม่มีการจัดสรรงบประมาณด้านการประชาสัมพันธ์เป็นการเฉพาะ และ 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า ไม่มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับการประชาสัมพันธ์เป็นการเฉพาะ ผลการศึกษาวิจัยชี้ให้เห็นแนวโน้มและแนวทางในการพัฒนางานประชาสัมพันธ์ว่า ทุกโรงเรียนได้มองเห็นความสำคัญของการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ และเห็นว่าควรมีการอบรมพัฒนาครูให้มีความรู้และความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีได้อย่างมั่นใจและให้ เกิดประโยชน์ คุ่มค่ามากที่สุด

สิริลักษณ์ ไตรตรีคุณ (2550) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานประชาสัมพันธ์เชิงรุกของนักประชาสัมพันธ์ในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักประชาสัมพันธ์ในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 216 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัว และแบบวัดตัวแปรต่างๆ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรทีละชั้น ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำ การรับรู้ความสามารถของตนเองสูง มีพฤติกรรมการประชาสัมพันธ์เชิงรุกมากกว่านักประชาสัมพันธ์ที่มีบุรุษอากาศองค์การด้านลักษณะงาน สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการประชาสัมพันธ์เชิงรุกของนักประชาสัมพันธ์ได้ร้อยละ 66 2) ถ้านักประชาสัมพันธ์มีบุรุษอากาศองค์การด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการสูง มีพฤติกรรมการประชาสัมพันธ์เชิงรุกมากกว่านักประชาสัมพันธ์ที่มีบุรุษอากาศองค์การด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการต่ำ และถ้านักประชาสัมพันธ์มีภาวะผู้นำสูง มีพฤติกรรมการประชาสัมพันธ์เชิงรุกมากกว่านักประชาสัมพันธ์ที่มีภาวะผู้นำต่ำ 3) ถ้านักประชาสัมพันธ์มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูง มีพฤติกรรมการประชาสัมพันธ์เชิงรุกมากกว่านักประชาสัมพันธ์ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำ 4) ถ้านักประชาสัมพันธ์มีบุรุษอากาศองค์การด้านลักษณะงานสูง มีพฤติกรรมการประชาสัมพันธ์เชิงรุกมากกว่านักประชาสัมพันธ์ที่มีบุรุษอากาศองค์การด้านลักษณะงานต่ำ ถ้านักประชาสัมพันธ์มีเจตคติต่อการทำงานเชิงรุกสูง มีพฤติกรรมการประชาสัมพันธ์เชิงรุกมากกว่านักประชาสัมพันธ์ที่มีเจตคติต่อการทำงานเชิงรุกต่ำ และ 5) ถ้านักประชาสัมพันธ์มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีพฤติกรรมการประชาสัมพันธ์เชิงรุกมากกว่านักประชาสัมพันธ์ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

จากการศึกษางานวิจัย พบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินบุคคลและประเมินการผลปฏิบัติงานนั้น มุ่งศึกษาถึงลักษณะการปฏิบัติงานในภาพรวม โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายด้าน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยที่เน้นข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามเช่นกัน ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพมาใช้ในการวิจัย โดยประเมินนักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour (ถูกคิดสัคนิด ก่อนคิดบริโศค) ด้านความเหมาะสมใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้และประสบการณ์ 2) ด้านบุคลิกภาพ และ 3) ด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลการวิจัยในเชิงลึก เข้าถึงลักษณะการปฏิบัติงานที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงและครอบคลุมประเด็นสำคัญในกรอบการวิจัยที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้น สอดคล้องกับหลักการประชาสัมพันธ์และคุณสมบัติของนักประชาสัมพันธ์ที่ดี อีกทั้งสามารถนำผลการวิจัยไปปรับปรุงและหาแนวทางในการพัฒนานักประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมให้โครงการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินนักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour (อุกคิตส์กนิต ก่อนคิดบริโภาค) โดยมีขั้นตอนในการวิจัย ดังนี้

การเลือกกรณีศึกษา

เนื่องจากผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้าร่วมศึกษาและสังเกตการวางแผนการปฏิบัติงานต่างๆ โครงการ Food Safety Campus Tour (อุกคิตส์กนิต ก่อนคิดบริโภาค) ซึ่งการศึกษาดูงานครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษารายละเอียดของโครงการไปด้วย พบว่า นักประชาสัมพันธ์ เป็นส่วนสำคัญในการปฏิบัติงานเพื่อให้โครงการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานของนักประชาสัมพันธ์ในประเด็นของการประเมินความเหมาะสมในการทำงานของนักประชาสัมพันธ์ โดยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบกับการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีโอกาสเป็นไปได้ด้วยเหตุผล คือ 1) ในระหว่างการศึกษาดูงานโครงการ ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ 2) ผู้วิจัยสามารถเข้าถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key information) ของการวิจัยครั้งนี้ได้ 3) สามารถ “เฝ้าดู” สิ่งที่ศึกษาและเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยระยะเวลาอันพอสมควร จนทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์และเชื่อถือได้ 4) การใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความยืดหยุ่นสามารถศึกษาธรรมชาติของสิ่งที่ต้องการศึกษาได้ในเชิงลึก และบรรยายปรากฏการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นได้อย่างมีแบบแผน และ 5) ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบจุดดี และข้อบกพร่องในการทำงานของนักประชาสัมพันธ์ และส่วนหนึ่งยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการดำเนินโครงการในครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำเหตุผลดังกล่าวปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้รับผิดชอบโครงการฯ โดยทั้งหมดมีความเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เห็นสมควรให้ดำเนินการศึกษาวิจัย และยินดีที่จะให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

การกำหนดวิธีการประเมิน

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ได้ข้อมูลที่ต้องการ ครอบคลุมประเด็นสำคัญ และเพียงพอที่จะตอบคำถามในการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวิธีการประเมินและการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 วิธีการประเมินนักประชาสัมพันธ์

คำถามการประเมิน	ประเด็นย่อย	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
1. นักประชาสัมพันธ์ มีความเหมาะสมด้านความรู้ และประสบการณ์ เป็นอย่างไร	1. นักประชาสัมพันธ์ มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาการที่ ประชาสัมพันธ์ เป็นอย่างไร	- ระดับการศึกษา - ความเกี่ยวข้องของเนื้อหาที่ ประชาสัมพันธ์ กับสาขาที่จบการศึกษา	- เอกสารบันทึกข้อมูลการทำงานของ นัก- ประชาสัมพันธ์ - นัก- ประชาสัมพันธ์	- วิเคราะห์ข้อมูลเอกสารการทำงาน ของนัก- ประชาสัมพันธ์ และบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึก ข้อมูลประจำตัว นัก- ประชาสัมพันธ์
	2. นัก- ประชาสัมพันธ์ มีความรู้เข้าใจ ในด้านการ ประชาสัมพันธ์ เป็นอย่างไร	- การอบรมที่เกี่ยวข้องกับ ประชาสัมพันธ์ -ทัศนคติที่มีต่อการ		- สังเกตพฤติกรรมการทำงานของ นัก- ประชาสัมพันธ์

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คำถามการประเมิน	ประเด็นย่อย	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
1. นัก- ประชาสัมพันธ มีความเหมาะสม ด้านความรู้ และ ประสบการณ์ เป็นอย่างไร (ต่อ)	3. นัก- ประชาสัมพันธ มีประสบการณ์ ในการทำงาน เป็นอย่างไร	-ประสบการณ์ใน การทำงานด้าน การ ประชาสัมพันธ ให้ความรู้	- ข้อมูลการ ทำงานนัก- ประชาสัมพันธ - นัก- ประชาสัมพันธ	- สัมภาษณ์ เพิ่มเติมเกี่ยวกับ ความรู้ ความ เข้าใจในเนื้อหา วิชาการ - แบบสอบถาม ข้อมูลพื้นฐาน และทัศนคติที่มี ต่อการทำงาน
2. นัก- ประชาสัมพันธมี ความเหมาะสม ด้านบุคลิกภาพ เป็นอย่างไร	1. นัก- ประชาสัมพันธ มีการแต่งกาย เป็นอย่างไร 2. นัก- ประชาสัมพันธ มีการแสดงออก/ มนุษยสัมพันธ เป็นอย่างไร	- ลักษณะ การแต่งกาย - สีหน้า - ท่าทาง - อารมณ์ - ความเป็นมิตร	-นัก- ประชาสัมพันธ -บรรยากาศ การปฏิบัติงาน	-สังเกต พฤติกรรมการ ทำงานของนัก- ประชาสัมพันธ -บันทึก ภาคสนาม
	3. นัก- ประชาสัมพันธ มีลักษณะการ พูดสื่อสารเป็น อย่างไร	- ลักษณะการพูด - ความสามารถ ด้านการพูด- สื่อสาร		

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คำถามการประเมิน	ประเด็นย่อย	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. นัก-ประชาสัมพันธมี ความเหมาะสม ด้าน ความสามารถ ในการ ประชาสัมพันธ เป็นอย่างไร	1. นัก-ประชาสัมพันธมี ความสามารถใน การ ประชาสัมพันธ รายบุคคล เป็นอย่างไร	1.พฤติกรรมกรร การประชาสัมพันธ - การเตรียมตัว/ ความพร้อม - การอธิบาย เนื้อหา - การเชื่อมโยง เนื้อหา - การใช้สื่อให้ เกิดประโยชน์ 2.ผลการ ดำเนินงาน - บรรยากาศ - ความสนใจของ ผู้ฟัง - การแก้ปัญหา เฉพาะหน้า	- นัก-ประชาสัมพันธ - บรรยากาศ การปฏิบัติงาน - ผู้เข้าร่วม กิจกรรม	- สังเกต พฤติกรรมกรร การทำงานของ นัก-ประชาสัมพันธ - บันทึก ภาคสนาม - สัมภาษณ์ รายละเอียด

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คำถามการประเมิน	ประเด็นย่อย	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. นัก-ประชาสัมพันธมี ความเหมาะสม ด้าน ความสามารถในการ ประชาสัมพันธ เป็นอย่างไร (ต่อ)	2. นัก-ประชาสัมพันธมี ความสามารถในการ ประชาสัมพันธ รายกลุ่ม เป็นอย่างไร	1.การเตรียมงาน ภายในทีม - การแบ่งหน้าที่ภายในทีม -ความร่วมมือ ภายในทีมงาน -การติดต่อประสานงานกับ สถานศึกษา 2.การดำเนินงาน ประชาสัมพันธ - ความพร้อมของโรงเรียน - ความพร้อมด้านอุปกรณ์ เวลาและจำนวน นัก-ประชาสัมพันธ -รูปแบบการ ประชาสัมพันธ และพัฒนาการ ในการทำงาน	- นัก-ประชาสัมพันธ - บรรยากาศ การปฏิบัติงาน - ความคิดเห็น ของผู้เข้าร่วม โครงการ	- สังเกต พฤติกรรมการทำงาน ของนักประชาสัมพันธ - บันทึกภาคสนาม - สอบถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับ รายละเอียดการทำงานด้านต่างๆ - จัดกลุ่มสนทนาเพื่อร่วมกันอภิปรายถึงผลและปัญหาอุปสรรคในการทำงาน - สัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องถึงลักษณะการติดต่อประสานงาน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คำถามการประเมิน	ประเด็นย่อย	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ/วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. นัก-ประชาสัมพันธมี ความเหมาะสม ด้าน ความสามารถ ในการ ประชาสัมพันธ เป็นอย่างไร (ต่อ)	2. นัก-ประชาสัมพันธมี ความสามารถใน การ ประชาสัมพันธ รายกลุ่ม เป็นอย่างไร (ต่อ)	- ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น 3. ผลการดำเนินงาน - บรรยากาศความร่วมมือของนักเรียน - ความคิดเห็นภายในทีม - ความพึงพอใจของอาจารย์ประจำโรงเรียนที่มีต่อทีม	- นัก-ประชาสัมพันธ - บรรยากาศ การปฏิบัติงาน - ความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการ	- บันทึกภาคสนาม - สังเกตพฤติกรรมการทำงานของนัก-ประชาสัมพันธ - สัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องถึงความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติงาน
		4. ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน - ร้อยละของผู้สอบผ่านเกณฑ์การวัดความรู้	- ผลคะแนน จากแบบทดสอบ ความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการฯ	- รายงานผลการดำเนินงานประชาสัมพันธ

เกณฑ์การประเมิน

การประเมินนักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินความเหมาะสมโดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบุคลิกภาพ 2) ด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์รายบุคคล และ 3) ด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์รายกลุ่ม โดยมีรายละเอียดของเกณฑ์การประเมินในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ความเหมาะสมด้านบุคลิกภาพ มีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ตารางที่ 2 เกณฑ์การประเมินความเหมาะสมด้านบุคลิกภาพ

สิ่งที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ	รายละเอียด
การแต่งกาย	ดีมาก	แต่งเครื่องแบบของหน่วยงาน สะอาด เรียบร้อย
	ดี	แต่งเครื่องแบบของหน่วยงาน ที่ไม่สะอาดหรือไม่เรียบร้อย 20-49% ของจำนวนครั้งในการทำงาน
	ปานกลาง	แต่งเครื่องแบบของหน่วยงาน ที่ไม่สะอาดหรือไม่เรียบร้อย 50-79% ของจำนวนครั้งในการทำงาน
	ควรปรับปรุง	แต่งเครื่องแบบของหน่วยงาน ที่ไม่สะอาดหรือไม่เรียบร้อยมากกว่า80% ของจำนวนครั้งในการทำงาน
การแสดงออกและมนุษยสัมพันธ์	ดีมาก	สีหน้ายิ้มแย้ม ท่าทางสุภาพ จริงใจและเป็นมิตรกับผู้ฟัง
	ดี	สีหน้ายิ้มแย้ม มีท่าทางสุภาพตลอดเวลาการทำงาน
	ปานกลาง	บางครั้งหรือบางช่วงเวลามีท่าทางไม่เป็นมิตร
	ควรปรับปรุง	สีหน้าบึ้งตึง ท่าทางไม่สุภาพ เบื่อหน่ายต่อการทำงาน
ลักษณะการพูด การสื่อสารกับผู้ฟัง	ดีมาก	เสียงดัง ใช้ภาษาสุภาพ เข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้ฟัง และมีเทคนิคในการพูดที่น่าสนใจ
	ดี	เสียงเบา / พูดเร็ว ใช้ภาษาสุภาพ เหมาะสมกับวัยผู้ฟัง
	ปานกลาง	อ่าน / ท่องตามเนื้อหาที่มีในสื่อ สื่อสารทางเดียว
	ควรปรับปรุง	ใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ ไม่เหมาะสมกับวัยผู้ฟัง

2. ความเหมาะสมด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์รายบุคคล มีเกณฑ์การประเมินดังนี้

ตารางที่ 3 เกณฑ์การประเมินความเหมาะสมด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์รายบุคคล

สิ่งที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ	รายละเอียด
พฤติกรรมกรรมการประชาสัมพันธ์		
- การเตรียมตัว / ความพร้อม	ดีมาก	ไม่ประหม่า ทำงานคล่องแคล่ว กระฉับกระเฉง มีอุปกรณ์การทำงานครบและพร้อมใช้งาน
	ดี	มีอาการประหม่าบางครั้ง ทำงานคล่องแคล่ว อุปกรณ์การทำงานครบ
	ปานกลาง	มีอาการประหม่าจนส่งผลให้กระบวนการทำงานไม่ต่อเนื่อง
	ควรปรับปรุง	ไม่มีความมั่นใจในการทำงาน ขาดอุปกรณ์ที่ควรมี
- การอธิบายเนื้อหาวิชาการ	ดีมาก	มีครบทั้งรายละเอียดและประเด็นสำคัญ กระชับเข้าใจง่าย เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง
	ดี	เน้นเฉพาะส่วนที่เป็นประเด็นสำคัญ กระชับเข้าใจง่าย เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง
	ปานกลาง	เน้นแต่ในส่วนของรายละเอียดวิชาการ
	ควรปรับปรุง	เนื้อหาไม่อยู่ในเรื่องที่กำหนดไว้ในการประชาสัมพันธ์
- การเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาการกับชีวิตประจำวัน	ดีมาก	ยกตัวอย่างตามที่เนื้อหาที่กำหนดไว้ สิ่งต่างๆรอบตัว เรื่องราวใกล้ตัว ช่วยเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายมากขึ้น
	ดี	ยกตัวอย่างตามที่เนื้อหาที่กำหนดไว้ และยกตัวอย่างอื่นๆประกอบบ้าง
	ปานกลาง	ยกตัวอย่างเฉพาะเท่าที่มีในเนื้อหาที่กำหนดไว้
	ควรปรับปรุง	ไม่มีการยกตัวอย่างประกอบ อธิบายแต่เนื้อหาวิชาการ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สิ่งที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ	รายละเอียด	
- การเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม	ดีมาก	ผู้ฟังทุกคนได้ร่วมกิจกรรมที่จัดเตรียมไว้	
	ดี	ผู้ฟังจำนวน 80 % ขึ้นไปได้ร่วมกิจกรรมที่จัดเตรียมไว้	
	ปานกลาง	ผู้ฟังจำนวน 50 - 79% ขึ้นไปได้ร่วมกิจกรรมที่จัดเตรียมไว้	
	ควรปรับปรุง	บทบาททั้งหมดอยู่ที่นักประชาสัมพันธ์เพียงฝ่ายเดียว	
- การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า	ดีมาก	นำสื่อที่มีทั้งหมดมาประยุกต์ใช้ สอดคล้องกับเนื้อหา และรูปแบบการประชาสัมพันธ์	
	ดี	ใช้สื่อส่วนใหญ่มาประกอบการประชาสัมพันธ์	
	ปานกลาง	ใช้เฉพาะป้ายบอร์ด / กิจกรรมประจำวัน	
	ควรปรับปรุง	ไม่มีการใช้สื่อประกอบการประชาสัมพันธ์	
ผลการดำเนินงาน	- บรรยากาศการทำงาน	ดีมาก	ส่งเสริมการเรียนรู้ เหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้ฟัง กระตุ้นผู้ฟังให้สนใจเสมอ
		ดี	ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ฟัง กระตุ้นผู้ฟังให้สนใจใน บางช่วง
	- บรรยากาศการทำงาน	ปานกลาง	ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ฟัง ขาดการกระตุ้นผู้ฟัง
		ควรปรับปรุง	ควบคุมสถานการณ์ไม่ได้และการประชาสัมพันธ์ไม่น่าสนใจ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สิ่งที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ	รายละเอียด
- ความสนใจ ของผู้ฟัง	ดีมาก	ผู้ฟังส่วนใหญ่สนใจและให้ความร่วมมือทุกกิจกรรม
	ดี	ผู้ฟังส่วนใหญ่สนใจ ร่วมมือเฉพาะกิจกรรมที่สนใจ
	ปานกลาง	สนใจฟังเฉพาะบางกลุ่ม ร่วมมือเฉพาะบางกิจกรรม
	ควรปรับปรุง	ไม่มีผู้ฟังสนใจในการประชาสัมพันธ์
- การแก้ปัญหา เฉพาะหน้าที่ เกิดขึ้น	ดีมาก	ปรับเปลี่ยน / แก้ไขสถานการณ์ให้ดีขึ้นในทันที ใช้วิธีการสร้างสรรค์ เหมาะกับวัยของผู้ฟัง
	ดี	ปรับเปลี่ยน แก้ไขสถานการณ์ได้ดีขึ้นจากเดิม
	ปานกลาง	มีความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น
	ควรปรับปรุง	ไม่สนใจปัญหาใดๆที่เกิดขึ้นเลย

3. ความเหมาะสมด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์รายกลุ่ม มีเกณฑ์การประเมิน
ดังนี้

ตารางที่ 4 เกณฑ์การประเมินความเหมาะสมด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์รายกลุ่ม

สิ่งที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ	รายละเอียด
การเตรียมงาน - การแบ่งหน้าที่ ภายในทีม	ดีมาก	แบ่งหน้าที่การทำงานกันอย่างชัดเจน และ ปรับเปลี่ยนเพื่อความเหมาะสมของการทำงาน
	ดี	แบ่งหน้าที่การทำงานกันอย่างชัดเจน แต่ประจำ อยู่ตำแหน่งเดิมตลอดการทำงาน
	ปานกลาง	มีการแบ่งหน้าที่การทำงาน แต่ทำงานไม่ตรงกับ หน้าที่
	ควรปรับปรุง	ไม่มีการแบ่งหน้าที่การทำงาน ทำงานอย่างไม่มี ระเบียบแบบแผน

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สิ่งที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ	รายละเอียด
- ความร่วมมือ ของสมาชิกใน ทีม	ดีมาก	สมาชิกให้ความสนใจต่อการทำงานทุกคน ตั้งใจทำงานทั้งของตนเองและงานกลุ่มเป็นอย่างดี
	ดี	สมาชิกส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการทำงาน ทั้งงานของตนเองและงานอื่นๆที่ได้รับมอบหมาย
	ปานกลาง ควรปรับปรุง	สมาชิกแต่ละคนสนใจแต่งานของตนเอง ไม่สามารถทำงานให้บรรลุผลด้วยดี มีปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นตลอดการทำงาน
- การติดต่อ ประสานงาน กับสถานศึกษา	ดีมาก	มีรูปแบบการติดต่อที่ชัดเจน ทั้งผู้ประสานงาน เอกสาร ชี้แจงรายละเอียดต่างๆได้ครบถ้วน เน้นย้ำเรื่องที่ต้องการให้สถานศึกษาทราบและ ปฏิบัติตาม
	ดี	มีรูปแบบการติดต่อที่ชัดเจน ทั้งผู้ประสานงาน เอกสาร ชี้แจงรายละเอียดต่างๆได้ครบถ้วน
	ปานกลาง ควรปรับปรุง	ไม่มีรูปแบบการติดต่อ เปลี่ยนไปในทุกครั้งที่ติดต่อ ไม่มีการติดต่อประสานงานกับสถานศึกษา
การดำเนินงานประชาสัมพันธ์		
- ความพร้อม ของ สถานศึกษา	ดีมาก	ได้รับการต้อนรับอย่างดี ทั้งสถานที่ การอำนวยความสะดวกต่างๆ มีอาจารย์ประจำโรงเรียน คอยดูแล เรียบร้อยในการทำกิจกรรม
	ดี	ได้รับการต้อนรับอย่างดี ทั้งสถานที่ การอำนวยความสะดวกต่างๆ แต่ไม่มีอาจารย์คอยดูแล ช่วงกิจกรรม
	ปานกลาง	ได้รับการต้อนรับอย่างดี แต่สถานที่ในการทำ กิจกรรมยังไม่พร้อม ต้องเตรียมการเพิ่มเติมเองบ้าง
	ควรปรับปรุง	ไม่ได้รับการต้อนรับใดๆจากทางโรงเรียนเลย

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สิ่งที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ	รายละเอียด
การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ (ต่อ)		
- ความพร้อมด้านสื่อ / อุปกรณ์ เวลา จำนวน นักประชาสัมพันธ์	ดีมาก	มีสื่อ/ อุปกรณ์ เวลา และจำนวน นักประชาสัมพันธ์ เพียงพอต่อการดำเนินงาน ทุกครั้ง
	ดี	ส่วนใหญ่มีสื่อ/ อุปกรณ์ เวลา และจำนวน นักประชาสัมพันธ์ เพียงพอต่อการดำเนินงาน
รูปแบบการ ประชาสัมพันธ์	ปานกลาง	มีสื่อ/ อุปกรณ์ หรือเวลา หรือจำนวน นักประชาสัมพันธ์ ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ในบางครั้ง
	ควรปรับปรุง	ทั้งสื่อ/ อุปกรณ์ เวลา และจำนวน นักประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน
	ดีมาก	มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย และน่าสนใจ เหมาะสมจำนวนและวัยของผู้ฟัง
	ดี	มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย แต่ไม่เหมาะสมจำนวนหรือวัยของผู้ฟัง
	ปานกลาง	ใช้กิจกรรมเพียงรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ส่งเสริม การเรียนรู้ แต่ไม่เหมาะสมจำนวนหรือวัยของ ผู้ฟัง
	ควรปรับปรุง	กิจกรรมไม่ส่งเสริมการเรียนรู้ ไม่เหมาะสมกับ ผู้ฟัง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สิ่งที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ	รายละเอียด
- พัฒนาการในการ ทำงาน / การแก้ปัญหาที่ เกิดขึ้น	ดีมาก	มีการปรับปรุงการทำงานของทีมน้อยและ สามารถปรับเปลี่ยน / แก้ไขสถานการณ์ให้ดีขึ้น ในทันที โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมกับผู้ฟัง ได้อย่าง สร้างสรรค์
	ดี	มีการปรับปรุงการทำงานของทีมน้อย สามารถ ปรับเปลี่ยน แก้ไขสถานการณ์ได้ดีขึ้นจากเดิม
	ปานกลาง	มีการปรับปรุงการทำงานของทีมให้ดีขึ้น และมี ความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น
	ควรปรับปรุง	ไม่มีการปรับปรุงการทำงานของทีม และไม่สนใจ ปัญหาใดๆที่เกิดขึ้นเลย
ผลการดำเนินงาน - บรรยากาศการ ประชาสัมพันธ์	ดีมาก	เปิดโอกาสให้นักเรียนมากกว่า 80% ได้ร่วม กิจกรรมที่จัดขึ้น และได้รับความร่วมมือจาก นักเรียนในทุกกิจกรรม สมาชิกในทีมกระตือรือร้น ในการทำงาน
	ดี	มีนักเรียนน้อยกว่า 80% ได้ร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม สมาชิกใน ทีมส่วนใหญ่กระตือรือร้นในการทำงาน
	ปานกลาง	มีนักเรียนน้อยกว่า 80% ได้ร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น ได้รับความร่วมมือจากนักเรียนเฉพาะบางกิจกรรม มีเพียงสมาชิกในทีมบางคนที่กระตือรือร้นในการ ทำงาน
	ควรปรับปรุง	บทบาทการดำเนินกิจกรรมอยู่ที่นักประชาสัมพันธ์ เพียงฝ่ายเดียว สมาชิกในทีมขาดความกระตือรือร้น ในการทำงาน

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สิ่งที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ	รายละเอียด
ผลการดำเนินงาน (ต่อ)		
- ความพึงพอใจของ อาจารย์ประจำ สถานศึกษา	ดีมาก	มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม และชมเชย กระบวนการทำงานของทีมตลอดทั้งโครงการ
	ดี	มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม ชมเชยกระบวนการทำงานส่วนใหญ่ของทีม
	ปานกลาง	ชมเชยกระบวนการทำงานเพียงบางส่วน /เสนอแนะ ข้อบกพร่องต่างๆในการทำงานที่ควรแก้ไข
	ควรปรับปรุง	ส่วนใหญ่เสนอข้อบกพร่องมากกว่าการชมเชย
- ความคิดเห็นของ สมาชิกในทีม	ดีมาก	มีการประชุมสรุปงานถึงผลการทำงานที่เกิดขึ้นใน แต่ละครั้ง อภิปรายข้อดีและจุดบกพร่อง พร้อมทั้ง ร่วมกันหาทางแก้ไขการทำงานของทีม
	ดี	มีการประชุมสรุปงานถึงผลการทำงานที่เกิดขึ้น อภิปรายข้อดีและจุดบกพร่องในการทำงาน
	ปานกลาง	มีการพูดคุยถึงผลการทำงานที่เกิดขึ้น
	ควรปรับปรุง	ไม่มีการสรุปผลหรือพูดคุยถึงผลการทำงานที่เกิดขึ้น
- ความสำเร็จใน การปฏิบัติงาน	ดีมาก	จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมากกว่าร้อยละ 80 สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้
	ดี	จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการร้อยละ 70-79 สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้
	ปานกลาง	จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการร้อยละ 60-69 สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้
	ควรปรับปรุง	จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการต่ำกว่าร้อยละ 60 สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

นักประชาสัมพันธ์ผู้ปฏิบัติงานในโครงการ Food Safety Campus Tour ปี1 (อุทิศศักดิ์ นิดก่อนคิดบริโภคนิต) ประจำปีงบประมาณ 2552 จำนวน 23 คน

เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการประเมิน และหลักการประชาสัมพันธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เน้นการมุ่งหาข้อมูลในแนวลึก และมีรายละเอียดเพียงพอเกี่ยวกับประเด็นที่กำหนดขึ้นในกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องใช้หลากหลายวิธีเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลที่ต้องการ ทั้งนี้แต่ละเครื่องมือสามารถปรับให้เหมาะสมกับแหล่งและสถานการณ์ของข้อมูล โดยคำนึงถึงหลักการของแต่ละวิธีเป็นสำคัญ สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน และหลักการประชาสัมพันธ์ นักประชาสัมพันธ์ที่ดี เพื่อพัฒนาเป็นแนวทางในการกำหนดแนวคิดในการวิจัย กรอบการประเมิน ข้อมูลที่ต้องการเพื่อนำมาตอบคำถามการวิจัย วิธีการได้มาซึ่งข้อมูลนั้น จากนั้นนำไปสู่การสร้างเครื่องมือให้ได้ตรง ครอบคลุมข้อมูลที่ต้องการ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. แบบบันทึกข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร เป็นแบบบันทึกข้อมูลทั่วไปที่สามารถเก็บรวบรวมได้จากการวิเคราะห์เอกสารที่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรอยู่แล้ว โดยกำหนดรายละเอียดของข้อมูลที่ต้องการจากกรอบการประเมิน และนำมาสร้างเป็นประเด็นสำคัญในการบันทึกข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งแบบบันทึกข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ

- 2.1 แบบบันทึกรายละเอียดโครงการ Food Safety Campus Tour ปี1 (อุทิศศักดิ์ นิดก่อนคิดบริโภคนิต) จุดมุ่งหมายของโครงการ รูปแบบการดำเนินงานกิจกรรม ภาระงานของนักประชาสัมพันธ์ จำนวนสถานศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม ข้อมูลพื้นฐานของแต่ละแห่ง อาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการประจำสถานศึกษา

2.2 แบบบันทึกข้อมูลพื้นฐานของนักประชาสัมพันธ์ มีข้อมูลเกี่ยวกับ ชื่อ-นามสกุล เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สาขาที่จบการศึกษา สังกัดทีมที่ทำงาน การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ ที่เคยได้รับ และประสบการณ์ด้านการทำงานประชาสัมพันธ์

3. บันทึกภาคสนาม มีลักษณะเป็นการบันทึกข้อมูลการสังเกต ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกต แบบมีส่วนร่วม เพื่อเฝ้าดูปรากฏการณ์ที่ศึกษา โดยกำหนดขอบเขตสำหรับการสังเกต ประเด็นและข้อมูลสำคัญที่ผู้วิจัยต้องการ จุดเน้นของการสังเกตผู้วิจัยแบ่งการสังเกตออกเป็นสามช่วงเวลา คือ ช่วงการติดต่อประสานงาน ช่วงการประชาสัมพันธ์ และช่วงการติดตามผลการดำเนินงาน บันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงของการดำเนินโครงการ โดยมีรายละเอียดดังนี้ บุคคลหรือทีมงาน ที่ถูกสังเกต สถานที่ วันเวลา เหตุการณ์ต่างๆ ลักษณะการดำเนินงานประชาสัมพันธ์รายบุคคล และการทำงานของแต่ละทีมประชาสัมพันธ์ รวมถึงปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

4. บันทึกการสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยใช้ทั้งการจดบันทึกในสมุด และการบันทึกด้วยอุปกรณ์แถบเสียง คำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการสัมภาษณ์โดยทำการตีโจทย์คำถามการวิจัยถึงประเด็นสำคัญที่ควรรู้ จุดเน้นในการสัมภาษณ์ กำหนดเป็นหัวข้อในการสัมภาษณ์ และกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้แนวคำถามที่ชัดเจน ตรงประเด็น ที่ต้องการในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยเตรียมคำถามไว้ในหลายลักษณะเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ขณะสัมภาษณ์ ได้แก่ คำถามเพื่อเปิดประเด็น คำถามเพื่อขอรายละเอียดและความชัดเจน คำถามเพื่อเจาะเอาข้อมูลทางอ้อม ผู้วิจัยได้แบ่งบันทึกการสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ส่วน คือ

4.1 บันทึกการสัมภาษณ์นักประชาสัมพันธ์ เน้นประเด็นเกี่ยวกับการวางแผนการประชาสัมพันธ์ การติดต่อประสานงานกับโรงเรียน การเตรียมตัวประชาสัมพันธ์ในแต่ละครั้ง การเลือกรูปแบบและสื่อการประชาสัมพันธ์ ผลการดำเนินงานในแต่ละช่วงของการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการดำเนินงาน ซึ่งในทุกครั้งที่ทำการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะทำการบันทึกชื่อนักประชาสัมพันธ์ ชื่อทีม สถานที่ วันเวลาที่สัมภาษณ์

4.2 บันทึกการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ ได้แก่ ผู้บริหารหน่วยงานต้นสังกัดของนักประชาสัมพันธ์ และอาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการในแต่ละโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ประเด็นเกี่ยวกับเหมาะสมในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในด้านต่างๆ ตลอดจนจนถึงข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่มีต่อนักประชาสัมพันธ์ ซึ่งในทุกครั้งที่ทำการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะทำ

การบันทึก ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา หน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับผู้ประชาสัมพันธุ์ สถานที่ และวันเวลาที่สัมภาษณ์

5. บันทึกการจัดกลุ่มสนทนา เป็นการบันทึกรายละเอียดข้อมูลที่ได้จากการจัดกลุ่มสนทนาที่เจาะจง เพื่อให้ผู้ถูกจัดกลุ่มได้สนทนาหรืออภิปรายโต้ตอบต่อกัน เริ่มจากการเลือกหัวข้อ ผู้รวมกลุ่ม สร้างแนวคำถามเป็นประเด็นสำหรับการอภิปราย โดยใช้คำถามลักษณะปลายเปิด ซึ่งผู้วิจัยเลือกประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน ประชาสัมพันธ์ และร่วมกันหาแนวทางการปรับปรุงแก้ไข ทั้งนี้ผู้วิจัยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและข้อมูลสำคัญที่ต้องการ เพราะการจัดกลุ่มสนทนาเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยในการหาข้อมูลที่ต้องการ ตรงประเด็นจากนักประชาสัมพันธ์ผู้ปฏิบัติงานโดยตรง

6. แบบสอบถามนักประชาสัมพันธ์ เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด เพื่อหาข้อมูลที่ต้องการเพิ่มเติมจากนักประชาสัมพันธ์ นอกเหนือจากแบบบันทึกข้อมูลการสำรวจเอกสาร บันทึกภาคสนาม บันทึกการสัมภาษณ์ และการจัดกลุ่มสนทนา สร้างขึ้นหลังจากผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนและตรงประเด็นของข้อมูลที่ได้มาแล้ว จากนั้นทำการวิเคราะห์ประเด็นที่ยังต้องการข้อมูลเพิ่มเติมโดยคำนึงถึงกรอบการประเมินเป็นสำคัญ และกำหนดเป็นประเด็นคำถาม ซึ่งได้แก่ จุดเด่นและสิ่งที่ควรพัฒนาในด้านการประชาสัมพันธ์ ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน ทักษะคติที่มีต่อการทำงาน และสิ่งที่อยากให้หน่วยงานพัฒนาเพื่อประโยชน์ต่องานประชาสัมพันธ์

7. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่สร้างขึ้น ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลการสำรวจเอกสาร บันทึกภาคสนาม บันทึกการสัมภาษณ์ บันทึกการจัดกลุ่มสนทนา แบบสอบถามนักประชาสัมพันธ์ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข จากนั้นผู้วิจัยจึงได้นำเครื่องมือต่างๆ ที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความชัดเจนของภาษาและความถูกต้องตรงประเด็นเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตอบคำถามการวิจัย เพื่อให้มีความเหมาะสมและถูกต้องต่อการนำไปใช้ในสถานการณ์จริงมากที่สุด

อุปกรณ์สำหรับการวิจัย ได้แก่

1. สมุดบันทึกและเครื่องเขียน
2. อุปกรณ์อื่นๆ ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป

การกำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

ผู้วิจัยกำหนดเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามออกเป็น 3 ช่วง คือ

ช่วงแรก เดือนธันวาคม 2551 - เดือนกุมภาพันธ์ 2552 รวมระยะเวลาประมาณ 3 เดือน ซึ่งเป็นช่วงที่ผู้วิจัยเข้าไปอยู่สนามวิจัย โดยมุ่งเก็บข้อมูลจากการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของนักประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษาต่างๆที่เข้าร่วมโครงการ ใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม ประกอบกับการสอบถาม และการสัมภาษณ์

ช่วงที่สอง เดือนมีนาคม 2552 – เดือนพฤษภาคม 2552 รวมระยะเวลาประมาณ 3 เดือน สำหรับช่วงเดือนมีนาคม จะเป็นช่วงที่ทีมนักประชาสัมพันธ์ทำการติดตามผลการดำเนินงานในส่วนของการบอกต่อความรู้ในสถานศึกษาแต่ละแห่งที่ได้ดำเนินกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ไปแล้ว ช่วงนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสอบถาม การสัมภาษณ์ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ในส่วนของความสำเร็จของผลการดำเนินงานแต่ละทีม ความคิดเห็นที่นักประชาสัมพันธ์มีต่อการดำเนินงานในภาพรวม และสัมภาษณ์อาจารย์ผู้รับผิดชอบประจำสถานศึกษาถึงความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานของทีม ส่วนช่วงเดือนเมษายน – พฤษภาคม นั้น เป็นช่วงที่ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลที่ได้มาในเบื้องต้น และดำเนินการจัดกลุ่มสนทนา เพื่อให้นักประชาสัมพันธ์ร่วมกันอภิปรายถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ และร่วมกันหาแนวทางการปรับปรุงแก้ไข และวางแผนการดำเนินงานในช่วงต่อไป

ช่วงที่สาม เดือนมิถุนายน 2552 – เดือนสิงหาคม 2552 รวมระยะเวลาประมาณ 3 เดือน ช่วงนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้านพัฒนาการในการทำงานของแต่ละทีมประชาสัมพันธ์ ผลการดำเนินงาน และเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจากส่วนของการดำเนินงาน จุดเด่นและสิ่งที่ควรพัฒนา ในด้านการประชาสัมพันธ์ของแต่ละบุคคล ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน ทศนคติที่มีต่อการทำงาน และสิ่งที่อยากให้หน่วยงานพัฒนาเพื่อประโยชน์ต่องานประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ และเป็นการตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อมูลอีกด้วย

การเข้าสู่สนามวิจัย

ช่วงแรกในการเข้าสู่สนามวิจัย

การติดต่อเข้าสู่สนาม ผู้วิจัยได้รับการอนุญาตให้ทำการศึกษาวิจัยจากผู้อำนวยการหน่วยเคลื่อนที่เพื่อความปลอดภัยด้านอาหารผ่านทางอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้รับคำแนะนำให้สามารถติดต่อนัดหมายการเข้าสู่สนามผ่านทางผู้ประสานงานโครงการ Food Safety Campus Tour ได้โดยตรง จากนั้นจึงได้ทำการติดต่อนัดหมายกับผู้ประสานงานโครงการฯ ผ่านทางโทรศัพท์ เพื่อแนะนำตัวและนัดหมายการเข้าพบในเบื้องต้น ทั้งนี้เพื่อชี้แจงรายละเอียดของการวิจัย วิธีการประเมินที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ให้ทราบ

ผู้วิจัยเข้าพบผู้ประสานงานโครงการฯ พร้อมทั้งแนะนำตัวอย่างเป็นทางการ ด้วยท่าทีที่สุภาพ อ่อนน้อม และการเข้าพบครั้งนี้ผู้วิจัยได้ขอเอกสารกำหนดการในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ ตารางเวลาที่จะเข้าไปจัดกิจกรรมให้กับสถานศึกษา โดยผู้วิจัยได้อธิบายให้ทราบถึงเหตุผลว่า

...รบกวนขอเอกสารช่วงเวลาการดำเนินกิจกรรมในสถานศึกษาของโครงการด้วยค่ะ เพราะจะต้องนำมาจัดทำเป็นแผนการทำงาน เพื่อวางแผนการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ และตรวจสอบแผนที่วางไว้ว่าแต่ละวันประสบผลสำเร็จเพียงใด และเพื่อให้ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้ดีขึ้นค่ะ...

ผู้ประสานงานโครงการฯ ได้ให้ผู้วิจัยเรียกตัวเองว่า “พี่” เพราะมีวัยที่ไม่แตกต่างกันเท่าไร ทำให้สามารถสร้างความคุ้นเคยได้ในเวลาอันสั้น และผู้ประสานงานโครงการฯ ได้แจ้งให้ผู้วิจัยทราบว่า “...สามารถไปเก็บข้อมูลจากการดำเนินงานได้ตามสะดวก และอยากให้เก็บข้อมูลต่างๆ ตามความเป็นจริงที่พบ และยินดีให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลอย่างเต็มที่ เพราะจะได้ทราบผลการดำเนินงานของบุคลากรในหน่วยงานของตนเองอย่างแท้จริง...” นอกจากนี้ผู้วิจัยได้แสดงความขอบคุณอย่างจริงใจ และผู้ประสานงานโครงการฯ นัดหมายการติดต่อประสานงานโดยใช้โทรศัพท์เป็นหลักและการส่งเอกสารต่างๆ จะส่งผ่านทางอีเมลล์ ทั้งนี้เพื่อความสะดวกรวดเร็วของทั้งผู้ประสานงานโครงการฯ และผู้วิจัยเอง

การเข้าสู่สนามเริ่มแรก ผู้ประสานงานโครงการฯ ได้แจ้งให้นักประชาสัมพันธ์ทราบล่วงหน้าว่าจะมีผู้วิจัยจากภายนอกเดินทางไปเก็บข้อมูลการดำเนินงานในสถานศึกษาด้วย เมื่อถึงวันที่ออกดำเนินการ ณ สถานศึกษา ผู้วิจัยนัดหมายเวลาและสถานที่กับผู้ประสานงานโครงการฯ เพื่อเดินทางไปพร้อมกับทีมนักประชาสัมพันธ์ ผู้ประสานงานโครงการฯ แนะนำผู้วิจัยให้รู้จักกับนักประชาสัมพันธ์ทุกท่านว่า “...ผู้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งในทีมประเมินโครงการนี้ และเดินทางไปพร้อมกับแต่ละทีมด้วย เพื่อสังเกตการและเก็บข้อมูลมาใช้ในการประเมินการทำงาน โดยทุกคนก็ยังคงทำงานตามแผนงานที่วางไว้ปกติ ไม่ต้องกังวลอะไร...”

ผู้วิจัยพยายามทำความรู้จักและสร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มนักประชาสัมพันธ์ เพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลและทำการศึกษสถานการณ์ที่เป็นธรรมชาติ การสร้างความสัมพันธ์ของผู้วิจัยทำตัวเสมือนว่าเป็นสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่มนักประชาสัมพันธ์ทั้ง 23 คน เริ่มตั้งแต่การเดินทางไป-กลับพร้อมกับทีมนักประชาสัมพันธ์ อาสาช่วยเหลืองานต่างๆ อย่างขยันขันแข็ง เช่น ขนของ/อุปกรณ์ จัดสถานที่ เตรียมอุปกรณ์ จัดชุดหนังสือที่ต้องแจกให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม ช่วยแจกสื่อ/อุปกรณ์ให้แก่นักเรียนเพื่อเพิ่มความสะดวกรวดเร็ว ช่วยดูแลนักเรียนให้อยู่ในความเรียบร้อยขณะดำเนินกิจกรรม เก็บสื่อ/อุปกรณ์หลังจากที่ใช้งานเรียบร้อยแล้ว สลับที่นั่งระหว่างการเดินทางกับนักประชาสัมพันธ์ที่เมารถ แบ่งปันขนมให้แก่กัน ชักชวนพูดคุย-สนทนาในเรื่องราวต่างที่กำลังได้รับความสนใจอยู่ในขณะนั้น สิ่งต่างๆ ที่ผู้วิจัยทำแสดงถึงความจริงใจ ความอ่อนน้อมถ่อมตน และมีท่าทีที่เป็นมิตร ไม่ทำตัวเหมือนไปจับผิดการทำงาน ทำให้ได้รับความไว้วางใจจากกลุ่มนักประชาสัมพันธ์ และผู้วิจัยกับกลุ่มนักประชาสัมพันธ์มีวัยที่ใกล้เคียงกัน จึงปัจจัยหนึ่งที่ช่วยกันการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันได้ดียิ่งขึ้น

ช่วงเก็บข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้รับความไว้วางใจจากกลุ่มนักประชาสัมพันธ์พอสมควรแล้ว จึงเริ่มเก็บข้อมูลตามประเด็นในกรอบการประเมินที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต ผู้วิจัยได้ใช้การสังเกตทั้งแบบมีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามจากกิจกรรมที่จัดขึ้นในสถานศึกษาต่างๆ ที่เข้าร่วมโครงการครั้งนี้ ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามรูปแบบที่กำหนดไว้ในกาณ์ดำเนินโครงการ การเดินทางไปกับทีมงานนักประชาสัมพันธ์เพื่อติดต่อกับประชาสัมพันธ์กับโรงเรียนในช่วงแรก การเข้าร่วมกิจกรรม

ประชาสัมพันธุ์ให้ความรู้ในโรงเรียนต่างๆ ในช่วงที่สอง การติดตามผลการดำเนินงานในช่วงที่สาม คือผลการบอกต่อความรู้ของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม เป็นต้น การสังเกตในแต่ละครั้งผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการปฏิบัติงานของผู้ประชาสัมพันธุ์ตามที่กำหนดไว้ในกรอบการประเมิน โดยบันทึกข้อมูลลงในบันทึกภาคสนามตามประเด็นการสังเกตที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น โดยบรรยายรายละเอียดแยกความเห็น ความรู้สึกของนักวิจัยไว้ต่างหาก และฉบับที่กองอย่างสม่ำเสมอ ผู้วิจัยใช้บทบาทแบบ “ทวิลักษณ์” คือ บทบาทของการเป็นนักวิจัยเก็บข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา และบทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในระหว่างการทำงานของนักประชาสัมพันธุ์ เน้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ปรับเปลี่ยนบทบาทไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป มีความยืดหยุ่นได้เท่าที่จำเป็น สิ่งที่ผู้วิจัยทำควบคู่ไปกับการสังเกต คือ การซักถาม การพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ และบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่เก็บรวบรวมได้โดยใช้การบันทึกข้อมูลภาคสนาม

2. รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มนักประชาสัมพันธุ์และกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการฯ ใช้แถบบันทึกเสียงช่วยในการเก็บข้อมูลและข้อมูลต่างๆ ที่ได้ลงในบันทึกการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้แนวคำถามการสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นและวิธีการสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูลตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

2.1 กลุ่มนักประชาสัมพันธุ์ ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ โดยแบบสัมภาษณ์และแนวคำถามที่ผู้วิจัยตั้งไว้ตามกรอบการประเมิน ใช้คำถามปลายเปิด ลักษณะเป็นการให้อธิบายหรือเล่าให้ผู้วิจัยฟัง โดยช่วงแรกจะเป็นคำถามกว้าง ๆ และถามเจาะลึกตามคำตอบที่ได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเข้าใจในการดำเนินการประชาสัมพันธุ์ของโครงการ วิธีการประชาสัมพันธุ์ตามรูปแบบที่กำหนด การประสานงานกับทางสถานศึกษา ผลการดำเนินงานในแต่ละครั้งตลอดจนถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นที่มีผลต่อการทำงาน ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ที่ทีมงานกลุ่มนักประชาสัมพันธุ์ทุกครั้งหลังจากที่ออกดำเนินการประชาสัมพันธุ์ในแต่ละโรงเรียน

2.2 กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการฯ ได้แก่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการในแต่ละสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ การแนะนำตนเองกับผู้ถูกสัมภาษณ์ ชี้แจงรายละเอียดในการสัมภาษณ์ สร้างบรรยากาศการสัมภาษณ์ที่ดีโดยเริ่มจากการพูดคุยทั่วไปและค่อยๆ เจาะลึกลงไปในเรื่องที่ต้องการ ได้แก่ ความคิดเห็นที่มีต่อ

ความเหมาะสมในการดำเนินงานของผู้ประชาสัมพันธ์ในด้านต่างๆ ตลอดจนถึงข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่มีต่อนักประชาสัมพันธ์ โดยดำเนินการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการในระหว่างที่นักประชาสัมพันธ์กำลังดำเนินกิจกรรม และร่วมกันสังเกตการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ และแบ่งสัมภาษณ์อาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการบางท่านในช่วงที่นักประชาสัมพันธ์เดินทางไปติดตามผลการบอกต่อความรู้ เพื่อให้ได้ข้อมูลในด้านความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในภาพรวม

3. การจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group) ผู้วิจัยได้นำกลุ่มที่มื่อนักประชาสัมพันธ์มาจัดกลุ่มสนทนา โดยจัดกลุ่มสนทนาหลังจากที่มีการดำเนินกิจกรรมไปบางส่วน เพื่อให้ทีมนักประชาสัมพันธ์ได้ร่วมกันอภิปรายถึงผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น ปัญหาและอุปสรรคพร้อมทั้งแนวทางพัฒนาแก้ไข เพื่อให้การดำเนินงานในส่วนที่เหลือมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และจัดกลุ่มสนทนาอีกครั้งหลังจากที่นักประชาสัมพันธ์ได้ดำเนินโครงการจนเสร็จสมบูรณ์ เพื่อร่วมกันสรุปผลการดำเนินงานทั้งหมด และบันทึกข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมดลงในบันทึกการจัดกลุ่มสนทนา

4. การรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เป็นการสอบถามถึงทัศนคติของนักประชาสัมพันธ์ที่มีต่อการทำงาน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประเด็นคำถาม คือ จุดเด่นและสิ่งที่ควรพัฒนาในด้านการประชาสัมพันธ์ ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน ทัศนคติที่มีต่อการทำงาน และสิ่งที่อยากให้หน่วยงานพัฒนาเพื่อประโยชน์ต่องานประชาสัมพันธ์ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีนี้ในช่วงท้ายของการเข้าสู่สนาม มีความคุ้นเคยและสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่มนักประชาสัมพันธ์แล้ว เพราะต้องการได้ข้อมูลที่เป็นจริงจากความรู้สึกของนักประชาสัมพันธ์แต่ละคน

5. การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ในการเก็บข้อมูลในส่วนของการวิเคราะห์เอกสารประวัติการทำงานของนักประชาสัมพันธ์แต่ละคน และทำการบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกข้อมูลการวิเคราะห์เอกสาร เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประกอบกับข้อมูลจากภาคสนาม เป็นการช่วยตรวจสอบถึงความตรงประเด็น และอธิบายข้อค้นพบได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

6. การถ่ายภาพขณะดำเนินกิจกรรมประชาสัมพันธ์ เพื่อช่วยให้เก็บรายละเอียดต่างๆ ได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

ช่วงท้ายก่อนปิดงานภาคสนาม

ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามเป็นระยะเวลาานพอสมควร และได้เฝ้าดูการทำงานของนักประชาสัมพันธ์ 23 คน 4 ทีม เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นโดยใช้วิธีการศึกษาอย่างหลากหลาย ในขณะที่เก็บข้อมูลภาคสนามนั้นผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นร่วมกันไปด้วย ซึ่งได้แก่การตรวจสอบความถูกต้องตรงประเด็น และความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้มา จนผู้วิจัยแน่ใจว่าได้ข้อมูลที่รวบรวมมานั้นอึดตัว ครบถ้วนตามประเด็นการประเมินที่ต้องการศึกษา และไม่มีสิ่ง แปลกใหม่ ชวนให้ติดตามในการเก็บข้อมูลนั้นอีก จึงถือเป็นการสิ้นสุดการเก็บข้อมูลภาคสนามในครั้งนี้

การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

1. การตรวจสอบจากภายใน เป็นการพิจารณาถึงคุณภาพข้อมูล ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความครบถ้วนตรงประเด็น ความสอดคล้องของข้อมูลที่ได้ตามประเด็นคำถามการประเมินแหล่งที่มาของข้อมูล วิธีการได้มาซึ่งข้อมูล ความเหมาะสมของระยะเวลาในการเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ ทบทวนกระบวนการเก็บข้อมูล ความเพียงพอของข้อมูลที่ได้มา หลักฐานในการค้นพบข้อมูล และความชัดเจน โปร่งใสในขั้นตอนการทำงาน การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้

2. การตรวจสอบภายนอก เป็นการวิเคราะห์ถึงความน่าเชื่อถือของข้อมูล โดยการใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (triangulation) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและมั่นใจว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นสามารถตอบคำถามการวิจัยได้ครบถ้วนตรงประเด็น แบ่งออกเป็น

2.1 การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data triangulation) เป็นการตรวจสอบจากความถูกต้องของข้อมูลจากแหล่งที่มาของข้อมูลที่มาจกเวลาและผู้ให้ข้อมูลที่ต่างกัน เช่น ผู้วิจัยต้องการข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนการทำงานของแต่ละทีม ผู้วิจัยสอบถามข้อมูลจากสมาชิกในทีมที่ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านการประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษาในช่วงระของการเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อเข้าสู่สนามในช่วงต่อมา ผู้วิจัยได้สอบถามในประเด็นนี้ซ้ำอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในแง่ของเวลา ว่าเมื่อเวลาเปลี่ยนข้อมูลยังคงเหมือนเดิมหรือไม่ และได้สอบถาม

สมาชิกในทีมคนอื่นๆเพิ่มเติมในประเด็นการวางแผนการทำงานในทีมของตน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลที่เปลี่ยนไป

2.2 การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Methodological triangulation) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกัน เพื่อรวบรวมข้อมูลในเรื่องเดียวกัน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การวิเคราะห์เอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์ การจัดกลุ่มสนทนา และการสอบถาม เช่น ผู้วิจัยต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อ การทำงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษาของนักประชาสัมพันธ์ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีเก็บข้อมูลในส่วนนี้ คือ การสัมภาษณ์ การสอบถามโดยใช้แบบสอบถาม และการสังเกตพฤติกรรมการทำงานของแต่ละบุคคลร่วมด้วย หรือ ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้วิธีสังเกตอย่างมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ การจัดกลุ่มสนทนา และการสอบถามโดยใช้แบบสอบถาม ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง และถือเป็นการตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลในประเด็นเดียวกันโดยใช้วิธีการที่ต่างกัน

2.3 การตรวจสอบจากการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการกลับไปตรวจสอบกลุ่มผู้ให้ข้อมูลถึงความถูกต้องในการตีความผลการวิจัยจากการเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัย โดยการอ่าน ทบทวนข้อมูลที่รวบรวมมาได้ให้แก่ผู้ให้ข้อมูลฟังอีกครั้งหนึ่ง เพื่อตรวจสอบความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้ให้ข้อมูลและผู้วิจัย และตรวจสอบความตรงของข้อมูลเพิ่มเติมจากการถามซ้ำในประเด็นที่สำคัญ

3. ทำการตรวจสอบข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้เป็นระยะๆ ตลอดระยะเวลาการปฏิบัติงานภาคสนาม เพื่อตรวจตามครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลตามประเด็นการประเมินที่กำหนดไว้พร้อมทั้งนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ทราบถือเป็นการให้นักวิจัยท่านอื่นมาวิเคราะห์ข้อมูลชุดเดียวกัน เพื่อเปรียบเทียบผลที่ได้ว่ามีความเห็นสอดคล้องหรือขัดแย้งกันทราบ จะได้ทราบถึงความครบถ้วน ถูกต้อง ตรงประเด็นของข้อมูล และนำไปสู่การแก้ไขให้ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมในส่วนที่เหลืออยู่

4. เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยไปให้ตัวแทนนักประชาสัมพันธ์ร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องตรงประเด็นของผลการวิจัย และถือเป็นการยืนยันความถูกต้องของผลการวิจัยอีกทางหนึ่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ทำการจัดระเบียบข้อมูลที่ได้มาจากหลายแหล่งให้เป็นระบบระเบียบ เพื่อสามารถเรียกใช้ได้ง่าย ผู้วิจัยแบ่งข้อมูลออกเป็น 6 ส่วนและให้ชื่อชุดข้อมูลที่ได้มา คือ 1) ข้อมูลที่ได้จากภาคสนาม 2) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นักประชาสัมพันธ์ 3) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้รับผิดชอบแต่ละสถานศึกษา 4) ข้อมูลที่ได้จากการจัดกลุ่มสนทนา 5) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม และ 6) ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร
2. กำหนดการจำแนกข้อมูล ออกเป็น 2 กลุ่มข้อมูล ได้แก่ 1) ข้อมูลการทำงานของนักประชาสัมพันธ์แต่ละบุคคล 2) ข้อมูลการทำงานของทีมนักประชาสัมพันธ์ นำข้อมูลจากแต่ละชุดข้อมูลมาวิเคราะห์รายละเอียดแยกตามประเด็นสำคัญ และแสดงข้อมูลที่มีเพื่อตอบคำถามการวิจัยที่กำหนดไว้ในกรอบการประเมินทั้งในลักษณะตารางและการบรรยาย เพื่อให้ข้อมูล “พูด” อย่างเป็นเรื่องเป็นราวได้
3. นำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์สร้างข้อสรุปแบบอุปนัย ซึ่งการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัยนี้เป็นการนำข้อมูลที่รวบรวมมาตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานภาคสนาม การจัดกลุ่มสนทนา การสำรวจเอกสาร และข้อมูลจากแบบสอบถาม มาจัดกลุ่ม เพื่อนำไปสู่การสร้างข้อสรุป เพื่อตอบคำถามตามประเด็นการประเมิน

การสรุป และการตีความผลการวิจัย

1. การหาข้อสรุปของข้อมูล ผู้วิจัยได้สรุปข้อมูลทั้งหมดโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน
 - ด้านความรู้และประสบการณ์ ผู้วิจัยสรุปข้อมูลในภาพรวมของนักประชาสัมพันธ์ตามระดับคุณภาพของความเหมาะสม 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ความรู้ด้านเนื้อหาวิชาการ 2) ความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ และ 3) ประสบการณ์การทำงาน

- ด้านบุคลิกภาพ และด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์ ผู้วิจัยสรุปข้อมูลในภาพรวมของนักประชาสัมพันธ์ตามระดับคุณภาพของความเหมาะสม โดยได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินขึ้น แบ่งเกณฑ์การดำเนินงานของนักประชาสัมพันธ์ออกเป็นระดับคุณภาพ 4 ระดับ ได้แก่ ดีมาก ดี ปานกลาง และควรปรับปรุง เพื่อให้มองเห็นภาพของสิ่งที่ศึกษาวิเคราะห์ได้ชัดเจนมากขึ้น แต่ละระดับจะมีความต่างของลักษณะการดำเนินงาน การตั้งระดับคุณภาพนี้ผู้วิจัยพิจารณาจากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักการประชาสัมพันธ์ คุณสมบัติของนักประชาสัมพันธ์ที่ดี ประกอบกับข้อมูลจริงที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามซึ่งถือเป็นการเชื่อมโยงหลักฐานอย่างมีเหตุผล

2. การตีความเกณฑ์การประเมินเพื่อนำไปสู่ผลการวิจัยโดยมีขั้นตอนต่างๆ ได้แก่

2.1 กำหนดให้ระดับคุณภาพทั้ง 4 ระดับ มีคะแนนดังนี้

- ระดับคุณภาพ ดีมาก = 4 คะแนน
- ระดับคุณภาพ ดี = 3 คะแนน
- ระดับคุณภาพ ปานกลาง = 2 คะแนน
- ระดับคุณภาพ ควรปรับปรุง = 1 คะแนน

2.2 จากนั้นกำหนดเกณฑ์ในการตัดเกรด เพื่อแสดงข้อสรุปของผลการวิจัยในส่วนของผลการประเมินนักประชาสัมพันธ์รายบุคคลทั้ง 23 คน โดยนำคะแนนจาก 3 ส่วนมารวมกัน ได้แก่

- 1) ความเหมาะสมด้านบุคลิกภาพ
- 2) ความสามารถในการประชาสัมพันธ์รายบุคคล และ
- 3) ความสามารถในการประชาสัมพันธ์รายกลุ่ม มีเกณฑ์การตัดสินดังนี้

- เกรด A หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ได้คะแนนรวม 80% ขึ้นไป นั่นคือ มีคะแนนตั้งแต่ 71 – 88 คะแนน

- เกรต B หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี ได้คะแนนรวมระหว่าง 70 – 79% นั้นคือ มีคะแนนอยู่ในช่วง 62 – 70 คะแนน

- เกรต C หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ได้คะแนนระหว่าง 60 – 69% นั้นคือ มีคะแนนรวมอยู่ในช่วง 53 – 61 คะแนน

- เกรต D หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับควรปรับปรุง ได้คะแนนรวม 59% ลงมา นั้นคือ มีคะแนนตั้งแต่ 0 - 52 คะแนน

3. ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย คือ เพื่อประเมินนักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour ถึงความเหมาะสมใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้และประสบการณ์ 2) ด้านบุคลิกภาพ 3) ด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์ และ 4) ผลการประเมินนักประชาสัมพันธ์ในภาพรวมทั้ง 23 คน โดยผู้วิจัยนำเสนอในรูปแบบทั้งลักษณะการบรรยาย และการใช้ตาราง ทั้งในภาพรวมและรายบุคคล เพื่อทราบถึงข้อดีและสิ่งที่ควรแก้ไข พร้อมทั้งเสนอแนวทางการพัฒนาเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

4. เมื่อทำการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัยเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปและการตีความหมายของผลการวิจัยไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ตรวจสอบและพิจารณา เพื่อขอข้อเสนอแนะ และนำกลับมาปรับปรุงแก้ไขรายงานการวิจัยให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

5. นำรายงานการวิจัยไปให้ผู้ให้ข้อมูลพิจารณาว่า รายงานการวิจัยมีความถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริง เพื่อเป็นการตรวจสอบความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้ให้ข้อมูลและผู้วิจัย พร้อมทั้งนำข้อเสนอแนะที่ได้จากการพิจารณาของผู้ให้ข้อมูลมาแก้ไข พบว่า รายงานการวิจัยมีความถูกต้องตรงตามความเป็นจริง จากนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการจัดพิมพ์เป็นรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อประเมินนักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour (อุกคิตส์กนิต ก่อนคิดบริโภค) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักประชาสัมพันธ์

ตอนที่ 2 ความเหมาะสมด้านความรู้ และประสบการณ์ในการทำงานของนักประชาสัมพันธ์

ตอนที่ 3 ความเหมาะสมด้านบุคลิกภาพของนักประชาสัมพันธ์

ตอนที่ 4 ความเหมาะสมด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์ แบ่งออกเป็น

4.1 ความเหมาะสมด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์รายบุคคล

4.2 ความเหมาะสมด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์รายกลุ่ม

ตอนที่ 5 ผลการประเมินนักประชาสัมพันธ์ในภาพรวมเป็นรายบุคคล พร้อมทั้งเสนอปัญหาและอุปสรรคในการทำงานประชาสัมพันธ์

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักประชาสัมพันธ์

นักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour (ถูกคิดสัณนิต ก่อนคิดบริโภค) มีจำนวน 23 คน ทำการประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษาทั้งสิ้น 28 แห่ง แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 4 ทีม รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 5 ข้อมูลของนักประชาสัมพันธ์

ข้อมูล	จำนวน(23 คน)
เพศ	
- หญิง	17
- ชาย	6
ระดับการศึกษา	
- ปริญญาตรี	21
- ปริญญาโท	2
สาขาวิชาที่จบการศึกษา	
- วิทยาศาสตร์/วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร	8
- วิทยาศาสตร์/อุตสาหกรรมเกษตร	4
- วิทยาศาสตร์/เทคโนโลยีชีวภาพ	3
- วิทยาศาสตร์/ชีววิทยา	3
- วิทยาศาสตร์/เคมี	1
- วิทยาศาสตร์/เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว	1
- วิทยาศาสตร์/อุตสาหกรรมประมง	1
- วิทยาศาสตร์/จุลชีววิทยาอุตสาหกรรม	1
- วิทยาศาสตร์/พิษวิทยาทางอาหารและโภชนาการ	1

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(23 คน)
ประสบการณ์ในการทำงาน	
- 4 ปี	3
- 3 ปี	6
- 2 ปี	7
- 1 ปี	2
- น้อยกว่า 1 ปี	5
การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์	
- โครงการอบรมศักยภาพการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเข้าถึงประชาชน	21
- การประชาสัมพันธ์อย่างไรให้อยู่ในหัวใจคน	10
- เทคนิคการจัดรูปแบบการประชาสัมพันธ์และการพูดเพื่อจูงใจ	7

จากผลการศึกษารูปได้ว่า นักประชาสัมพันธ์เป็นเพศหญิง จำนวน 17 คน เพศชาย จำนวน 6 คน จบการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี จำนวน 21 คน และ ปริญญาโท จำนวน 2 คน ส่วนสาขาวิชาที่จบการศึกษาเป็นอันดับสูงสุด ได้แก่ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร รองลงมาคืออุตสาหกรรมเกษตร เทคโนโลยีชีวภาพ และชีววิทยา ด้านประสบการณ์ในการทำงานสูงสุด คือ 4 ปี จำนวน 3 คน และนักประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 2 ปี และส่วนใหญ่ได้รับการอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ในโครงการอบรมศักยภาพการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเข้าถึงประชาชน นอกจากนี้ยังเคยได้รับการอบรมในเรื่อง การประชาสัมพันธ์อย่างไรให้อยู่ในหัวใจคน และเทคนิคการจัดรูปแบบการประชาสัมพันธ์และการพูดเพื่อจูงใจ

ตอนที่ 2 ความเหมาะสมด้านความรู้ และประสบการณ์ในการทำงานของนักประชาสัมพันธ์

2.1 ความเหมาะสมด้านความรู้ ของนักประชาสัมพันธ์

2.1.1 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาการที่ประชาสัมพันธ์ เนื้อหาวิชาการที่ประชาสัมพันธ์นั้นแบ่งออกเป็น 3 เรื่อง ได้แก่

- เรื่องก๋วยเตี๋ยว เนื้อหาประกอบด้วย หลักการเลือกรับประทานก๋วยเตี๋ยว ที่ถูกต้องส่วนประกอบต่างๆที่มีในก๋วยเตี๋ยว และอันตรายที่เกิดจากการรับประทานสารพิษที่ปนเปื้อนมาจากส่วนผสมที่มีในก๋วยเตี๋ยว และสุขภาพลักษณะของผู้ปรุง

- เรื่องสีผสมอาหาร เนื้อหาประกอบด้วย หลักการเลือกรับประทานอาหารที่มีสีผสมอาหารอย่างถูกต้อง อาหารต่างๆที่ใส่สีผสมอาหาร และอันตรายที่เกิดจากการรับประทานอาหารที่ใส่สีผสมอาหารสังเคราะห์

- เรื่องฉลาดโภชนาการ เนื้อหาประกอบด้วย การอ่านฉลาดอาหาร ฉลาดโภชนาการที่ถูกวิธี ความจำเป็นและประโยชน์ของการอ่านฉลาด สัดส่วนของสารอาหารที่ควรบริโภคในแต่ละวัน

จากการศึกษา พบว่า นักประชาสัมพันธ์ทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาการที่ประชาสัมพันธ์ เป็นอย่างดี โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เอกสารประวัติการทำงานของนักประชาสัมพันธ์แต่ละคน ซึ่งนักประชาสัมพันธ์ทุกคนจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จากคณะและสาขาวิชาที่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาทางด้านอาหารและหัวข้อต่างๆที่ประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังสามารถอธิบายเนื้อหาวิชาการในขณะทำการประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้ฟังได้อย่างละเอียดครบถ้วน

2.2.2 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารประวัติการทำงานของนักประชาสัมพันธ์แต่ละคน พบว่า นักประชาสัมพันธ์ทุกคนเคยได้รับการอบรมที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ โดยแบ่งเป็น 3 หลักสูตร คือ โครงการอบรมศักยภาพการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเข้าถึงประชาชน จำนวน 21 คน การประชาสัมพันธ์อย่างไรให้อยู่ในหัวใจ

คน จำนวน 10 คน และเทคนิคการจัดรูปแบบการประชุมสัมพันธและการพูดเพื่อจูงใจ จำนวน 7 คน และจากการสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการประชุมสัมพันธ พบว่า นักประชุมสัมพันธ จำนวน 20 คน มีทัศนคติที่ดีต่อการประชุมสัมพันธในโรงเรียน โดยนักประชุมสัมพันธโดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า มีความสุขที่ได้ให้ความรู้แก่นักเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถนำความรู้เหล่านี้ไปบอกต่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นและสามารถนำความรู้ที่ประชุมสัมพันธไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน เห็นได้จากผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งกล่าวว่า

...การที่เรานำความรู้มาถ่ายทอดให้กับเด็กแล้วเห็นว่าเด็กสนใจ ร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุข ตะโกนแย่งกันตอบคำถาม ทำให้รู้สึกหายเหนื่อยกับสิ่งที่ทำ เกิดกำลังใจในการทำงาน แม้ในความเป็นจริงไม่อาจคาดหวังได้ว่าเด็กทุกคนจะเกิดความตระหนัก แต่อย่างน้อยก็ขอให้เด็กสักกลุ่มหนึ่งได้รับความรู้ไปบ้าง ให้เด็กเหล่านั้นได้ไปเลือกใช้ความรู้ที่ได้รับไปให้เกิดประโยชน์ ถ้าหากเขาไม่ได้ถ่ายทอดให้เพื่อนฟัง เขาก็ต้องกลับไปเล่าให้ที่บ้านฟังบ้างถึงความรู้ที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรม เพียงเท่านั้นก็ถือว่าการประชุมสัมพันธนี้เกิดประโยชน์แล้ว...

นอกจากนี้ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมการประชุมสัมพันธของนักประชุมสัมพันธขณะปฏิบัติงาน พบว่า นักประชุมสัมพันธส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชุมสัมพันธอยู่ในระดับดี คือ มีการวางแผนการดำเนินงาน เตรียมงานอย่างเป็นขั้นตอน นัดหมายประชุมเพื่อแบ่งหน้าที่ในการทำงาน ดำเนินงานด้วยความกระตือรือร้น มีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างช่วงการทำงานของโครงการ และมีการพัฒนารูปแบบการประชุมสัมพันธให้เหมาะสมแก่ทั้งผู้ดำเนินงานและผู้เข้าร่วมกิจกรรม

แต่อย่างไรก็ตาม มีนักประชุมสัมพันธ จำนวน 1 คน มีทัศนคติต่อการทำงานด้านประชุมสัมพันธในเชิงลบ ซึ่งนักประชุมสัมพันธท่านนี้ได้ให้ข้อมูลว่า "...ไม่มีความสุขเพราะไม่ชอบ..." และจากการสังเกตพฤติกรรมการทำงาน พบว่า ขณะที่ทำการประชุมสัมพันธนั้น มีบรรยากาศการประชุมสัมพันธที่ไม่น่าสนใจ ส่วนใหญ่มักพูดอธิบายเพียงแต่เนื้อหาที่กำหนดไว้เท่านั้น ไม่เน้นการกระตุ้นให้ผู้ฟังสนใจการประชุมสัมพันธ และช่วงหลังของการออกประชุมสัมพันธในสถานศึกษาสังเกตได้ว่าไม่พบนักประชุมสัมพันธท่านนี้ไปกับทีม นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามเพื่อนนักประชุมสัมพันธด้วยกัน ได้ให้ข้อมูลว่า "...นักประชุมสัมพันธคนนี้นั้นมักจะหลีกเลี่ยงการทำงานที่ต้องออกนอกสถานที่ เค้าไม่ชอบออกไปไหน ชอบแต่นั่งอยู่หน้าคอมฯ โดยมักจะสลับสับเปลี่ยนงานกับนักประชุมสัมพันธคนอื่นอยู่เสมอ..."

2.2 ความเหมาะสมด้านประสบการณ์ในการทำงานของนักประชาสัมพันธ์ พบว่า นักประชาสัมพันธ์มีประสบการณ์ในการทำงาน 4 ปี จำนวน 3 คน 3 ปี จำนวน 6 คน 2 ปี จำนวน 7 คน 1 ปี จำนวน 2 คน และน้อยกว่า 1 ปี จำนวน 5 คน และจากการสังเกตพฤติกรรม การประชาสัมพันธ์ของนักประชาสัมพันธ์ขณะปฏิบัติงาน สังเกตได้ว่า นักประชาสัมพันธ์ที่มี ประสบการณ์ในการทำงานมาก จะทำหน้าที่ได้ดีกว่านักประชาสัมพันธ์ที่มีประสบการณ์ในการ ทำงานน้อย โดยสามารถที่จะวางแผนการทำงาน ทำงานตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้ อธิบาย เนื้อหาวิชาการต่างๆ ได้อย่างละเอียดไม่ผิดพลาดและตอบข้อสงสัยของผู้ฟังได้อย่างชัดเจน มีความ คล่องแคล่วในการใช้สื่อ / อุปกรณ์ต่างๆ ไม่แสดงอาการประหม่าเมื่อต้องพูดต่อหน้าคนจำนวนมาก ตลอดจนสามารถปรับเปลี่ยนแผนงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ได้ แต่นักประชาสัมพันธ์ที่มี ประสบการณ์ในการทำงานน้อยจะมีความพยายามและกระตือรือร้นในการเรียนรู้ที่จะพัฒนา ตนเอง โดยดูตัวอย่างการทำงานจากนักประชาสัมพันธ์รุ่นพี่

ตอนที่ 3 ความเหมาะสมด้านบุคลิกภาพของนักประชาสัมพันธ์

การประเมินความเหมาะสมด้านบุคลิกภาพของนักประชาสัมพันธ์ และจากการศึกษา เอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับด้านแบ่งบุคลิกภาพที่ดีในการประชาสัมพันธ์ ผู้วิจัยได้แบ่งการประเมิน ด้านบุคลิกภาพออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การแต่งกาย การแสดงออกและมนุษยสัมพันธ์ ตลอดจนไปถึง ลักษณะการพูด ความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารกับผู้ฟัง ซึ่งมีผลการประเมินความเหมาะสม ด้านบุคลิกภาพของนักประชาสัมพันธ์ ดังนี้

ตารางที่ 6 ผลการประเมินความเหมาะสมด้านบุคลิกภาพของนักประชาสัมพันธ์

สิ่งที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ (จำนวน 23 คน)			
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ควรปรับปรุง
การแต่งกาย	23	0	0	0
การแสดงออกและมนุษยสัมพันธ์	13	5	5	0
ลักษณะการพูด/การสื่อสารกับผู้ฟัง	4	10	9	0

จากการศึกษา ผลการประเมินด้านบุคลิกภาพของนักประชาสัมพันธ์ เป็นดังนี้ นักประชาสัมพันธ์ทั้ง 23 คน มีการแต่งกาย แต่งเครื่องแบบของหน่วยงาน สะอาด เรียบร้อย อยู่ในระดับดีมาก การแสดงออก และมนุษยสัมพันธ์ สีหน้ายิ้มแย้ม ท่าทางสุภาพ จริงใจและเป็นมิตรกับผู้ฟัง อยู่ในระดับ ดีมาก จำนวน 13 คน ระดับ ดี จำนวน 5 คน และระดับปานกลาง จำนวน 5 คน และลักษณะการพูด การสื่อสารกับผู้ฟัง เสียงดัง ชัดเจน ใช้ภาษาสุภาพ เข้าใจง่าย เหมาะกับวัยผู้ฟัง มีเทคนิคการพูดอยู่ในระดับ ดีมาก จำนวน 4 คน ระดับ ดี จำนวน 10 คน และระดับปานกลาง จำนวน 9 คน

ตอนที่ 4 ความเหมาะสมด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์

เนื่องจากโครงการ Food Safety Campus Tour ปี 1 เป็นการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในสถานศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 31 แห่ง ลักษณะการดำเนินงาน คือ การให้ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคอาหารอย่างปลอดภัยแก่กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งได้แก่ นักเรียนในแต่ละสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ นักประชาสัมพันธ์ทั้งหมด 23 คน จะแบ่งการทำงานออกเป็นทีม มีจำนวน 4 ทีม แต่ทุกทีมจะมีรูปแบบการดำเนินงานในแบบเดียวกัน คือ เริ่มตั้งแต่ติดต่อประสานงานกับสถานศึกษาที่ทีมรับผิดชอบ ตลอดจนจนถึงติดตามผลการดำเนินงานในการบอกต่อความรู้ของนักเรียน ส่วนรายละเอียดในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนของแต่ละทีมนั้นอาจแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความถนัดความสามารถของสมาชิกภายในทีม นอกจากนี้ภายในทีมงานจะแบ่งหน้าที่ให้นักประชาสัมพันธ์แต่ละคนมีหน้าที่รับผิดชอบของตนเอง และจากผลการศึกษาผู้วิจัยจึงได้แบ่งการประเมินความเหมาะสมด้านการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ออกเป็น 2 ส่วน คือ การประเมินความสามารถในการประชาสัมพันธ์เป็นรายบุคคล และการประเมินความเหมาะสมด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์ภายในทีมงาน ซึ่งมีรายละเอียดการประเมิน ดังนี้

5.1 ความเหมาะสมด้านความสามารถในประชาสัมพันธ์ของนักประชาสัมพันธ์รายบุคคล

นักประชาสัมพันธ์แต่ละคนจะได้รับมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบจากทีมที่ตนสังกัด การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ของโครงการ Food Safety Campus Tour เป็นการให้ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคอาหารอย่างปลอดภัย โดยมีกลุ่มรับความรู้ในการประชาสัมพันธ์ คือ นักเรียน ในแต่ละสถานศึกษา โดยเป็นนักเรียนที่ได้รับการจัดสรรและคัดเลือกจากครูอาจารย์เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการในแต่ละสถานศึกษาส่วนใหญ่จะมี

ประมาณสถานศึกษาละ 100-150คนมีนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายไปจนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแตกต่างกันไปตามสังกัดของสถานศึกษา เมื่อนักประชาสัมพันธ์เดินทางไปถึงสถานศึกษาที่ต้องทำการประชาสัมพันธ์ แต่ละคนจะดำเนินงานตามหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมาย จากการปฏิบัติงานของนักประชาสัมพันธ์แต่ละคน ผู้วิจัยได้ทำการประเมินความสามารถในการประชาสัมพันธ์ของนักประชาสัมพันธ์เป็นรายบุคคล ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 23 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลตามกรอบแนวคิดการประเมิน และแบ่งรายละเอียดข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรก คือ พฤติกรรมการประชาสัมพันธ์ อันได้แก่ การเตรียมตัว / ความพร้อม ลักษณะการอธิบายเนื้อหาทางวิชาการ การเชื่อมโยงเนื้อหากับชีวิตประจำวัน การเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่างๆ และการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า ส่วนที่สอง คือ ผลการดำเนินงาน อันได้แก่ บรรยากาศการทำงาน ความสนใจและร่วมมือในกิจกรรมของผู้ฟัง และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้น โดยมีผลการประเมินความเหมาะสมด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์ของนักประชาสัมพันธ์เป็นรายบุคคล ดังนี้

ตารางที่ 7 ผลการประเมินด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์ของนักประชาสัมพันธ์รายบุคคล

สิ่งที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ (จำนวน 23 คน)			
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ควรปรับปรุง
พฤติกรรมการประชาสัมพันธ์				
- การเตรียมตัว / ความพร้อม	11	9	3	0
- การอธิบายเนื้อหาวิชาการ	2	14	7	0
- การเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาการกับชีวิตประจำวัน	4	7	12	0
- การเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม	4	10	9	0
- การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า	0	2	21	0

ตารางที่ 7 (ต่อ)

สิ่งที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ (จำนวน 23 คน)			
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ควรปรับปรุง
ผลการดำเนินงาน				
- บรรยากาศการทำงาน	4	7	7	5
- ความสนใจของผู้ฟัง	2	6	15	0
- การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้น	7	9	5	2

จากการศึกษาสรุปได้ว่า นักประชาสัมพันธ์ จำนวน 23 คน มีผลการประเมินด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์รายบุคคล เป็นดังนี้

1) พฤติกรรมการประชาสัมพันธ์ ได้แก่

- การเตรียมตัวและความพร้อมในการปฏิบัติงาน ไม่ประหม่า ทำงานคล่องแคล่ว กระฉับกระเฉง มีอุปกรณ์การทำงานครบและพร้อมใช้งาน อยู่ในระดับดีมาก จำนวน 11 คน ระดับดี จำนวน 9 คน และ ระดับปานกลาง จำนวน 3 คน

- การอธิบายเนื้อหาวิชาการ ครบทั้งรายละเอียดและประเด็นสำคัญ กระชับเข้าใจง่าย เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง อยู่ในระดับดีมาก จำนวน 2 คน ระดับดี จำนวน 14 คน และ ระดับปานกลาง จำนวน 7 คน

- การเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาการกับชีวิตประจำวัน ยกตัวอย่างตามที่เนื้อหากำหนดไว้ สิ่งต่างๆรอบตัว เรื่องราวใกล้ตัว ช่วยเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายมากขึ้น อยู่ในระดับดีมาก จำนวน 4 คน ระดับดี จำนวน 7 คน และ ระดับปานกลาง จำนวน 12 คน

- การเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม ผู้ฟังทุกคนได้ร่วมกิจกรรมที่จัดเตรียมไว้ อยู่ใน ระดับดีมาก จำนวน 4 คน ระดับดี จำนวน 10 คน ระดับปานกลาง จำนวน 9 คน

- การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า นำสื่อที่มีทั้งหมดมาประยุกต์ใช้ สอดคล้อง กับเนื้อหา และรูปแบบการประชาสัมพันธ์ อยู่ใน ระดับดี จำนวน 2 คน และ ระดับปานกลาง จำนวน 21 คน

2) ผลการดำเนินงาน ได้แก่

- บรรยายภาคการทำงาน ส่งเสริมการเรียนรู้ เหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้ฟัง กระตุ้นผู้ฟังให้สนใจเสมอ อยู่ในระดับดีมาก จำนวน 4 คน ระดับดี จำนวน 7 คน และ ระดับปานกลาง จำนวน 7 คน และควรปรับปรุง จำนวน 5 คน

- ความสนใจของผู้ฟังในการร่วมกิจกรรม ผู้ฟังส่วนใหญ่สนใจและให้ความร่วมมือ ในทุกกิจกรรม อยู่ในระดับดีมาก จำนวน 2 คน ระดับดี จำนวน 6 คน และ ระดับปานกลาง จำนวน 15 คน

- การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้น ปรับเปลี่ยน / แก้ไขสถานการณ์ให้ดีขึ้นในทันที โดยใช้วิธีการสร้างสรรค์ เหมาะกับวัยของผู้ฟัง อยู่ในระดับดีมาก จำนวน 7 คน ระดับดี จำนวน 9 คน และ ระดับปานกลาง จำนวน 5 คน และควรปรับปรุง จำนวน 2 คน

5.2 ความเหมาะสมด้านความสามารถในประชาสัมพันธ์ของนักประชาสัมพันธ์รายกลุ่ม

โครงการ Food Safety Campus Tour ปี 1 นี้ ได้มีสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ทั้งสิ้น จำนวน 28 แห่ง และมีนักประชาสัมพันธ์ ทั้งหมดจำนวน 23 คน นักประชาสัมพันธ์ทั้งหมด จะแบ่งการดำเนินงานในรูปแบบทีมงาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ทีม แต่ละทีมทำหน้าที่รับผิดชอบ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในสถานศึกษาที่ทีมได้รับมอบหมาย โดยที่ทีมงานทั้ง 4 ทีม จะมีกรอบการดำเนินงานในลักษณะเดียวกันเริ่มตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงาน การติดต่อประสานงานกับ สถานศึกษา การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบภายในทีม การปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ ตลอดจนถึงการติดตามผลการประชาสัมพันธ์ แต่ละทีมจะมีความแตกต่างกันในส่วนของการละเอียดขั้นตอน

การปฏิบัติงาน ผู้วิจัยได้แบ่งการประเมินส่วนนี้ในลักษณะการศึกษาลักษณะการปฏิบัติงานในภาพรวมของแต่ละทีมออกเป็นด้านต่างๆ คือ

- ด้านการเตรียมงาน ได้แก่ การแบ่งหน้าที่ภายในทีมงาน การติดต่อประสานงานกับสถานศึกษา และความร่วมมือภายในทีม
- ด้านการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความพร้อมของสถานศึกษาสื่อ / อุปกรณ์ เวลาที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ จำนวนนักประชาสัมพันธ์ต่อจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ รูปแบบการประชาสัมพันธ์ของทีม ตลอดจนถึงพัฒนาการในการปฏิบัติงาน การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น
- ด้านผลการดำเนินงาน ได้แก่ บรรยากาศการประชาสัมพันธ์ ความสนใจ / ความร่วมมือในการทำกิจกรรมของ นักเรียน ความพึงพอใจของอาจารย์ประจำสถานศึกษาที่มีต่อการประชาสัมพันธ์ของทีม และความคิดเห็นของนักประชาสัมพันธ์ภายในทีมต่อการปฏิบัติงานของตนเอง
- ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ร้อยละของจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการที่สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้โดยใช้แบบทดสอบความรู้ของโครงการฯ

ผลการประเมินความเหมาะสมด้านความสามารถในประชาสัมพันธ์ของนักประชาสัมพันธ์เป็นรายกลุ่มและรายละเอียดการประเมิน เป็นดังนี้

ตารางที่ 8 ผลการประเมินด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์ของนักประชาสัมพันธ์รายกลุ่ม

สิ่งที่ประเมิน	ระดับคุณภาพ (รายชื่อทีม)			
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ควรปรับปรุง
การเตรียมงาน				
- การแบ่งหน้าที่ภายในทีม	C	A,B,D	-	-
- ความร่วมมือของสมาชิกในทีม	C	B,D	A	-
- การติดต่อประสานงานกับ	B	D	A,C	-
สถานศึกษา				
การดำเนินงานประชาสัมพันธ์				
- ความพร้อมของสถานศึกษา	B,D	A,C	-	-
- ความพร้อมด้านสื่อ / อุปกรณ์ เวลา	-	B,C,D	A	-
จำนวนนักประชาสัมพันธ์				
- รูปแบบการประชาสัมพันธ์	B,C,D	A	-	-
- พัฒนาการในการทำงาน / การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	C	B,D	A	-
ผลการดำเนินงาน				
- บรรยากาศการประชาสัมพันธ์	B,D	C	A	-
- ความพึงพอใจของอาจารย์ประจำ	B,C,D	A	-	-
สถานศึกษา				
- ความคิดเห็นของสมาชิกในทีม	-	B,C,D	A	-
ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน	-	-	-	A,B,C,D

จากการศึกษาสรุปได้ว่า ทีมนักประชาสัมพันธ์ จำนวนทั้ง 4 ทีม มีผลการประเมินด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์รายกลุ่ม เป็นดังนี้

- ทีม A มีผลการประเมินส่วนของการเตรียมงาน ได้แก่ การแบ่งหน้าที่ภายในทีม อยู่ในระดับดี ความร่วมมือของสมาชิกในทีมและการติดต่อประสานงานกับสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนของการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ความพร้อมของสถานศึกษา และรูปแบบการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับดี ความพร้อมด้านสื่อ / อุปกรณ์ เวลา จำนวนนักประชาสัมพันธ์ และพัฒนาการในการทำงาน/ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนของผลการดำเนินงาน ได้แก่ ความพึงพอใจของอาจารย์ประจำสถานศึกษา อยู่ในระดับดี บรรยาการการประชาสัมพันธ์ความคิดเห็นของสมาชิกในทีมอยู่ในระดับปานกลาง และมีจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการที่สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้ คิดเป็นร้อยละ 46.90 ส่วนนักเรียนที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 53.10 นั่นคือ ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับ ควรปรับปรุง

- ทีม B มีผลการประเมินส่วนของการเตรียมงาน ได้แก่ การติดต่อประสานงานกับสถานศึกษา อยู่ในระดับดีมาก การแบ่งหน้าที่ภายในทีมและความร่วมมือของสมาชิกในทีมอยู่ในระดับดี ส่วนของการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ความพร้อมของสถานศึกษา และรูปแบบการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับดีมาก ความพร้อมด้านสื่อ / อุปกรณ์ เวลา จำนวนนักประชาสัมพันธ์ และพัฒนาการในการทำงาน/ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น อยู่ในระดับดี ส่วนของผลการดำเนินงาน ได้แก่ บรรยาการการประชาสัมพันธ์ ความพึงพอใจของอาจารย์ประจำสถานศึกษา อยู่ในระดับดีมาก ความคิดเห็นของสมาชิกในทีมอยู่ในระดับดี และมีจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการที่สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้ คิดเป็นร้อยละ 40.65 ส่วนนักเรียนที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 59.35 นั่นคือ ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับ ควรปรับปรุง

- ทีม C มีผลการประเมินส่วนของการเตรียมงาน ได้แก่ การแบ่งหน้าที่ภายในทีมและความร่วมมือของสมาชิกในทีมอยู่ในระดับดีมาก การติดต่อประสานงานกับสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนของการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ได้แก่ รูปแบบการประชาสัมพันธ์ และพัฒนาการในการทำงาน/ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น อยู่ในระดับดีมาก ความพร้อมของสถานศึกษา ความพร้อมด้านสื่อ / อุปกรณ์ เวลา จำนวนนักประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับดี ส่วนของผลการดำเนินงาน ได้แก่ ความพึงพอใจของอาจารย์ประจำสถานศึกษาอยู่ในระดับดีมาก บรรยาการการประชาสัมพันธ์ ความคิดเห็นของสมาชิกในทีมอยู่ในระดับดี และมีจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการที่สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้ คิดเป็นร้อยละ 46.70 ส่วนนักเรียนที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 53.30 นั่นคือ ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับ ควรปรับปรุง

- ทีม D มีผลการประเมินส่วนของการเตรียมงาน ได้แก่ การติดต่อประสานงานกับสถานศึกษา การแบ่งหน้าที่ภายในทีมและความร่วมมือของสมาชิกในทีมอยู่ในระดับดี ส่วนของการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ความพร้อมของสถานศึกษา และรูปแบบการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับดีมาก ความพร้อมด้านสื่อ/อุปกรณ์ เวลา จำนวนนักประชาสัมพันธ์ และพัฒนาการในการทำงาน/การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น อยู่ในระดับดี ส่วนของผลการดำเนินงาน ได้แก่ บรรยากาศการประชาสัมพันธ์ ความพึงพอใจของอาจารย์ประจำสถานศึกษา อยู่ในระดับดีมาก ความคิดเห็นของสมาชิกในทีมอยู่ในระดับดี และมีจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้ คิดเป็นร้อยละ 35.88 ส่วนนักเรียนที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 64.12 นั่นคือความสำเร็จในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับ ควรปรับปรุง

ตอนที่ 5 ผลการประเมินนักประชาสัมพันธ์ในภาพรวมเป็นรายบุคคล พร้อมทั้งเสนอปัญหาและอุปสรรคในการทำงานประชาสัมพันธ์

การประเมินนักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour ปี 1 นี้ ผู้วิจัยได้นำผลจากการศึกษาในด้านความเหมาะสมด้านความรู้ และประสบการณ์ในการทำงาน ความเหมาะสมด้านบุคลิกภาพ และความเหมาะสมด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์ มานำเสนอผลการประเมินในภาพรวมทั้งหมดทุกด้านของนักประชาสัมพันธ์แต่ละคน เพื่อแสดงถึงความสอดคล้องในการทำงานแต่ละด้านของนักประชาสัมพันธ์ และถือเป็นการตัดสินระดับในการทำงานของนักประชาสัมพันธ์ทั้ง 23 คน นอกจากนี้ยังเสนอถึงผลการประเมินที่ได้กับทัศนคติที่มีต่อการทำงานของนักประชาสัมพันธ์และการเสนอปัญหาและอุปสรรคต่างๆจากนักประชาสัมพันธ์ที่พบเจอในระหว่างการปฏิบัติงานอีกด้วย

ตารางที่ 9 ผลการประเมินนักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour ปี 1

คนที่	การศึกษา	ประสบการณ์ การทำงาน (ปี)	คะแนนจากการประเมิน			คะแนนรวม (84)	ระดับ เกรด	ทัศนคติ ที่มี ต่อการ ทำงาน
			ด้าน บุคลิกภาพ	ด้านความสามารถ ในการประชาสัมพันธ์				
				บุคคล	กลุ่ม			
1	วิทยาศาสตร์บัณฑิต	2	12	26	25	63	B	+
2	วิทยาศาสตร์บัณฑิต	2	8	15	25	48	C	+
3	วิทยาศาสตร์บัณฑิต	3	9	18	25	52	C	+
4	วิทยาศาสตร์บัณฑิต	2	9	15	25	49	C	+
5	วิทยาศาสตร์บัณฑิต	½	11	22	25	58	C	+
6	วิทยาศาสตร์บัณฑิต	1	12	31	36	79	A	+
7	วิทยาศาสตร์บัณฑิต	4	10	21	36	67	B	+
8	วิทยาศาสตร์บัณฑิต	3	10	17	36	63	B	-
9	วิทยาศาสตร์บัณฑิต	2	11	15	36	61	C	+
10	วิทยาศาสตร์บัณฑิต	½	10	23	36	69	B	+
11	วิทยาศาสตร์บัณฑิต	½	11	20	36	67	B	+

ตารางที่ 9 (ต่อ)

คนที่	การศึกษา	ประสบการณ์ การทำงาน (ปี)	คะแนนจากการประเมิน			คะแนนรวม (84)	ระดับ เกรด	ทัศนคติ ที่มี ต่อการ ทำงาน
			ด้าน บุคลิกภาพ	ด้านความสามารถ ในการประชาสัมพันธ์				
				บุคคล	กลุ่ม			
12	วิทยาศาสตรบัณฑิต	4	10	23	36	69	B	+
13	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต	2	10	17	36	63	B	+
14	วิทยาศาสตรบัณฑิต	3	12	30	36	78	A	+
15	วิทยาศาสตรบัณฑิต	3	9	19	36	64	B	+
16	วิทยาศาสตรบัณฑิต	3	10	19	36	65	B	+
17	วิทยาศาสตรบัณฑิต	4	10	18	36	64	B	+
18	วิทยาศาสตรบัณฑิต	½	11	25	36	72	A	+
19	วิทยาศาสตรบัณฑิต	½	11	23	36	70	B	+
20	วิทยาศาสตรบัณฑิต	2	12	29	36	77	A	+
21	วิทยาศาสตรบัณฑิต	3	11	24	36	71	A	+
22	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต	3	8	17	36	61	C	+
23	วิทยาศาสตรบัณฑิต	2	8	24	36	68	B	+

จากการศึกษาสรุปได้ว่า การประเมินนักประชาสัมพันธ์ โครงการ Food Safety Campus Tour ปี 1 จำนวน 23 คน ในทั้ง 3 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านความรู้และประสบการณ์ในการทำงานของนักประชาสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพของนักประชาสัมพันธ์ และด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์ ทำให้ทราบถึงระดับการประชาสัมพันธ์ของนักประชาสัมพันธ์ มีผลการประเมินดังนี้ นักประชาสัมพันธ์ที่ได้เกรด A มีจำนวน 5 คน เกรด B มีจำนวน 12 คน เกรด C มีจำนวน 6 คน แสดงถึงความสอดคล้องของผลการประเมินใน ตอนที่ 2, 3 และ 4 คือ ถ้านักประชาสัมพันธ์ได้คะแนนจากการประเมินทั้ง 3 ส่วนอยู่ในระดับที่ดี จะได้เกรดที่ดีเช่นกัน เห็นได้จากนักประชาสัมพันธ์ที่ได้คะแนนจากทั้ง 3 ส่วน อยู่ในระดับที่ดี และได้รับเกรด A มีจำนวน 5 คน หมายถึง การมีบุคลิกภาพที่ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ที่ดี ย่อมส่งผลถึงผลการทำงานรายบุคคลที่โดดเด่น มีผลการทำงานกลุ่มที่ดี แต่หากสังเกตในเรื่องของความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน จะพบว่า นักประชาสัมพันธ์เกรด A จำนวนทั้ง 5 คนนี้ มีจำนวนประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันออกไป และยังพบว่า นักประชาสัมพันธ์เกรด A ทั้ง 5 คนนี้ เป็น นักประชาสัมพันธ์ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน มีความตั้งใจ กระตือรือร้น ใส่ใจกับการทำงานด้านการประชาสัมพันธ์ ซึ่งสังเกตได้จาก 5 คนนี้ บางคนมักได้รับผิดชอบหน้าที่พิธีกรกลางอยู่เสมอ ทุกคนพยายามประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่นักเรียนโดยเน้นที่ความประเด็นสำคัญเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ เป็นกำลังสำคัญในแต่ละทีมงานที่พยายามคิดค้นเกมส์ กิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมด้านเนื้อหาวิชาการและลักษณะการปฏิบัติงานของสมาชิกในทีม เพื่อให้การประชาสัมพันธ์แก่ประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เข้าร่วมโครงการอีกด้วย

ในส่วนของปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่มีต่อการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้แบ่งปัญหาและอุปสรรคที่พบตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

- ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการดำเนินงานจากกลุ่มนักประชาสัมพันธ์ ได้แก่ มีผู้ฟังจำนวนมาก หลากหลายกลุ่ม ทำให้ขาดความสนใจจากผู้ฟัง ขาดความร่วมมือจากอาจารย์ประจำโครงการในการติดตามผลการดำเนินงาน ระยะเวลาในการให้ความรู้มีจำกัด สื่อ อุปกรณ์รวมไปถึงจำนวนนักประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ ตลอดจนจนถึงงานที่ต้องรับผิดชอบมีจำนวนมาก
- ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมจากกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการและอาจารย์ประจำสถานศึกษา ได้แก่ ปัญหาเรื่องเครื่องขยายเสียง เสียงเบา ส่งผลให้กิจกรรมดูไม่น่าสนใจ

เนื้อหาบางกิจกรรมเข้าใจได้ยาก มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมากและมีสื่อไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ทำให้การร่วมกิจกรรมไม่ทั่วถึง

- ปัญหาและอุปสรรคที่ผู้วิจัยพบจากการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ได้แก่ ขาดความชัดเจนในรายละเอียดของแผนการดำเนินงาน การให้ความสำคัญกับการติดต่อกับทางสถานศึกษา ในส่วนของประสานงานเรื่องรายละเอียด หรือสิ่งที่สถานศึกษาต้องจัดทำเพื่อให้โครงการบรรลุผลที่ตั้งไว้ที่ทีมนักประชาสัมพันธ์บางส่วนยังขาดความตั้งใจและมุ่งมั่นในการทำงาน การขาดเทคนิคการพูด เพื่อจูงใจผู้ฟัง เทคนิคการให้ความรู้แก่นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และประเมินผลการดำเนินงานของตนเองในแต่ละครั้ง รวมไปถึงการร่วมกันอภิปรายภายในทีม และระหว่างทีมเพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หาแนวทางในการปรับปรุง และแก้ไขปัญหาร่วมกัน

นอกจากนี้สิ่งที่นักประชาสัมพันธ์อยากให้หน่วยงานพัฒนาเพื่อประโยชน์ต่อการทำงานประชาสัมพันธ์ มากที่สุด ได้แก่ การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ การจูงใจผู้ฟัง เทคนิคการพูด / การสันทนากการ รongลงมา ได้แก่ อุปกรณ์ / สื่อที่น่าสนใจ เพียงพอและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย การจัดสรรบุคลากรให้ตรงกับความสามารถที่มี และการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีความสนใจต่อการเข้ารับการประชาสัมพันธ์

ข้อวิจารณ์

การศึกษาค้างนี้เป็นกาวิจัยเชิง (Evaluation Research) เพื่อประเมินนักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour ปี 1 ใน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ และประสบการณ์ในการทำงานของนักประชาสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพของนักประชาสัมพันธ์ และด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์ จากผลการวิจัยผู้วิจัยได้นำประเด็นในการประเมินมาวิจารณ์ดังนี้

ด้านความรู้ และประสบการณ์ในการทำงานของนักประชาสัมพันธ์

เมื่อศึกษาข้อมูลจากการสำรวจเอกสารการทำงานของนักประชาสัมพันธ์ในส่วนของความรู้ความเข้าใจด้านเนื้อหาวิชาการที่ประชาสัมพันธ์ พบว่า นักประชาสัมพันธ์จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 21 คนและจบการศึกษาในระดับปริญญาโท จำนวน 2 คน ซึ่งทุกคนจบการศึกษาจากสาขาที่มีความเกี่ยวข้อง เช่น วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร อุตสาหกรรมเกษตร เทคโนโลยีชีวภาพ ชีววิทยา เป็นต้น โดยเนื้อหาวิชาการที่ประชาสัมพันธ์นั้นแบ่งออกเป็น 3 เรื่อง ได้แก่ ก๋วยเตี๋ยว สีสผสมอาหาร และฉลากโภชนาการ สอดคล้องกับที่นางลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์ (2545) กล่าวว่า คุณสมบัติที่ดีของนักประชาสัมพันธ์อย่างหนึ่ง คือ ควรมีพื้นฐานการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และควรมีความรู้เฉพาะเรื่องในการประชาสัมพันธ์ และจากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม พบว่า นักประชาสัมพันธ์ทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาการที่ประชาสัมพันธ์เป็นอย่างดี โดยทุกคนสามารถอธิบายเนื้อหาวิชาการในขณะทำการประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้ฟังได้อย่างละเอียดครบถ้วน และในการดำเนินโครงการประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา นักประชาสัมพันธ์ถือเป็นสื่อกลางสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่ประชาสัมพันธ์เป็นอย่างดี ซึ่งพบว่า นักประชาสัมพันธ์ทุกคนจบการศึกษาสาขาวิชาที่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาทางด้านอาหารและหัวข้อต่างๆที่ประชาสัมพันธ์ จึงถือว่านักประชาสัมพันธ์เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในเนื้อหาที่ประชาสัมพันธ์และมีความน่าเชื่อถือ สอดคล้องกับ ลักษณะนา สตะเวทิน (2540) ได้กล่าวถึงหลักการดำเนินงานประชาสัมพันธ์เพื่อให้การดำเนินงานประชาสัมพันธ์มีประสิทธิภาพว่า การให้ข่าวสารกับประชาชนนั้น ข่าวสารจะต้องมีเหตุผล ควรมีการกลั่นกรองอย่างดีเพื่อให้ประชาชนรับข่าวสารไปอย่างถูกต้องและเชื่อถือได้

ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า นักประชาสัมพันธ์ทุกคนเคยได้รับการอบรมที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ โดยแบ่งเป็น 3 หลักสูตร คือ โครงการอบรมศักยภาพการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเข้าถึงประชาชน การประชาสัมพันธ์อย่างไรให้อยู่ในหัวใจคน และเทคนิคการจัดรูปแบบการประชาสัมพันธ์และการพูดเพื่อจูงใจ ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการประชาสัมพันธ์ในโรงเรียน มีความสุขที่ได้ให้ความรู้แก่นักเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการประชาสัมพันธ์ไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และจากข้อมูลการสังเกตพฤติกรรมการประชาสัมพันธ์ของนักประชาสัมพันธ์ขณะปฏิบัติงาน พบว่า นักประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับดี คือ มีการวางแผนการดำเนินงาน เตรียมงานอย่างเป็นขั้นตอน นัดหมายประชุมเพื่อแบ่งหน้าที่ในการทำงาน ดำเนินงานด้วยความกระตือรือร้น มีการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างช่วงการทำงาน of โครงการ และมีการพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมแก่ทั้งผู้ดำเนินงานและผู้เข้าร่วมกิจกรรม สอดคล้องกับที่ วิจิตร อวระกุล (2541) กล่าวว่า นักประชาสัมพันธ์ควรได้ศึกษาอบรมเรื่องของการประชาสัมพันธ์มาอย่างเพียงพอตลอดจนมีทัศนคติที่ดี เชื่อมั่น แน่วแน่และเข้าใจงานประชาสัมพันธ์ มีความสามารถในการวางแผน การดำเนินงานจัดกิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมายการประชาสัมพันธ์ได้ดี และสอดคล้องกับการวิจัยของ มณีรัตน์ เกียรติทวี (2541) ที่ว่าระดับความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการปฏิบัติหน้าที่ของนักประชาสัมพันธ์ อปม.

ด้านประสบการณ์ในการทำงานของนักประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า นักประชาสัมพันธ์ มีประสบการณ์ในการทำงานสูงสุด คือ 4 ปี จำนวน 3 คน นักประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 2 ปี จากการสังเกตพฤติกรรมการประชาสัมพันธ์ของนักประชาสัมพันธ์ขณะปฏิบัติงาน พบว่า นักประชาสัมพันธ์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากจะทำหน้าที่ได้ดีกว่านักประชาสัมพันธ์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะนักประชาสัมพันธ์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก ได้รับการอบรมและฝึกฝนทางด้าน การประชาสัมพันธ์มาในหลายรูปแบบ เช่น การประชาสัมพันธ์แหล่งจำหน่ายสินค้า การประชาสัมพันธ์ผู้ประกอบการ ผู้จำหน่าย ผู้บริโภค การประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา ทำให้มีคลังแคล่วและปรับเปลี่ยนสถานการณ์ได้ดีกว่านักประชาสัมพันธ์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มณีรัตน์ เกียรติทวี (2541) ที่ทำการศึกษาเรื่อง การสร้างบทบาทการเป็นนักประชาสัมพันธ์ให้กับอาสาสมัครประชาสัมพันธ์หมู่บ้าน (อปม.) ของกรมประชาสัมพันธ์ พบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจ มีความสัมพันธ์กับความบ่อยครั้งในการปฏิบัติหน้าที่ของนักประชาสัมพันธ์ อปม. ซึ่งหมายถึง นักประชาสัมพันธ์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานสูง ย่อมมี

ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการทำงานมากกว่าและส่งผลให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ดีกว่า นักประชาสัมพันธ์ที่ยังมีประสบการณ์ไม่มากนัก และสอดคล้องกับที่ นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์ (2545) คุณสมบัติของนักประชาสัมพันธ์ที่ดีควรมีองค์ประกอบอย่างหนึ่ง คือ มีประสบการณ์ หลายๆ ด้านเพื่อสามารถเข้ากับบุคคลและองค์การทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ส่วน นักประชาสัมพันธ์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยจะมีความพยายามและกระตือรือร้นในการ เรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเอง ดูตัวอย่างการทำงานต่างๆจากนักประชาสัมพันธ์รุ่นพี่ และยังพบว่า นักประชาสัมพันธ์ที่มีประสบการณ์น้อยบางคนสามารถทำงานได้ดี มีพัฒนาการในการทำงานจน สามารถได้รับการประเมินในระดับดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับ Cutlip *et al.* (2009) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของ นักประชาสัมพันธ์ที่ดีไว้อย่างหนึ่งคือดังนี้ มีความเฉลียวฉลาด กระตือรือร้น สนใจในกิจกรรมต่างๆ ของสังคมและสอดคล้องกับการวิจัยของ สิริลักษณ์ ไตรตรีคุณ (2550) ที่พบว่าถ้า นักประชาสัมพันธ์มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีพฤติกรรมการประชาสัมพันธ์เชิงรุกมากกว่า นักประชาสัมพันธ์ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

ด้านบุคลิกภาพของนักประชาสัมพันธ์

ด้านบุคลิกภาพของนักประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า นักประชาสัมพันธ์มีการแต่งกาย อยู่ในระดับดีมาก ในการดำเนินงานแต่ละครั้งทุกคนจะแต่งเครื่องแบบของหน่วยงาน สะอาด เรียบร้อย ด้านการแสดงออก และมนุษยสัมพันธ์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก ในขณะที่ทำการ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ พบว่า นักประชาสัมพันธ์มีสีหน้ายิ้มแย้ม ท่าทางสุภาพ จริงใจและเป็น มิตรกับผู้ฟัง มีความตั้งใจที่จะให้ผู้ฟังได้รับความรู้และความเข้าใจถึงหลักการเลือกรับประทาน อาหารที่ถูกต้อง ด้านลักษณะการพูด การสื่อสารกับผู้ฟัง ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับดี อธิบายด้วยเสียง ดัง มีความชัดเจน ใช้ภาษาสุภาพ เข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยผู้ฟัง มีเทคนิคการพูดบ้างในบางครั้ง และบางคน ซึ่งในส่วนของ การแต่งกายสอดคล้องกับที่ วิรัช ลภีรัตนกุล (2546) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ คือ การเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างองค์การสถาบัน กับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อหวังผลในความร่วมมือ การสนับสนุนจากประชาชน สำหรับการ แต่งกายของนักประชาสัมพันธ์ที่เป็นแบบฟอร์มเดียวกัน ยังสอดคล้องกับหลักและข้อเสนอแนะใน การประชาสัมพันธ์ของ นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์ (2545) คือ เป็นการเสริมสร้างความเข้าใจอันดี ระหว่างหน่วยงานกับประชาชน ป้องกันแก้ไข ความเข้าใจผิด เสริมสร้างชื่อเสียงและศรัทธา เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีให้เกิดขึ้นกับหน่วยงาน ส่วนด้านการแสดงออก มนุษยสัมพันธ์ และด้าน

ลักษณะการพูด การสื่อสารกับผู้ฟัง ต้องมีใจรักในงานประชาสัมพันธ์ สอดคล้องกับที่ วิจิตร อวระกุล (2541) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ควรยึดหลักประชาสัมพันธ์ด้วยความสุภาพ รสนิยมดี ไม่หยาบคาย ไม่ยกตนข่มท่าน หรือทับถมผู้อื่น หรือให้ร้ายป้ายสี หรือด้วยกลโกง ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย สื่อสารได้ดี อย่าใช้สถิติ หรือตัวเลขที่ละเอียด สอดคล้องกับที่ ลักษณะ สตะเวทิน (2540)กล่าวถึง คุณสมบัติของนักประชาสัมพันธ์ว่านักประชาสัมพันธ์ที่ดีต้องรู้จักใช้การสื่อสารโน้มน้าวใจหรือชักชวนให้คนอื่นเห็นด้วย ตลอดจนเข้ากับผู้อื่นได้ดี เป็นผู้มีศีลธรรม คุณธรรม รวมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สอดคล้องกับ ชัยนันท์ นันทพันธ์ (2541)กล่าวว่าคุณสมบัติของนักประชาสัมพันธ์มืออาชีพว่าด้านบุคลิกภาพ นักประชาสัมพันธ์ต้องพร้อมเสมอที่จะติดต่อกับประชาชน เข้ากับคนอื่นได้เสมอ รักษานโยบายบริการผู้อื่น มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริง เบิกบาน และมีอารมณ์ขัน มีความสุภาพเรียบร้อยและมีมารยาท ซึ่งรวมไปถึงการแต่งกายเรียบร้อย สะอาด มีรสนิยม รวมทั้งกิริยาท่าทางและการใช้คำพูดด้วย และสอดคล้องกับ Cutlip *et al.* (2009) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของนักประชาสัมพันธ์ที่ดีไว้ว่าควรเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี เชื้อมั่นในตัวเอง ยิ้มแย้มแจ่มใส สะอาดเรียบร้อย สามารถทำตัวให้เป็นที่น่าสนใจและน่าชื่นชมของบุคคลทั่วไป

ด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์รายบุคคล

ด้านพฤติกรรมกรรมการประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า นักประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก เรื่องการเตรียมตัวและความพร้อมในการปฏิบัติงาน ระดับดี เรื่องการอธิบายเนื้อหาวิชาการ การเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมกิจกรรมที่จัดเตรียมไว้ ระดับปานกลาง เรื่องการเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาการกับชีวิตประจำวัน การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่า นักประชาสัมพันธ์สามารถดำเนินการประชาสัมพันธ์โดยไม่ประหม่าทำงานได้อย่างคล่องแคล่ว กระฉับกระเฉง แต่ในส่วนของอุปกรณ์บางครั้งเมื่อจำเป็นต้องออกประชาสัมพันธ์พร้อมกันหลายทีมพบว่าอุปกรณ์มีไม่เพียงพอ สามารถอธิบายเนื้อหาได้ครบทั้งรายละเอียด ขาดการเน้นในส่วนของประเด็นสำคัญ และการปรับเนื้อหาให้กระชับเหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง นักประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่จะยกตัวอย่างแต่ในหัวข้อที่กำหนดและยกตัวอย่างน้อยครั้ง ไม่เน้นการเชื่อมโยงกับเรื่องราวต่างๆรอบตัว เรื่องการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า พบว่านักประชาสัมพันธ์ยังขาดทักษะในการนำสื่อที่ทั้งหมดมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและรูปแบบการประชาสัมพันธ์ ผู้ฟังส่วนใหญ่จะให้ความสนใจในส่วนของกิจกรรมที่ได้รับของรางวัล และยังสนุกสนานกับกิจกรรมที่มีเกมส์มากกว่ากิจกรรมที่นั่งฟังเพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับ

Nolte (1979) ที่กล่าวว่า นักประชาสัมพันธ์ควรมีชั้นเชิงการพูด สอดคล้องกับที่ วิจิตร อวระกุล (2541) กล่าวว่า ทุกคนสามารถทำการประชาสัมพันธ์ได้แต่ถ้าจะให้ได้ดีต้องยึดถือหลักการ คือ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย สื่อสารได้ดี อย่าใช้สถิติ หรือตัวเลขที่ละเอียด ควรใช้ภาพและแผนภูมิช่วยประกอบการอธิบาย ให้เข้าใจได้ง่าย น่าสนใจ เลือกรายการที่จะเผยแพร่ส่งให้ตรงกลุ่มชน เป้าหมายเฉพาะกลุ่ม เฉพาะระดับที่ต้องการ และยังคงสอดคล้องกับที่ วิรัช ฤทธิธนกุล (2546) กล่าวว่า ต้องใช้เครื่องมือสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ มีการวางแผนในการใช้สื่อหรือเครื่องมือการประชาสัมพันธ์อย่างรัดกุมเหมาะสม รวมทั้งวิธีการและเทคนิคในการใช้สื่อต่างๆ และคุณภาพของเครื่องมือหรือสื่ออื่นๆ เพื่อให้การประชาสัมพันธ์บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

ด้านผลการดำเนินงาน ผลการวิจัยพบว่า นักประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี บรรยายภาคการทำงานที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้น มีผลการประเมินในระดับปานกลางในเรื่อง ความสนใจของผู้ฟังในการร่วมกิจกรรม จากข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมมายังพบว่า นักประชาสัมพันธ์ยังขาดทักษะด้านการกระตุ้นผู้ฟังให้สนใจ การมีส่วนร่วมในกิจกรรม ผู้ฟังจะสนใจเพียงในช่วงแรกของกิจกรรมแต่ละฐานความรู้ หลังจากนั้นหากไม่มีกิจกรรมที่น่าสนใจผู้ฟังจะเริ่มพูดคุย และไม่สนใจไปจนถึงช่วงที่ได้รับของรางวัล ทำให้ นักประชาสัมพันธ์ต้องเหน็ดเหนื่อยเพิ่มขึ้น และในบางครั้งที่การประชาสัมพันธ์ไม่ประสบความสำเร็จมากที่ควรอาจเป็นเพราะปัญหาในส่วนของ การปรับเปลี่ยน / แก้ไขสถานการณ์ให้ดีขึ้น ในทันที โดยใช้วิธีการสร้างสรรค์ เหมาะกับวัยของผู้ฟัง ซึ่งลักษณะต่างๆ ที่กล่าวมาสอดคล้องกับที่ นางลักษณีย์ สุทธิวัฒนพันธ์ (2545) กล่าวถึงหลักและข้อเสนอนะบางประการที่สำคัญของการประชาสัมพันธ์ คือ ต้องเห็นความสำคัญในเรื่องการสื่อสารสองทาง นักประชาสัมพันธ์ควรมีความอดทน มีความคิดริเริ่ม มีความฉับพลัน กล้าตัดสินใจ แก้สถานการณ์ได้ดี สอดคล้องกับ วิรัช ฤทธิธนกุล (2546) กล่าวว่า การดำเนินงานประชาสัมพันธ์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องสร้างความสนใจให้แก่ประชาชน ให้ประชาชนสนใจในเรื่อง หรือสิ่งที่ประสงค์จะสื่อสารและประชาสัมพันธ์ และสอดคล้องกับที่ ลักษณะ สตะเวทิน (2540) กล่าวว่า นักประชาสัมพันธ์ที่ดีต้องเป็นผู้ที่ไหวทันและกระตือรือร้นต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อจะได้หาทางป้องกันและแก้ไขได้อย่างถูกต้อง มีจิตใจเข้มแข็งอดทนต่อภาวะต่างๆ ได้เสมอ

ด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์รายกลุ่ม

จากการศึกษาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของนักประชาสัมพันธ์ทั้ง 4 ทีม พบว่า

- ทีม A มีผลการประเมินอยู่ระดับปานกลางในทุกส่วนของการดำเนินงานทีม ได้แก่ ส่วนของการเตรียม การดำเนินงาน และผลการดำเนินงาน
- ทีม B มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ ผลการดำเนินงาน ระดับดี ได้แก่ การเตรียมงาน และการดำเนินงานประชาสัมพันธ์
- ทีม C มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ การเตรียมงาน ระดับดี ได้แก่ การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ และผลการดำเนินงาน
- ทีม D มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ ผลการดำเนินงาน ระดับดี ได้แก่ การเตรียมงาน และการดำเนินงานประชาสัมพันธ์

ภาพรวมการดำเนินงานของทุกทีม พบว่า ส่วนใหญ่ มีการแบ่งหน้าที่ภายในทีม ความร่วมมือของสมาชิกในทีม ความพร้อมของสถานศึกษา ความพร้อมด้านสื่อ/ อุปกรณ์ เวลา จำนวน นักประชาสัมพันธ์ พัฒนาการในการทำงาน / การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น อยู่ในระดับ ดี มีรูปแบบการประชาสัมพันธ์ บรรยายภาคการประชาสัมพันธ์ ความพึงพอใจของอาจารย์ประจำสถานศึกษา อยู่ในระดับดีมาก และการติดต่อประสานงานกับสถานศึกษา ความคิดเห็นของสมาชิกในทีม อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัย พบว่า ทีมที่มีการดำเนินงานที่ดี นำไปสู่การได้รับผลการประเมินที่ดี ในการศึกษาการดำเนินงานของแต่ละทีมผู้วิจัยพบจุดแข็งและข้อควรพัฒนาที่แตกต่างกันออกไป ในส่วนของจุดแข็งที่พบ เช่น มีรูปแบบการดำเนินงาน การวางแผนงาน การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ความตั้งใจที่จะพัฒนาการทำงาน ความพึงพอใจของอาจารย์ประจำสถานศึกษาที่มีต่อโครงการ ความร่วมมือ ความเอาใจใส่กระตือรือร้นต่อการทำงานของสมาชิกภายในทีม เป็นต้น ส่วนของข้อควรพัฒนาที่ผู้วิจัยพบ เช่น ขาดรูปแบบการติดต่อสถานศึกษาที่ชัดเจน การกำหนดบุคคลผู้รับผิดชอบและรายละเอียดในการชี้แจงโครงการต่อสถานศึกษา ความเพียงพอของสื่อต่อ

จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม การสรุปผลการดำเนินงาน ความคิดเห็นของสมาชิกในทีมที่มีต่อการดำเนินงานในแต่ละครั้งเพื่อนำไปสู่แนวทางการปรับปรุงแก้ไขที่ชัดเจนและมีการปฏิบัติตามเป็นต้น ซึ่งจากรายละเอียดดังกล่าวที่ผู้วิจัยได้รวบรวมมานั้น สอดคล้องกับหลักการดำเนินการประชาสัมพันธ์ของ ลักษณะ สตะเวทิน (2540) ที่ต้องยึดหลักการสื่อสารสองทาง คือการสื่อสารจากองค์กรไปสู่ประชาชน และจากประชาชนมาสู่องค์กร เพื่อได้ทราบและนำการสื่อสารนั้นกลับมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขการสื่อสารนั้นให้มีประสิทธิภาพ หรือเพื่อนำมากำหนดนโยบายและวิธีการดำเนินงานขององค์กรให้เหมาะสมต่อไป ทำให้องค์กรได้ทราบถึงความต้องการ ที่แท้จริงของกลุ่มประชาชน สอดคล้องกับที่ วิจิตร อวระกุล (2541) กล่าวว่า ดำเนินการประชาสัมพันธ์ควรสมานสามัคคี ราบรื่น รักใคร่ ร่วมมือร่วมใจ ประสานสัมพันธ์กันของบุคลากรและมีประชาชนส่วนใหญ่นี้เป็นเป้าหมาย สอดคล้องกับที่ นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์ (2545) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ต้องมีการวางแผนและการกำหนดวัตถุประสงค์อย่างชัดเจนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการประเมินนักประชาสัมพันธ์ในภาพรวมเป็นรายบุคคล

จากการนำผลการวิจัยทั้ง 3 ด้านมารวมกัน ได้แก่ ด้านความรู้ และประสบการณ์ในการทำงานของนักประชาสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพของนักประชาสัมพันธ์ และด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์ ทำให้ทราบถึงระดับการประชาสัมพันธ์ของนักประชาสัมพันธ์ และมีผลการประเมินดังนี้ นักประชาสัมพันธ์ที่ได้เกรด A มีจำนวน 5 คน เกรด B มีจำนวน 12 คน และเกรด C มีจำนวน 6 คน แสดงว่า ถ้านักประชาสัมพันธ์ได้คะแนนจากการประเมินทั้ง 3 ส่วนอยู่ในระดับที่ดี จะได้เกรดที่ดีเช่นกัน เห็นได้จาก นักประชาสัมพันธ์ที่ได้คะแนนจากทั้ง 3 ส่วน อยู่ในระดับที่ดี หมายถึงการมีบุคลิกภาพที่ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ที่ดี ย่อมส่งผลถึงผลการทำงานรายบุคคลที่โดดเด่น มีผลการทำงานกลุ่มที่ดี และผู้วิจัยยังพบว่านักประชาสัมพันธ์เหล่านี้ เป็นนักประชาสัมพันธ์ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน มีตั้งใจ กระตือรือร้น ให้ความสำคัญกับการทำงานประชาสัมพันธ์ เอาใจใส่ผู้ฟัง ควบคุมดำเนินการประชาสัมพันธ์ของตนให้ผ่านไปได้เป็นอย่างดี สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริลักษณ์ ไตรตรีงตรีคุณ (2550) ที่ทำศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานประชาสัมพันธ์เชิงรุกของนักประชาสัมพันธ์ในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ถ้านักประชาสัมพันธ์มีเจตคติต่อการทำงานเชิงรุกสูง มีพฤติกรรมการทำงานประชาสัมพันธ์เชิงรุกมากกว่านักประชาสัมพันธ์ที่มีเจตคติต่อการทำงานเชิงรุกต่ำ และสอดคล้องกับ Nolte (1979) ที่กล่าวว่า คุณสมบัตินักประชาสัมพันธ์ที่

คืออย่างหนึ่ง คือ มีความศรัทธาอย่างแรงกล้าในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับ
 นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์ (2545) สรุปว่า คุณสมบัติที่ดีของนักประชาสัมพันธ์ประการหนึ่ง คือต้อง
 มีใจรักในงานประชาสัมพันธ์

ปัจจัยที่ส่งผลให้การทำงานประสบผลสำเร็จ

การวิจัยครั้งนี้หากมองในมุมของความสำเร็จในการปฏิบัติงาน พบว่า จำนวนนักเรียนที่
 สอบผ่านเกณฑ์ คือ มีคะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไปจากคะแนนทั้งหมดของแบบทดสอบวัดความรู้
 ของโครงการฯ และจำนวนนักเรียนที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์ความรู้ในแต่ละทีม คิดเป็นร้อยละได้ดังนี้

จำนวนนักเรียนที่สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้ในทีม A คิดเป็นร้อยละ 46.90 และนักเรียน
 ที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 53.10

จำนวนนักเรียนที่สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้ในทีม B คิดเป็นร้อยละ 40.65 และนักเรียน
 ที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 59.35

จำนวนนักเรียนที่สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้ในทีม C คิดเป็นร้อยละ 46.70 และนักเรียน
 ที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 53.30

จำนวนนักเรียนที่สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้ในทีม D คิดเป็นร้อยละ 35.88 และนักเรียน
 ที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 64.12

สรุปได้ว่า มีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์วัดความรู้ในแต่ละทีมน้อยกว่าร้อยละ 50
 หมายถึง ผลการประเมินด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในสถานศึกษา
 ในภาพรวมทุกทีมอยู่ที่ระดับควรปรับปรุง หากสังเกตจากการทำงานของทีมนักประชาสัมพันธ์
 พบว่า ทีมอาจมีผลในการปฏิบัติงานกลุ่มดี แต่ในด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงานยังคงอยู่ใน
 ระดับที่ควรปรับปรุงเช่นกัน ส่วนในทีม A ที่มีจำนวนนักเรียนที่สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้คิดเป็น
 ร้อยละ 46.90 ซึ่งมีค่าร้อยละมากกว่าทีมอื่นนั้น ผู้วิจัยให้ข้อสังเกตว่า ทีม A มีนักเรียนที่เข้าร่วม
 โครงการจำนวนมากที่สุด โดยทำการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่
 ใหญ่ นักเรียนส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมโครงการในทุกโรงเรียนเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยม ซึ่งค่อนข้างมี

ความพร้อมในด้านความตั้งใจและระดับความรู้พื้นฐานเดิมอยู่แล้ว ส่วนในนักทีมประชาสัมพันธ์ ทีมอื่น ๆ นั้นมีทั้งสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขยายโอกาส มีนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้งในระดับชั้นประถมและมัธยมศึกษา มีความพร้อมที่แตกต่างจากนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการในทีม A คือ ร้อยละ 40.65 , 46.70 และ 35.88 ตามลำดับ ทำให้เห็นว่าแม้ผลการประเมินด้านความสามารถในการทำงานรายกลุ่มจะอยู่ในระดับที่ดี แต่จำนวนนักเรียนที่สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้มีจำนวนน้อยกว่าทีม A ซึ่งมีผลการประเมินด้านความสามารถในการทำงานรายกลุ่มน้อยกว่าทีมอื่น ๆ ทั้งนี้แสดงว่าการคัดเลือกโรงเรียนและระดับชั้นของนักเรียนเพื่อเข้าร่วมโครงการย่อมมีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานเช่นกัน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้สรุปปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน แบ่งออกเป็น

1. ปัจจัยที่ส่งผลให้นักประชาสัมพันธ์ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ด้านในการทำงาน บุคลิกภาพที่ส่งเสริมการทำงาน ทักษะคิดที่มีต่อการทำงาน ความเข้าใจในงาน ความมุ่งมั่นความเอาใจใส่ที่มีต่อการทำงาน และภาวะความเป็นผู้นำสอดคล้องกับที่ นางลักษณีย์ สุทธิวัฒนพันธ์ (2545) กล่าวว่า คุณสมบัติเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์มีความสำคัญต่องานประชาสัมพันธ์เป็นอย่างยิ่ง ต้องมีใจรักในงานประชาสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับ ลักษณะ สตะเวทิน (2540) ที่กล่าวว่า นักประชาสัมพันธ์ที่ดี ต้องมีความรู้กว้างขวาง มีความรู้รอบตัวเป็นอย่างดี รวมทั้งมีความสามารถและเข้าใจในการใช้เทคนิคของงานประชาสัมพันธ์ สอดคล้องกับ ชัยนันท์ นันทพันธ์ (2541) กล่าวว่า นักประชาสัมพันธ์ต้องมีทัศนคติเชื่อมั่นและเข้าใจในงานประชาสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบ ไม่ทิ้งงานหรือหนีงาน และสอดคล้องกับ Nolte (1979) ที่กล่าวว่า นักประชาสัมพันธ์ที่ดีต้องมีความศรัทธาอย่างแรงกล้าในการปฏิบัติงาน มีบุคลิกภาพที่น่าประทับใจ ความกล้าในการที่กระทำในสิ่งที่ถูกต้อง

2. ปัจจัยที่ส่งผลให้ทีมประชาสัมพันธ์ประสบความสำเร็จในการทำงาน ได้แก่ การมีผู้ปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ มีความสามารถตรงกับลักษณะงานที่ทำ ทักษะการทำงานเป็นทีม สอดคล้องกับที่ ปริญญา ตันสกุล (2543) กล่าวว่า ทีมคุณภาพจะต้องประกอบด้วยสมาชิกผู้ร่วมทีมที่มีคุณภาพ และต้องมีกระบวนการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ทรัพยากรคนของทีมและองค์กรทุกคนล้วนเป็นสมบัติชิ้นสำคัญและมีค่าอยู่ในระดับต้นๆ ที่ผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชา หัวหน้างานทุกคน

จะต้องใส่ใจและให้ความสำคัญเสมอ สอดคล้องกับที่ ธงชัย สันติวงษ์ (2542) กล่าวว่า ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อความสำเร็จขององค์การด้านหนึ่งคือ ปัจจัยด้านทรัพยากรมนุษย์ ว่าเป็นปัจจัยที่ทำให้คุณค่าสูง และส่งผลถึงผลผลิต คุณภาพของสินค้าและบริการ และความสำเร็จขององค์การด้วย สอดคล้องกับ ชูชัย สมितिไกร (2552) กล่าวว่า บุคลากร หรือทรัพยากรมนุษย์ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งต่อความสำเร็จขององค์กร การจะบรรลุเป้าหมายได้สำเร็จ ต้องมีบุคลากรที่มีสัณฐานที่เหมาะสมกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายขององค์กร กล่าวคือ บุคลากรจะต้องมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะต่างๆที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน เพราะการจัดการบุคลากร/ ทรัพยากรมนุษย์อย่างเหมาะสมเป็นปัจจัยที่สำคัญมากประการหนึ่งในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์การ สอดคล้องกับที่ วิชัย ปิติเจริญธรรม (2550) กล่าวว่า ถ้าสมาชิกในทีมแต่ละคนมีคุณสมบัติที่ดี ย่อมส่งผลต่อทีมโดยตรง ดังนั้นควรพัฒนาสมาชิกแต่ละคนให้มีคุณสมบัติที่ดีใน 9 ประการ คือ 1) ปรับตัวง่าย 2) ปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 3) คิดริเริ่มสร้างสรรค์ 4) ชอบให้ความร่วมมือ 5) กระตือรือร้น 6) อดทน 7) ยืดหยุ่น 8) ซื่อสัตย์ และ 9) มีแรงจูงใจสู่ความสำเร็จ สอดคล้องกับที่ ญัฐพันธ์ เขจรนันท์ (2545) กล่าวว่า ทีมที่ประสบความสำเร็จควรมีลักษณะสำคัญร่วมกันในด้าน 1) เป้าหมาย 2) การแสดงออก 3) ความเป็นผู้นำ 4) การแสดงความคิดที่สอดคล้องและเป็นเอกฉันท์ 5) ความไว้วางใจ และ 6) ความคิดสร้างสรรค์

3. ปัจจัยที่ส่งผลให้การประชาสัมพันธ์ประสบความสำเร็จในสถานศึกษาแต่ละแห่ง ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์ การวางแผนการประชาสัมพันธ์ การกำหนดรูปแบบการประชาสัมพันธ์ การคัดเลือกสถานศึกษาในการเข้าร่วมโครงการ ระดับชั้นและความเหมาะสมของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม การดำเนินการประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการได้รับความร่วมมือจากอาจารย์และนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการในแต่ละสถานศึกษา สอดคล้องกับที่ วิมลพรรณ อาภาเวท (2546) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์เป็นงานที่ต้องมีการดำเนินการอย่างมีระบบมีแผนงานที่ชัดเจน เพราะแผนงานนั้นจะช่วยทำให้การทำงานประชาสัมพันธ์มีระบบระเบียบ รู้ว่าจะทำอะไร เมื่อไหร่ และผลของการทำนั้นคืออะไร สอดคล้องกับ วิจิตร อาวะกุล (2541) กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์ต้องทำกันอย่างจริงจัง จึงต้องมีประสิทธิภาพและคุณภาพการดำเนินการประชาสัมพันธ์ ต้องหาคนมีฝีมือ มีความรู้ มีงบประมาณ มีกระบวนการดำเนินงานที่ดีมีประสิทธิภาพด้วยจึงจะได้ผล สอดคล้องกับ ลักษณา สตะเวทิน (2540) กล่าวว่า การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพนั้น องค์กรจะต้องมีนโยบายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานที่ชัดเจนและเหมาะสม รวมถึงการประพฤติปฏิบัติและการกระทำที่ดีต่อประชาชน เพื่อให้กลุ่ม

ประชาชนเป้าหมายตีความไปในทิศทางที่ถูกต้องเป็นผลดีแก่องค์กร ต้องให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์อันดี การติดต่อสื่อสารสร้าง ความเข้าใจ สร้างความนิยมและให้ได้รับการสนับสนุนจากประชาชน

ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการดำเนินงานประชาสัมพันธ์

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการดำเนินงานจากกลุ่มนักประชาสัมพันธ์ เช่น มีผู้ฟังจำนวนมาก หลากหลายกลุ่ม ทำให้ขาดความสนใจจากผู้ฟัง ขาดความร่วมมือจากอาจารย์ประจำโครงการในการติดตามผลการดำเนินงาน เป็นต้น 2) ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมจากกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการและอาจารย์ประจำสถานศึกษา ได้แก่ ปัญหาเรื่องเครื่องขยายเสียง เนื้อหาบางกิจกรรมเข้าใจได้ยาก เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ ลักษณะ สตะเวทิน (2540) ที่กล่าวว่า นักประชาสัมพันธ์มีหน้าที่หนึ่ง คือ ให้คำปรึกษาแก่ผู้บริหารเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ และยังกล่าวอีกว่า หลักการดำเนินงานประชาสัมพันธ์เพื่อให้การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพอย่างหนึ่ง คือ การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ต้องยึดหลักการสื่อสารสองทาง คือ การสื่อสารจากองค์กรไปสู่ชุมชน และจากประชาชนมาสู่องค์กร เพื่อได้ทราบและนำการสื่อสารนั้นกลับมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขการสื่อสารนั้นให้มีประสิทธิภาพ หรือเพื่อนำมากำหนดนโยบายและวิธีการดำเนินงานขององค์กรให้เหมาะสมต่อไป ทำให้องค์กรได้ทราบถึงความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มประชาชน และ 3) ปัญหาและอุปสรรคที่ผู้วิจัยพบจากการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เช่น ขาดความชัดเจนในรายละเอียดของแผนการดำเนินงานทำให้ความสำคัญกับการติดต่อกับทางสถานศึกษา ที่ม่นักประชาสัมพันธ์บางส่วนยังขาดความตั้งใจและมุ่งมั่นในการทำงาน การขาดเทคนิคการพูดเพื่อจูงใจผู้ฟัง ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิมล ติรกานันท์ (2544) ที่กล่าวว่า การประเมินโครงการ มีลักษณะที่สำคัญคือ นำสารสนเทศที่ได้จากข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับที่ ทวีป ศิริรัตมี (2545) กล่าวว่า การประเมินมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงการบริหารจัดการและดำเนินโครงการให้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้นักประชาสัมพันธ์ยังได้เสนอสิ่งที่อยากให้นักพัฒนาเพื่อประโยชน์ต่อการทำงานประชาสัมพันธ์ เช่น การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ การจูงใจผู้ฟัง เทคนิคการพูด / การสนทนาการ อุปกรณ์/สื่อที่น่าสนใจ เพียงพอและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับที่ชัยนันท์ นันทพันธ์ (2541) กล่าวถึงนักประชาสัมพันธ์มีอาชีพอย่างหนึ่งว่า จะต้องมีความ

ความสามารถประเมินสถานการณ์ล่วงหน้า ให้คำแนะนำ เขียนรายงานให้ฝ่ายบริหารรับรู้และ
แก้ไข

การประเมินโดยใช้ระเบียบวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยเหตุผลที่ว่า ระเบียบวิธีวิจัย
เชิงคุณภาพ มีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนให้มีความเหมาะสมกับสิ่งที่ศึกษา เป็นการวิจัยที่
ทำให้ได้รายละเอียดของข้อมูลในเชิงลึก ศึกษาธรรมชาติของสิ่งที่ศึกษา สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
ของการวิจัยในครั้งนี้ คือ เพื่อประเมินนักประชาสัมพันธ์ โครงการ Food Safety Campus Tour
ด้านความเหมาะสมด้านความรู้ ประสบการณ์การทำงาน ด้านบุคลิกภาพ และด้านความสามารถ
ในการประชาสัมพันธ์ ซึ่งผู้วิจัยต้องการรวบรวมข้อมูลลักษณะการดำเนินงาน พฤติกรรมการ
ทำงานที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ
การศึกษาและทำความเข้าใจในรายละเอียดของโครงการ ส่วนการปฏิบัติงานภาคสนาม ผู้วิจัยได้
แบ่งช่วงการดำเนินงานออกเป็น ช่วงการติดต่อเพื่อขอเข้าสู่สนาม ช่วงการแนะนำตัว
สร้างความสัมพันธ์ ช่วงการเก็บข้อมูลช่วงทำก่อนการออกจากสนาม ผู้วิจัยได้ใช้วิธีเก็บข้อมูล
อย่างหลากหลาย ได้แก่ การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ การจัดกลุ่มสนทนา
การสอบถาม และการสำรวจเอกสาร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงตามความตามสภาพความเป็น
จริง โดยที่ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลนานพอสมควรจนผู้วิจัยแน่ใจว่าข้อมูลที่
ได้มา มีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามประเด็นการวิจัยที่ต้องการนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์และ
ตรวจสอบความถูกต้องตรงประเด็น ความเชื่อถือได้ของข้อมูลตลอดระยะเวลาที่อยู่ในสนามและ
หลังสิ้นการดำเนินงานภาคสนาม ผู้วิจัยยังทำการสรุป ตีความผลการวิจัย โดยใช้วิธีการสร้าง
ข้อสรุปแบบอุปนัย พร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลทั้งในลักษณะการบรรยาย และการใช้ตารางเพื่อสื่อ
ความหมายให้กับผลการวิจัย สอดคล้องกับที่ สุวิมล ติรกานันท์ (2544) กล่าวว่า การประเมิน
โครงการมีลักษณะที่สำคัญ คือ การจัดเก็บข้อมูลที่ใช้ในการดำเนินงานตามโครงการในทุกรูปแบบ
และทุกขั้นตอน สอดคล้องกับที่ Guba and Lincoln (1989) กล่าวว่า การประเมินมีรูปแบบยืดหยุ่น
ไม่ตายตัวตามความเหมาะสมแล้วแต่กรณี เงื่อนไขสำคัญการต่อรอง ได้แก่ ความสมเหตุสมผล
(Make Sense) ตามสภาพความเป็นจริง คุณธรรม ประโยชน์ส่วนรวม เกียรติภูมิ และศักดิ์ศรีของ
ผู้เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ องค์ประกอบสำคัญของการประเมินจึงเป็นการตอบสนองของผู้เกี่ยวข้อง
(Responsive Focusing) และการสืบเสาะเพื่อค้นหาความจริงตามธรรมชาติ

นอกจากนี้ จุดเด่นในการใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพในการศึกษาวิจัย ได้แก่ สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างละเอียด ได้ข้อมูลในเชิงลึก สามารถเข้าถึงสภาพที่เป็นจริงของสิ่งที่ศึกษา สอดคล้องกับที่ สุวิมล ตีรกาพันธ์ (2544) กล่าวว่า การประเมินโครงการมีลักษณะที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการดำเนินงานตามโครงการในทุกรูปแบบ และทุกขั้นตอน แต่จุดด้อยของการวิจัยนี้ คือ การเก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยคนเดียวอาจมีความลำเอียง หรือถือเป็นการมองจากมุมมองเพียงมุมเดียว ดังนั้นควรทำการตรวจสอบข้อมูลเป็นระยะๆ โดยใช้วิธีการต่างๆ เช่น การตรวจสอบสามเส้า การใช้นักวิจัยท่านอื่นได้มาวิเคราะห์ข้อมูลในชุดเดียวกัน เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อข้อมูลที่ต่างกัน และยังเป็นการช่วยยืนยันผลการวิจัยให้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น สอดคล้องกับที่ ชาย โพธิสิตา (2549) กล่าวว่า การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของผลการวิเคราะห์จากภายนอกสามารถทำได้หลายวิธี วิธีง่ายๆ อย่างหนึ่งคือ เอาผลการวิเคราะห์ไปให้เพื่อนนักวิจัยหรือนักวิจัยท่านอื่นที่มีความสนใจในเรื่องนั้นๆ อ่านและให้ความเห็น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การประเมินนักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour (อุกคิตส์กนิต ก้อนคิดบริโศค) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินนักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour (อุกคิตส์กนิต ก้อนคิดบริโศค) หน่วยเคลื่อนที่เพื่อความปลอดภัยด้านอาหาร กองควบคุมอาหาร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ถึงความเหมาะสมใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ และประสบการณ์ ด้านบุคลิกภาพ และด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักประชาสัมพันธ์ผู้ปฏิบัติงานในโครงการ Food Safety Campus Tour ปี 1 (อุกคิตส์กนิต ก้อนคิดบริโศค) จำนวน 23 คน สำหรับวิธีการเก็บข้อมูล ได้แก่ การสำรวจเอกสาร การเก็บข้อมูลภาคสนาม การบันทึก การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ และการจัดสัมมนากลุ่ม (Focus group) ใช้วิธีการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลตามความเป็นจริงของข้อมูล และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลโดยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์สร้างข้อสรุปแบบอุปนัย ซึ่งเป็นการสร้างข้อสรุปของข้อมูลที่รวบรวมมาได้ตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานภาคสนาม เพื่อนำไปสู่การตีความหมายของผลการวิจัย ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลตามประเด็นคำถามการวิจัยในรูปแบบผลการประเมินทั้งลักษณะการบรรยาย และการให้ระดับคุณภาพการปฏิบัติงานของนักประชาสัมพันธ์ทั้งในภาพรวมและรายบุคคล

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านความรู้ และประสบการณ์ในการทำงานของนักประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาการที่ประชาสัมพันธ์ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ และประสบการณ์ในการทำงานของนักประชาสัมพันธ์

1.1 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาการที่ประชาสัมพันธ์ พบว่า นักประชาสัมพันธ์ทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาการที่ประชาสัมพันธ์ในระดับดีมาก เพราะนักประชาสัมพันธ์ทุกคนจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จากคณะและสาขาวิชาที่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาทางด้านอาหารและหัวข้อต่างๆที่ประชาสัมพันธ์ และสามารถอธิบายเนื้อหาวิชาการในขณะทำการประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้ฟังได้อย่างละเอียด

1.2 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ พบว่า นักประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับดี เคยได้รับการอบรมที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ และมีการวางแผนการดำเนินงาน เตรียมงานอย่างเป็นขั้นตอน นัดหมายประชุมเพื่อแบ่งหน้าที่ในการทำงาน ดำเนินงานด้วยความกระตือรือร้น มีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างช่วงการทำงานของโครงการ มีการพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมแก่ทั้งผู้ดำเนินงานและผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1.3 ประสิทธิภาพในการทำงานของนักประชาสัมพันธ์ พบว่า นักประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพในการทำงานของนักประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับดี เคยได้รับการอบรมและฝึกฝนทางด้านการประชาสัมพันธ์มาในหลายรูปแบบ เช่น การประชาสัมพันธ์แหล่งจำหน่ายสินค้า การประชาสัมพันธ์ผู้ประกอบการ ผู้จำหน่าย ผู้บริโภค การประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษา และพบว่านักประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพในการทำงานมาก จะทำหน้าที่ได้ดีกว่านักประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพในการทำงานน้อย

2. ด้านบุคลิกภาพของนักประชาสัมพันธ์ พบว่า นักประชาสัมพันธ์ทุกคนมีการแต่งกายอยู่ในระดับดีมาก โดยแต่งเครื่องแบบของหน่วยงาน สะอาด เรียบร้อย การแสดงออก และมนุษยสัมพันธ์ สีนัยยิ้มแย้ม ท่าทางสุภาพ จริงใจและเป็นมิตรกับผู้ฟังตลอดระยะเวลาการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก และลักษณะการพูด การสื่อสารกับผู้ฟัง ชัดเจน ใช้ภาษาสุภาพ เข้าใจง่าย เหมาะกับวัยผู้ฟัง มีเทคนิคการพูด ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี

3. ด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย ความสามารถในการประชาสัมพันธ์ของนักประชาสัมพันธ์รายบุคคล และความสามารถในการประชาสัมพันธ์ของนักประชาสัมพันธ์รายกลุ่ม

3.1 ความสามารถในการประชาสัมพันธ์ของนักประชาสัมพันธ์รายบุคคล

3.1.1 นักประชาสัมพันธ์มีพฤติกรรมการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การเตรียมตัวและความพร้อมในการปฏิบัติงาน ไม่ประมาท ทำงานคล่องแคล่ว กระฉับกระเฉง มีอุปกรณ์การทำงานครบและพร้อมใช้งาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก การอธิบายเนื้อหาวิชาการ ครบทั้งรายละเอียดและประเด็นสำคัญ กระชับเข้าใจง่าย เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี การเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาการกับชีวิตประจำวัน ยกตัวอย่างตามที่เนื้อหากำหนดไว้ สิ่งต่างๆรอบตัวเรื่องราวใกล้ตัว ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายมากขึ้น ส่วนใหญ่อยู่ระดับปานกลาง การเปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม ผู้ฟังทุกคนได้ร่วมกิจกรรมที่จัดเตรียมไว้ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า นำสื่อที่มีทั้งหมดมาประยุกต์ใช้ สอดคล้องกับเนื้อหา และรูปแบบการประชาสัมพันธ์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง

3.1.2 นักประชาสัมพันธ์มีผลการดำเนินงาน ได้แก่ บรรยายภาคการทำงาน ส่งเสริมการเรียนรู้ เหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้ฟัง กระตุ้นผู้ฟังให้สนใจเสมอ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีและปานกลาง ความสนใจของผู้ฟังในการร่วมกิจกรรม ผู้ฟังส่วนใหญ่สนใจและให้ความร่วมมือในทุกกิจกรรม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นปรับเปลี่ยน / แก้ไขสถานการณ์ให้ดีขึ้นในทันที โดยใช้วิธีการสร้างสรรค์ เหมาะกับวัยของผู้ฟัง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี

3.2 ความสามารถในการประชาสัมพันธ์ของนักประชาสัมพันธ์รายกลุ่ม

3.2.1 ทีมประชาสัมพันธ์มีการเตรียมงาน ได้แก่ การแบ่งหน้าที่ในทีมอย่างชัดเจน ปรับเปลี่ยนเพื่อความเหมาะสมของการทำงาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ความร่วมมือของสมาชิกในทีมให้ความสนใจต่อการทำงานทุกคน ตั้งใจทำงานทั้งของตนเองและงานกลุ่มเป็นอย่างดี ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี การติดต่อประสานงานกับสถานศึกษาชัดเจน ทั้งผู้ประสานงาน เอกสารชี้แจงรายละเอียดต่างๆได้ครบถ้วน เน้นย้ำเรื่องที่ต้องการให้สถานศึกษาทราบและปฏิบัติตาม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง

3.2.2 ทีมประชาสัมพันธ์มีการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ความพร้อมของสถานศึกษา ได้รับการต้อนรับอย่างดี ทั้งสถานที่ การอำนวยความสะดวกต่างๆ มีอาจารย์ประจำโรงเรียนคอยดูแล เรียบร้อยในการทำกิจกรรม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมากและดี ความพร้อมด้านสื่อ / อุปกรณ์ เวลา จำนวนนักประชาสัมพันธ์ มีสื่อ/ อุปกรณ์ เวลา และจำนวนนักประชาสัมพันธ์เพียงพอต่อการดำเนินงานทุกครั้ง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี รูปแบบการประชาสัมพันธ์ มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย น่าสนใจ เหมาะสมจำนวนและวัยของผู้ฟัง ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก พัฒนาการในการทำงาน/ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ปรับปรุงการทำงานของทีมอยู่เสมอ และสามารถปรับเปลี่ยน / แก้ไขสถานการณ์ให้ดีขึ้นในทันที โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมกับผู้ฟังได้อย่างสร้างสรรค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี

3.2.3 ทีมประชาสัมพันธ์มีผลการดำเนินงาน ได้แก่ บรรยายภาคการประชาสัมพันธ์ เปิดโอกาสนักเรียนให้ส่วนใหญ่ได้ร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น ได้รับความร่วมมือจากนักเรียนในทุกกิจกรรม สมาชิกในทีมมีความกระตือรือร้นในการทำงาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก ความพึงพอใจของอาจารย์ประจำสถานศึกษา มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม ชมเชยกระบวนการทำงานของทีมตลอดทั้งโครงการ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก และความคิดเห็นของสมาชิกในทีม การประชุมสรุปงานถึงผลการทำงานที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้ง อภิปรายข้อดีและจุดบกพร่อง พร้อมทั้งร่วมกันหาทางแก้ไขการทำงานของทีม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการที่สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้ โดยใช้แบบทดสอบความรู้ของโครงการพบว่า ทีมประชาสัมพันธ์ทั้ง 4 ทีม มีผลการประเมินด้านความสำเร็จอยู่ในระดับควรปรับปรุง

4. ผลการประเมินนักประชาสัมพันธ์ จำนวน 23 คน โดยการรวมผลจากการประเมินทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ และประสบการณ์ในการทำงาน ด้านบุคลิกภาพ และด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์ พบว่า นักประชาสัมพันธ์ที่ได้เกรด A หรือมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก มีจำนวน 5 คน เกรด B หรือมีผลการประเมินอยู่ในระดับดี มีจำนวน 12 คน และเกรด C หรือมีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวน 6 คน

นอกจากนี้นักประชาสัมพันธ์ยังได้เสนอถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่มีต่อการดำเนินงาน ได้แก่ ผู้ฟังจำนวนมาก หลากหลายกลุ่ม ทำให้ขาดความสนใจจากผู้ฟัง ความร่วมมือจากอาจารย์

ประจำโครงการในการติดตามผลการดำเนินงาน ระยะเวลาในการให้ความรู้มีจำกัด สื่อ อุปกรณ์ รวมไปถึงจำนวนนักประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ ตลอดจนถึงงานที่ต้องรับผิดชอบมีจำนวนมาก สิ่งที่นักประชาสัมพันธ์อยากให้หน่วยงานพัฒนาเพื่อประโยชน์ต่อการทำงานประชาสัมพันธ์ มากที่สุด ได้แก่ การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ การจูงใจผู้ฟัง เทคนิคการพูด / การค้นหาการ ร่องลงมา ได้แก่ อุปกรณ์ / สื่อที่น่าสนใจ เพียงพอและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย การจัดสรรบุคลากรให้ตรงกับความสามารถที่มี และการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีความสนใจต่อการเข้ารับการประชาสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการประเมินนักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour (อุกคิตส์กนิตก่อนคิดบริโภค) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ด้านความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน ด้านบุคลิกภาพ และด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ จุดเด่น และข้อควรพิจารณาเพื่อปรับปรุง ดังนี้

1. จากผลการประเมินด้านความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่านักประชาสัมพันธ์มีจุดแข็งในเรื่องความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาการที่ประชาสัมพันธ์สามารถอธิบายเนื้อหาวิชาการได้อย่างละเอียดและถูกต้อง แต่มีข้อควรปรับปรุงพัฒนา ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ และประสบการณ์ในการทำงานของนักประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในสถานศึกษายังมีน้อยเกินไป ดังนั้นนักประชาสัมพันธ์จึงควรศึกษาแนวทางในส่วนของการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในการสถานศึกษาเพิ่มเติม เช่น การอบรมเรื่องเทคนิคการสอน กิจกรรมค้นหาการ จัดสถานการณ์เพื่อฝึกฝนการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในสถานศึกษาก่อนออกปฏิบัติงานจริง เป็นต้นซึ่งผู้บริหารควรสรรหาบุคลากรที่มีความสามารถตรงตามภาระงานที่มี หรือจัดโครงการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานของตนให้มีความสามารถตรงกับเป้าหมายการทำงานที่องค์การวางไว้

2. จากผลการประเมินด้านบุคลิกภาพ พบว่า นักประชาสัมพันธ์มีจุดแข็งในเรื่องการแต่งกาย คือ ในการปฏิบัติงานทุกครั้งจะแต่งกายด้วยชุดเครื่องแบบขององค์กร มีการแสดงออก

และมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สีน่ายิ้มแย้ม ท่าทางสุภาพ จริงใจ เป็นมิตรกับผู้ฟังตลอดระยะเวลาการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กร จึงควรรักษาลักษณะดังกล่าวไว้ แต่ข้อควรปรับปรุงพัฒนา ได้แก่ เทคนิคการพูด ลักษณะการพูด การสื่อสารที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และเหมาะสมกับวัยของผู้ฟัง ดังนั้นควรมีการฝึกซ้อม วางแผนการพูด ปรับเปลี่ยนเนื้อหาให้เหมาะสมกับการประชาสัมพันธ์ในแต่ละครั้ง

3. จากการประเมินด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์ พบว่า ความสามารถในการประชาสัมพันธ์รายบุคคล มีจุดแข็ง คือ มีการเตรียมตัวและความพร้อมในการปฏิบัติงาน จุดที่ควรปรับปรุงพัฒนา คือ นักประชาสัมพันธ์แต่ละคนมีความสามารถในการประชาสัมพันธ์ในระดับที่แตกต่างกัน ดังนั้นควรคัดเลือกนักประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสมงานที่มีอยู่และเปิดโอกาสให้นักประชาสัมพันธ์ได้พัฒนาตนเอง ส่งเสริมการอบรมเทคนิคต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ที่ดี และนำมาฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ส่วนความสามารถในการประชาสัมพันธ์รายกลุ่ม มีจุดแข็ง คือ มีรูปแบบการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่ละกลุ่มดำเนินงานในลักษณะที่ใกล้เคียงกัน ทำให้เกิดมาตรฐานในการปฏิบัติงาน แต่จุดที่ควรปรับปรุงพัฒนา คือ การจัดกลุ่มนักประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมต่องานประชาสัมพันธ์ และเพิ่มเติมการประชุมสรุปงาน ร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนา แก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้อย่างทันถ่วงที เพื่อให้การประชาสัมพันธ์แต่ละครั้งมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้อาจเพิ่มการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม เช่น การจัดฝึกอบรมด้านกระบวนการทำงานเป็นทีมให้มีคุณภาพ การพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การแบ่งหน้าที่การทำงานอย่างชัดเจน ความสามัคคีภายในทีม รวมไปถึงการคัดเลือกทีมงานที่ดีเพราะเมื่อสมาชิกในทีมมีคุณภาพย่อมส่งผลให้ทีมมีคุณภาพเช่นกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเพียงแต่การดำเนินงานของนักประชาสัมพันธ์เท่านั้น ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป อาจมีการศึกษาเพิ่มเติมในส่วนของการหาแนวทางการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมไปถึงการหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของนักประชาสัมพันธ์ตามปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ได้แก่ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์บุคลิกภาพ ความตระหนักที่มีต่อหน้าที่ภาระงานของตน

ความสามัคคีและความร่วมมือของบุคลากรในหน่วยงาน รวมถึงการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม

2. ควรมีการนำระเบียบวิธีการวิจัยโดย การศึกษาในเชิงลึก การใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ การเก็บข้อมูลภาคสนาม ไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาผลการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงานในลักษณะที่มีความคล้ายคลึงกันโดยคำนึงถึงความเหมาะสมในการนำไปใช้ เช่น การกำหนดขั้นตอนการประเมิน การวางแผนการประเมิน การกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน การปฏิบัติงาน เพื่อช่วยให้การประเมินมีความเป็นระเบียบแบบแผน ได้ข้อมูลการปฏิบัติงานที่เป็นจริงและทำให้ทราบผลการปฏิบัติงานตลอดจนทราบถึงจุดแข็ง และข้อควรพัฒนาที่ต้องปรับปรุงนำไปสู่กระบวนการคัดเลือก สรรหา และพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความสามารถตรงตามที่หน่วยงานต้องการ

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. 2547. รายงานการสำรวจภาวะโภชนาการของคน
กรุงเทพมหานคร ปี 2547. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กฤติดา ธรรมวิวัฒน์. 2542. **ความเป็นนักวิชาชีพของนักประชาสัมพันธ์กับบทบาทและ
ลักษณะการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์
ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกศินี หงสนันทน์. 2530. **การประเมินบุคคล.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- เกรียงศักดิ์ เชี่ยวยิ่ง. 2550. **การบริหารทรัพยากรมนุษย์.** กรุงเทพมหานคร:
บริษัท เอ็กซ์เปอร์เนท จำกัด.
- จิตติพร ไตรทาน. 2549. **ความพึงพอใจและการรับรู้ของผู้เข้าอบรมต่อสื่อเพื่อการ
ประชาสัมพันธ์ของเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.**
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จีรารวรรณ์ สิทธิภักดี. 2547. **ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.**
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์เพื่อชุมชน,
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชฎาพร พิกุลทอง. 2549. **การประเมินผลการปฏิบัติงานของลูกจ้างโรงเรียนสิงห์สมุทร
อำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยบูรพา.

ชัยนันท์ นันทพันธ์. 2541. **ประชาสัมพันธ์ให้ได้ผล**. กรุงเทพมหานคร: หจก. เอช-เอเน การพิมพ์.

ชาย โพธิ์สีดา. 2549. **ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ**. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์ พรินติงแอนด์พับลิชชิ่ง.

ชูชัย สมितिไกร. 2552. **การสรรหา การคัดเลือก และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ และ คณะ. 2545. **การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอ็กสเปอร์เนท จำกัด.

ถวัลย์ มหิมา. 2545. **การปฏิบัติงานการบริหารบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ทวีป ศิริรัศมี. 2545. **การวางแผนพัฒนาและประเมินโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ธงชัย สันติวงษ์. 2542. **การบริหารงานบุคคล**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์. 2545. **กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์**. กรุงเทพมหานคร: อัลฟ่าพับลิชชิ่ง.

บวร ประพฤติดี. 2529. **การวัดและประเมินผลบุคคล**. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายตำราและอุปกรณ์การศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ปริญญา ตันสกุล. 2543. **ทำไม TEAM ไม่เวิร์ค**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์ จิตจักรวาล.

ประหยัด สายวิเชียร. 2547. **อาหาร วัฒนธรรม และสุขภาพ**. เชียงใหม่: นพบุรีการพิมพ์.

ผุสดี รุณาคม. 2551. **การประเมินการปฏิบัติงาน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:
บริษัท ธนาเพรส จำกัด.

พรพิมล บุญญะถิติ. 2548. **การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูโดยผู้บริหารสถานศึกษา
ตามมาตรการพัฒนาและบริหารกำลังคนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบราชการ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พัชรี ประไพพิณ. 2548. **ผลของโปรแกรมส่งเสริมโภชนาการโดยใช้เกมเป็นสื่อต่อ
พฤติกรรมการบริโภคอาหารของเด็กวัยเรียน**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิสนุ ฟองศรี. 2551. **เทคนิควิธีประเมินโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร:
บริษัท พรอพเพอร์ตี้พริ้นท์ จำกัด.

เพ็ญแข แสงแก้ว. 2540. **การวิจัยทางสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร:
พินิจพับลิชชิ่ง.

ภาวดี ลิขิตวงษ์. 2547. **ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการบริโภคต่อภาวะโภชนาการของ
เด็กวัยรุ่นตอนต้นในเขตการศึกษาที่ 2 ของกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์วิทยา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาวฉวี ศรีสุขวัฒนานนท์. 2549. **การประเมินโครงการทางการศึกษา : ทฤษฎีและการ
ปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มณีรัตน์ เกียรติทิวี. 2541. **การสร้างบทบาทการเป็นนักประชาสัมพันธ์ให้กับอาสาสมัคร
ประชาสัมพันธ์หมู่บ้าน (อปม.) ของกรมประชาสัมพันธ์.** วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ยูภา ททรัพย์มรรค. 2548. **การประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภท
เชี่ยวชาญเฉพาะ สาขาบริหารในระบบข้าราชการพลเรือนไทย.** วิทยานิพนธ์การ
จัดการภาครัฐและเอกชนมหาบัณฑิต สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
มหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. 2549. **การประเมินโครงการ: แนวคิดและแนวปฏิบัติ.
พิมพ์ครั้งที่ 5.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รวีวงศ์ ศรีทองรุ่ง. 2543. **การพัฒนาบุคลิกภาพเพื่อการประชาสัมพันธ์.** พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร: ชูนนนท์ การพิมพ์.

รัตน์ะ บัวสนธ์. 2550. **ทิศทางและอาณาบริเวณการประเมิน.** พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2542. **พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน (Online).**
<http://www.royin.go.th>, 10 ธันวาคม 2552.

ลักษณะ สตะเวทิน. 2540. **หลักการประชาสัมพันธ์.** กรุงเทพมหานคร: บริษัท เฟื่องฟ้า
พรินติ้ง จำกัด.

วิมลพรรณ อภาเวท. 2546. **การวางแผนการประชาสัมพันธ์และการรณรงค์.**
กรุงเทพมหานคร: บริษัท บิ๊ก พอยท์ จำกัด.

วิชัย ปิติเจริญธรรม. 2550. **พลังสู่ความสำเร็จ.** กรุงเทพมหานคร: บริษัท มิวงษ์ พับลิชชิ่ง
จำกัด.

- วิจิตร อวระกุล. 2541. **เทคนิคการประชาสัมพันธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิรัช ลภีรัตนกุล. 2546. **การประชาสัมพันธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สว่างเดือน สวัสดิ์. 2549. **พฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนในเขตวัฒนา สังกัด
กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมคิด พรหมจ้อย. 2542. **เทคนิคการประเมินโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2544. **รวมบทความทางการประเมินโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสนาะ ดิยาวี. 2543. **การบริหารงานบุคคล**. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สัญญา ถิ่นขาม. 2546. **การประเมินผลการปฏิบัติงานของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
จังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบาย
สาธารณะ, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สิริลักษณ์ ทรัพย์ตรีกุล. 2550. **ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงาน
ประชาสัมพันธ์เชิงรุกของนักประชาสัมพันธ์ในสถาบันอุดมศึกษา
เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุวิทย์ จันทร์โพธิ์. 2544. **การประเมินผลบุคคล**. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สุวิมล ตีรกานันท์. 2544. **การประเมินโครงการ : แนวทางสู่การปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรีสมร คงพันธุ์. 2544. **กินให้สวย สุขภาพดี**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แสงแดด.

ศิริจรรยา นงนุช. 2547. **การบริโภคอาหารของเด็กระดับประถมศึกษาที่มีภาวะโภชนาการเกิน**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาโภชนาการศาสตร์ศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. อ้างถึง อรุวรรณ แยมบริสุทธิ์, 2546. “**ระวังโรคอ้วนจะคุกคามลูก**”. นิตยสารรักลูก. (Online). www.clinicrak.com, 29 มิถุนายน 2547.

ศิริชัย กาญจนวาสี. 2550. **ทฤษฎีการประเมิน**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อนิวัช แก้วจำนงค์. 2552. **การจัดการทรัพยากรมนุษย์**. สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.

อลงกรณ์ มีสุทธา และ สมิต สัชฌุกร. 2542. **การประเมินผลการปฏิบัติงาน: แนวความคิดหลักการ วิธีการ กระบวนการ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

อโณทัย จันทร์อยู่. 2546. **การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาอำเภอนครพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อรไทย บรรลุ. 2546. **การศึกษาประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์โรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร เขตภาษีเจริญ.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
บริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

อุบลรัตน์ ไชยบุรุษย์. 2544. **สภาพปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของสำนักงาน
ประชาสัมพันธ์จังหวัด ศึกษาเฉพาะกรณี สำนักงานประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ สำนัก
ประชาสัมพันธ์ เขต 1.** วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Baskin, C. A. and D. Lattimore. 1997. **Public Relations The Profession and the
Practice.** 4th ed. Chicago: Brown & Bedimark.

Cronbach, L.J. 1990. **Essentials of Psychological testing.** 5th ed. New York: Harper &
Row.

Cutlip, S.M, H.C. Allen, and G.M. Broom. 2009. **Effective Public Relations.** 10th ed.
New jersey: Prestice – Hall, Inc.

Good, C.V. 1973. **Dictionary of Education.** 3rd ed. New York: McGraw-Hill.

Gregory, A. 1996. **Public Relations in Practice.** London: Kongan Page Limited.

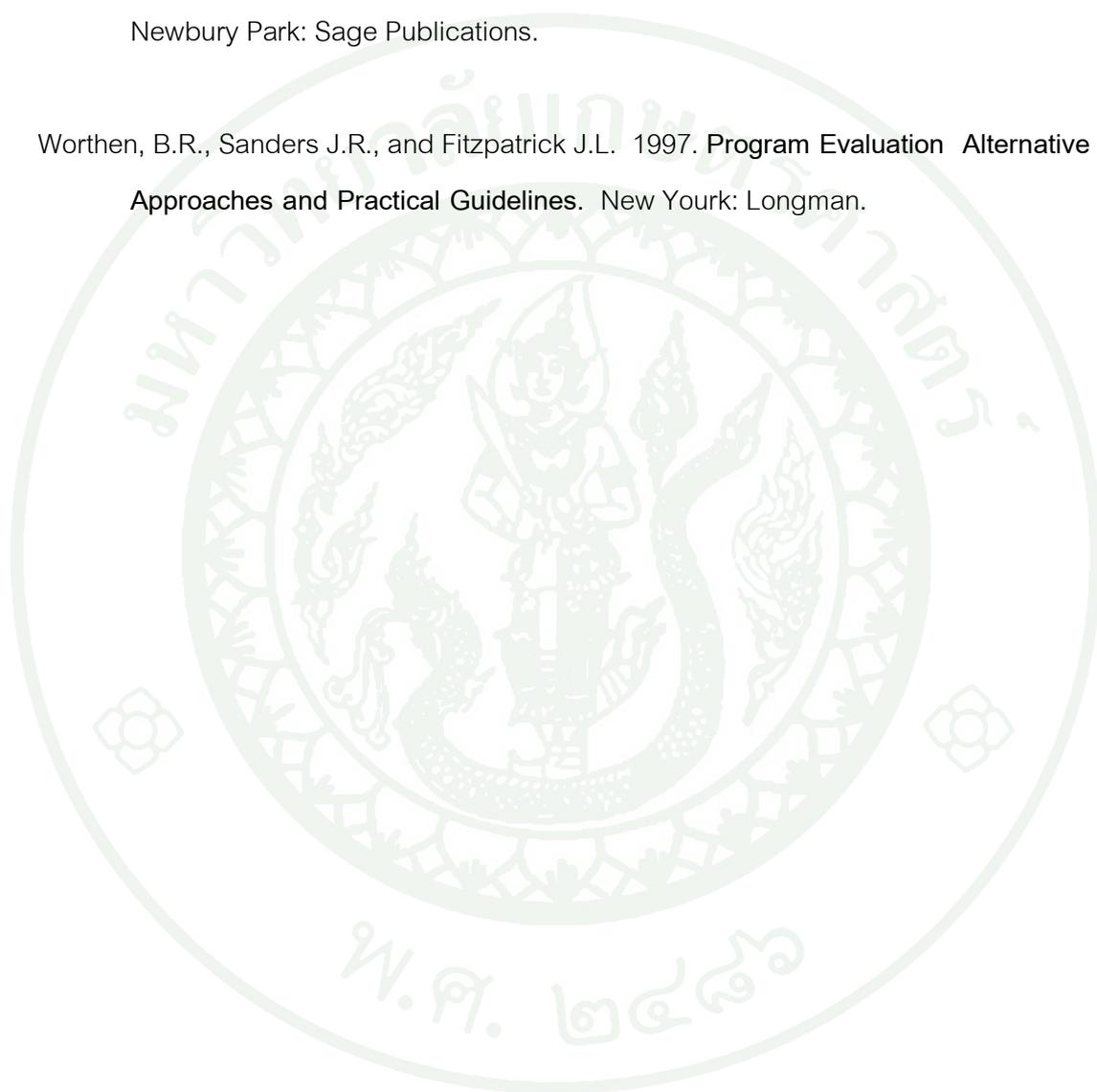
Guba. E.G., and Lincoln. Y.S. 1989. **Fourth Generation Evaluation.** London : Sage
Publications.

Lesly,P. 1993. **Everything You Wanted to Know About Public Relaians.** 4th ed.
Singapore: 3.3 Mubarak & Brothers PTE. LTD.

Nolte, L.W. 1979. **Fundamental of Public Relations: Professional Guidelines, Concept and Integrations**. 2nd ed. New York: Pergamon Press.

Rossi, P.H., and H.E. Freeman. 1993. **Evaluation: and Systematic Approach**. 5th ed. Newbury Park: Sage Publications.

Worthen, B.R., Sanders J.R., and Fitzpatrick J.L. 1997. **Program Evaluation Alternative Approaches and Practical Guidelines**. New Yourk: Longman.

แบบบันทึกข้อมูลการวิเคราะห์เอกสารรายละเอียดโครงการ Food Safety Campus Tour

ชื่อเอกสาร.....

วัน / เวลาที่บันทึก.....สถานที่.....

ข้อมูลต้องการ	รายละเอียด
<ol style="list-style-type: none"> 1. จุดมุ่งหมายของโครงการ 2. กลุ่มเป้าหมาย 3. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ 4. รูปแบบการดำเนินกิจกรรม <ul style="list-style-type: none"> - การวางแผนงาน - รายละเอียดของกิจกรรม - สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ 5. ภาระงานของนักประชาสัมพันธ์ <ul style="list-style-type: none"> - รายบุคคล - รายกลุ่ม 6. จำนวนสถานศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม <ul style="list-style-type: none"> - รายชื่อสถานศึกษา - ข้อมูลพื้นฐานของแต่ละแห่ง - อาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการประจำสถานศึกษา 	

แบบบันทึกข้อมูลพื้นฐานของนักประชาสัมพันธ์

ชื่อเอกสาร.....

วัน / เวลาที่บันทึก.....สถานที่.....

ข้อมูลต้องการ	รายละเอียด
1. ชื่อ-นามสกุล	
2. เพศ / อายุ	
3. ระยะเวลาในการทำงาน	
4. วุฒิการศึกษา	
5. สาขาที่จบการศึกษา	
6. สังกัดทีมที่ทำงาน	
7. การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ ที่เคยได้รับ	
8. ประสบการณ์ด้านการทำงาน ประชาสัมพันธ์	

แบบบันทึกภาคสนาม

คำชี้แจง : แบบบันทึกภาคสนามนี้ผู้วิจัยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ การจัดกลุ่มสนทนา และทำการบันทึกข้อมูลต่างๆที่ได้มาลงในแบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม

สถานที่..... วันที่บันทึก.....

ผู้บันทึก..... เวลา.....

บรรทัด	ข้อมูล	การวิเคราะห์

ประเด็นในการเข้าสนามครั้งต่อไป

.....

.....

.....

แนวการสังเกต

นักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour

คำชี้แจงก่อนการสังเกต

แนวการสังเกตนักประชาสัมพันธ์ที่สร้างขึ้นมานี้ จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การประเมินนักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour ถึงความเหมาะสมใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ และประสบการณ์ 2) ด้านบุคลิกภาพ และ 3) ด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์ผู้วิจัยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมเป็นวิธีการอย่างหนึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามความเป็นจริง แบ่งการสังเกตออกเป็นสามช่วงเวลา คือ ช่วงการติดต่อประสานงาน ช่วงการประชาสัมพันธ์ และช่วงการติดตามผลการดำเนินงาน ทำการบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสังเกตลงในแบบบันทึกภาคสนาม

ข้อมูลที่ต้องบันทึก

- บุคคลหรือทีมงานที่ถูกสังเกต
- สถานที่ วันเวลา เหตุการณ์ต่างๆ

ประเด็นในการสังเกต

- การทำงานประชาสัมพันธ์ของนักประชาสัมพันธ์รายบุคคล ได้แก่ บุคลิกภาพ พฤติกรรมการประชาสัมพันธ์ ผลการดำเนินงาน
- ลักษณะการดำเนินงานของแต่ละทีมประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การเตรียมงาน การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ ผลการดำเนินงาน
- ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

แนวการจัดกลุ่มสนทนา นักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour

คำชี้แจงในการจัดกลุ่มสนทนา

แนวคำถามการจัดกลุ่มสนทนาให้นักประชาสัมพันธ์ที่สร้างขึ้นมานี้ จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การประเมินนักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour โดยพิจารณาจาก 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ และประสบการณ์ 2) ด้านบุคลิกภาพ และ 3) ด้านความสามารถในการประชาสัมพันธ์ ผู้วิจัยใช้วิธีการจัดกลุ่มสนทนาเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นของ ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงานประชาสัมพันธ์ และร่วมกันหาแนวทางการปรับปรุงแก้ไข ทำการบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสังเกตลงในแบบบันทึกภาคสนาม การจัดกลุ่มสนทนาเป็นวิธีการหนึ่งซึ่งช่วยในการหาข้อมูลที่ต้องการตรงประเด็นจากนักประชาสัมพันธ์ผู้ปฏิบัติงานโดยตรง และยังถือเป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้ในการตรวจสอบข้อมูลที่รวบรวมมาได้อีกด้วย

ประเด็นในการจัดกลุ่มสนทนา

- ความคิดเห็นของนักประชาสัมพันธ์ที่มีต่อผลการดำเนินงาน
- ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงานประชาสัมพันธ์
- แนวทางการปรับปรุงแก้ไข

ตัวอย่างคำถามที่ใช้ในการจัดกลุ่มสนทนา

ประเด็นที่ศึกษา	คำถาม
1. ความคิดเห็นของนัก ประชาสัมพันธ์ที่มีต่อการ ดำเนินงาน	1. รูปแบบการทำงานของแต่ละทีมเป็นอย่างไร (คำถามเพิ่มเติม: การวางแผน , การจัดกิจกรรม) 2. ผลการทำงานเป็นอย่างไร (คำถามเพิ่มเติม: บรรยากาศ, ความร่วมมือของ นักเรียน) 3. พึงพอใจต่อที่ผ่านไปแล้วหรือไม่ (คำถามเพิ่มเติม: ด้านที่ประสบความสำเร็จ , ได้รับความ ตอบรับเป็นอย่างดี)
2. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นใน ระหว่างการดำเนินงาน ประชาสัมพันธ์	1. ปัญหาที่พบเจอในการทำงานอะไรบ้าง (คำถามเพิ่มเติม: ความราบรื่น ความสะดวก) 2. อุปสรรคที่เป็นปัญหาสำคัญคือสิ่งใด (คำถามเพิ่มเติม: รูปแบบกิจกรรม , ผู้เข้าร่วมกิจกรรม , นักประชาสัมพันธ์)
3. แนวทางการปรับปรุงแก้ไข	1. วิธีการแก้ไขปัญหาของบุคคล (คำถามเพิ่มเติม: ปรึกษาเพื่อนร่วมทีม , ปล่อยปัญหา ให้ผ่านไป) 2. วิธีการแก้ไขปัญหาของทีม (คำถามเพิ่มเติม: ปรับรูปแบบกิจกรรม) 3. สิ่งที่ต้องการให้หน่วยงานช่วยในการแก้ไขปัญหา (คำถามเพิ่มเติม: เครื่องเสียง , สื่อ)

แนวการสัมภาษณ์ นักประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour

คำชี้แจงก่อนการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ครั้งนี้เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ มีวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ คือ เพื่อศึกษารายละเอียดต่างๆในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของทีมนักประชาสัมพันธ์ ผู้วิจัยขอความกรุณาผู้ให้ข้อมูลตอบตามความคิดเห็นของท่าน และตามข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ ซึ่งการตอบคำถามจากการสัมภาษณ์นี้ไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงานและหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยนำไปสู่การพัฒนาการทำงานด้านการประชาสัมพันธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถ้าหากข้อมูลใดที่ท่านไม่สะดวกที่จะเปิดเผยให้แก่ผู้วิจัยฟัง ท่านมีสิทธิ์ที่จะสงวนไว้เป็นข้อมูลส่วนตัวได้เช่นกัน โดยหลังจากเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์แล้วผู้วิจัยจะอ่านข้อมูลที่ได้นำมาฟังก่อน เพื่อเป็นการทบทวนคำตอบและทำความเข้าใจให้ตรงกัน และเพื่อให้ข้อมูลที่ได้มาตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวอย่างคำถามที่ใช้เป็นแนวในการสัมภาษณ์

1. มีการวางแผนการประชาสัมพันธ์หรือไม่ ในส่วนของของทีมงานที่สังกัดอยู่นั้นมีรายละเอียดการวางแผนการประชาสัมพันธ์เป็นอย่างไร
2. หน้าที่และความร่วมมือของสมาชิกในทีมเป็นอย่างไร
3. มีรูปแบบการติดต่อประสานงานกับโรงเรียนหรือไม่ และมีลักษณะการดำเนินการอย่างไร
4. มีการเตรียมตัวประชาสัมพันธ์ในแต่ละครั้งอย่างไร
5. มีหลักเกณฑ์ในการเลือกรูปแบบและสื่อการประชาสัมพันธ์หรือไม่ อย่างไร
6. มีความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงานในแต่ละช่วงของการดำเนินงานเป็นอย่างไร
7. ทีมมีปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการดำเนินงานหรือไม่ อย่างไร
8. มีแนวทางในการหาทางแก้ไขปัญหาอย่างไร และมีผลจากการใช้แนวทางนั้นเป็นอย่างไร
9. มีการประชุมสรุปการทำงานของทีมในการดำเนินงานแต่ละครั้งหรือไม่ มีรูปแบบการประชุมอย่างไร
10. คิดว่าจุดเด่นและจุดด้อยของทีมคืออะไร เหตุผลคืออะไร

แนวการสัมภาษณ์

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ Food Safety Campus Tour

การสัมภาษณ์ครั้งนี้เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ มีวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ คือ เพื่อศึกษารายละเอียดต่างๆในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของทีมนักประชาสัมพันธ์ ความคิดเห็นและความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินของของทีมนักประชาสัมพันธ์ ตลอดจนถึงข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่มีต่อทีมประชาสัมพันธ์ ผู้วิจัยขอความกรุณาผู้ให้ข้อมูลตอบตามความคิดเห็นของท่าน และตามข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ ซึ่งการตอบคำถามจากการสัมภาษณ์นี้ไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงานและหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยนำไปสู่การพัฒนาการทำงานด้านการประชาสัมพันธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถ้าหากข้อมูลใดที่ท่านไม่สะดวกที่จะเปิดเผยให้แก่ผู้วิจัยฟัง ท่านมีสิทธิ์ที่จะสงวนไว้เป็นข้อมูลส่วนตัวได้เช่นกัน โดยหลังจากเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์แล้วผู้วิจัยจะอ่านข้อมูลที่ได้ให้ท่านฟังก่อน เพื่อเป็นการทบทวนคำตอบและทำความเข้าใจให้ตรงกัน และเพื่อให้ข้อมูลที่ได้มาตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวอย่างคำถามที่ใช้เป็นแนวในการสัมภาษณ์

1. ทางนักประชาสัมพันธ์มีการติดต่อประสานงานกับโรงเรียนอย่างไร
2. มีความชัดเจนในรายละเอียดต่างๆของกิจกรรมเป็นอย่างไร
3. มีความคิดเห็นอย่างไรต่อการทำงานของนักประชาสัมพันธ์ เช่น ความพร้อมในการทำงาน สื่อ/อุปกรณ์ต่างๆ รูปแบบการประชาสัมพันธ์ เนื้อที่ประชาสัมพันธ์ ความสามารถในการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น
4. ผลการบอกต่อความรู้ของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเป็นอย่างไร มีพฤติกรรมอย่างไรบ้าง
5. ความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินของของทีมนักประชาสัมพันธ์ในภาพรวมเป็นอย่างไร
6. การประชาสัมพันธ์ครั้งนี้ถือว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ อย่างไร
7. มีส่วนใดบ้างในการทำงานของนักประชาสัมพันธ์ที่ควรปรับปรุงแก้ไข
8. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่มีต่อทีมประชาสัมพันธ์

แบบสอบถามนักประชาสัมพันธ์ โครงการ Food Safety Campus Tour

คำชี้แจง : แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงทัศนคติของนักประชาสัมพันธ์ที่มีต่อการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์โครงการ Food Safety Campus Tour ดังนั้นผู้วิจัยขอความกรุณาผู้ให้ข้อมูลตอบข้อมูลตามความเป็นจริงของท่าน ซึ่งการตอบคำถามนี้จะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของงานของท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดี

ชื่อนามสกุลชื่อเล่น.....

ทีม.....ประสบการณ์ในการทำงาน..... ปี

หน้าที่รับผิดชอบภายในที่.....

จุดเด่นด้านการประชาสัมพันธ์ของตนเอง.....

เรื่องที่ตนเองควรแก้ไขพัฒนา.....

ปัญหาหรืออุปสรรคที่มีในการทำงาน.....

ท่านรู้สึกมีความสุขกับการประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษาหรือไม่

มี เพราะ.....

ไม่มี เพราะ.....

สิ่งที่ท่านอยากให้พัฒนาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์.....

ภาคผนวก ข
ตัวอย่างบันทึกภาคสนาม

ภาคผนวก ค
ข้อมูลพื้นฐานของนักประชาสัมพันธ์

ข้อมูลพื้นฐานของนักประชาสัมพันธ์

นักประชาสัมพันธ์คนที่ 1 สังกัดทีม A เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ สาขาชีววิทยา มีประสบการณ์ในการทำงาน 2 ปี การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ที่เคยได้รับ ได้แก่ หลักสูตรประชาสัมพันธ์อย่างไรให้อยู่ในหัวใจคน เทคนิคการจัดรูปแบบการประชาสัมพันธ์และการพูดเพื่อจูงใจ และโครงการอบรมศักยภาพการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเข้าถึงประชาชน รับผิดชอบหน้าที่ให้ความรู้ประจำฐานฉลากโภชนาการ

นักประชาสัมพันธ์คนที่ 2 สังกัดทีม A เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ สาขาเทคโนโลยีชีวภาพ มีประสบการณ์ในการทำงาน 2 ปี การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ที่เคยได้รับ ได้แก่ โครงการอบรมศักยภาพการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเข้าถึงประชาชน รับผิดชอบหน้าที่ให้ความรู้ประจำฐานก๋วยเตี๋ยวเด็กเส้น

นักประชาสัมพันธ์คนที่ 3 สังกัดทีม A เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ สาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมอาหาร มีประสบการณ์ในการทำงาน 3 ปี การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ที่เคยได้รับ ได้แก่ หลักสูตรประชาสัมพันธ์อย่างไรให้อยู่ในหัวใจคน เทคนิคการจัดรูปแบบการประชาสัมพันธ์และการพูดเพื่อจูงใจ และโครงการอบรมศักยภาพการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเข้าถึงประชาชน รับผิดชอบหน้าที่ให้ความรู้ประจำฐานสัผสมอาหาร

นักประชาสัมพันธ์คนที่ 4 สังกัดทีม A เป็นเพศชาย จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตร สาขาเทคโนโลยีชีวภาพ มีประสบการณ์ในการทำงาน 2 ปี การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ที่เคยได้รับ ได้แก่ หลักสูตรประชาสัมพันธ์อย่างไรให้อยู่ในหัวใจคน เทคนิคการจัดรูปแบบการประชาสัมพันธ์และการพูดเพื่อจูงใจ และโครงการอบรมศักยภาพการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเข้าถึงประชาชน รับผิดชอบหน้าที่ให้ความรู้ประจำฐานสัผสมอาหาร

นักประชาสัมพันธ์คนที่ 5 สังกัดทีม A เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ สาขาอุตสาหกรรมเกษตร มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 เดือน การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ที่เคยได้รับ ได้แก่ โครงการอบรมศักยภาพการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเข้าถึงประชาชน รับผิดชอบหน้าที่ให้ความรู้ประจำฐานสัผสมอาหาร

นักประชาสัมพันธ์คนที่ 6 สังกัดทีม B เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง สาขาอุตสาหกรรมประมง มีประสบการณ์ในการทำงาน 1 ปี การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ที่เคยได้รับ ได้แก่ โครงการอบรมศักยภาพการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเข้าถึงประชาชน รับผิดชอบหน้าที่ให้ความรู้ประชาชนกวัยเตี้ยเด็กเส้น และเป็นพิธีกรกลาง

นักประชาสัมพันธ์คนที่ 7 สังกัดทีม B เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเกษตรศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาขาอุตสาหกรรมเกษตร มีประสบการณ์ในการทำงาน 4 ปี การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ที่เคยได้รับ ได้แก่ หลักสูตรประชาสัมพันธ์อย่างไรให้อยู่ในหัวใจคน เทคนิคการจัดรูปแบบการประชาสัมพันธ์และการพูดเพื่อจูงใจ และโครงการอบรมศักยภาพการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเข้าถึงประชาชน รับผิดชอบหน้าที่ให้ความรู้ประชาชนหลากหลายโภชนาการ

นักประชาสัมพันธ์คนที่ 8 สังกัดทีม B เป็นเพศชาย จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร มีประสบการณ์ในการทำงาน 3 ปี การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ที่เคยได้รับ ได้แก่ หลักสูตรประชาสัมพันธ์อย่างไรให้อยู่ในหัวใจคนและโครงการอบรมศักยภาพการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเข้าถึงประชาชน รับผิดชอบหน้าที่ให้ความรู้ประชาชนกวัยเตี้ยเด็กเส้น

นักประชาสัมพันธ์คนที่ 9 สังกัดทีม B เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีการเกษตร สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร มีประสบการณ์ในการทำงาน 2 ปี การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ที่เคยได้รับ ได้แก่ หลักสูตรประชาสัมพันธ์อย่างไรให้อยู่ในหัวใจคน เทคนิคการจัดรูปแบบการประชาสัมพันธ์และการพูดเพื่อจูงใจ และโครงการอบรมศักยภาพการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเข้าถึงประชาชน รับผิดชอบหน้าที่ให้ความรู้ประชาชนหลากหลายโภชนาการ

นักประชาสัมพันธ์คนที่ 10 สังกัดทีม B เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ สาขาเทคโนโลยีอาหาร มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 เดือนการอบรมด้าน

การประชาสัมพันธ์ที่เคยได้รับ ได้แก่ โครงการอบรมศักยภาพการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเข้าถึงประชาชน รับผิดชอบหน้าที่ให้ความรู้ประชาชนสี่ผสมอาหาร

นักประชาสัมพันธ์คนที่ 11 สังกัดทีม B เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 เดือน การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ที่เคยได้รับ ได้แก่ โครงการอบรมศักยภาพการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเข้าถึงประชาชน รับผิดชอบหน้าที่ให้ความรู้ประชาชนสี่ผสมอาหาร

นักประชาสัมพันธ์คนที่ 12 สังกัดทีม c เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะอุตสาหกรรมเกษตร สาขาเทคโนโลยีการอาหาร มีประสบการณ์ในการทำงาน 4 ปี การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ที่เคยได้รับ ได้แก่ หลักสูตรประชาสัมพันธ์อย่างไรให้อยู่ในหัวใจคน เทคนิคการจัดรูปแบบการประชาสัมพันธ์และการพูดเพื่อจูงใจ และโครงการอบรมศักยภาพการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเข้าถึงประชาชน รับผิดชอบหน้าที่ให้ความรู้ประชาชนหลากหลายโภชนาการ

นักประชาสัมพันธ์คนที่ 13 สังกัดทีม c เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาโท คณะวิจัยโภชนาการ สาขาพิษวิทยาทางอาหารและโภชนาการ มีประสบการณ์ในการทำงาน 2 ปี การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ที่เคยได้รับ ได้แก่ โครงการอบรมศักยภาพการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเข้าถึงประชาชน รับผิดชอบหน้าที่ให้ความรู้ประชาชนก๋วยเตี๋ยวเด็กเส้น

นักประชาสัมพันธ์คนที่ 14 สังกัดทีม c เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ สาขาชีววิทยา มีประสบการณ์ในการทำงาน 3 ปี การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ที่เคยได้รับ ได้แก่ หลักสูตรประชาสัมพันธ์อย่างไรให้อยู่ในหัวใจคน เทคนิคการจัดรูปแบบการประชาสัมพันธ์และการพูดเพื่อจูงใจ และโครงการอบรมศักยภาพการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเข้าถึงประชาชน รับผิดชอบหน้าที่ให้ความรู้ประชาชนสี่ผสมอาหารและเป็นพิธีกรกลาง

นักประชาสัมพันธ์คนที่ 15 สังกัดทีม c เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ สาขาเทคโนโลยีชีวภาพ มีประสบการณ์ในการทำงาน 3 ปี การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ที่เคยได้รับ ได้แก่ เทคนิคการจัดรูปแบบการประชาสัมพันธ์และการพูดเพื่อจูงใจ และโครงการอบรมศักยภาพการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเข้าถึงประชาชน รับผิดชอบหน้าที่ให้ความรู้ประจำฐานฉลากโภชนาการ

นักประชาสัมพันธ์คนที่ 16 สังกัดทีม c เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเกษตรศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาขาอุตสาหกรรมเกษตร มีประสบการณ์ในการทำงาน 3 ปี การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ที่เคยได้รับ ได้แก่ หลักสูตรประชาสัมพันธ์อย่างไรให้อยู่ในหัวใจคน เทคนิคการจัดรูปแบบการประชาสัมพันธ์และการพูดเพื่อจูงใจ รับผิดชอบหน้าที่ให้ความรู้ประจำฐานฉลากโภชนาการ

นักประชาสัมพันธ์คนที่ 17 สังกัดทีม c เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ สาขาจุลชีววิทยาอุตสาหกรรม มีประสบการณ์ในการทำงาน 4 ปี การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ที่เคยได้รับ ได้แก่ เทคนิคการจัดรูปแบบการประชาสัมพันธ์และการพูดเพื่อจูงใจ และโครงการอบรมศักยภาพการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเข้าถึงประชาชน รับผิดชอบหน้าที่ให้ความรู้ประจำฐานฉลากโภชนาการ

นักประชาสัมพันธ์คนที่ 18 สังกัดทีม c เป็นเพศชาย จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 เดือน การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ที่เคยได้รับ ได้แก่ โครงการอบรมศักยภาพการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเข้าถึงประชาชน รับผิดชอบหน้าที่ให้ความรู้ประจำฐานสีผสมอาหาร

นักประชาสัมพันธ์คนที่ 19 สังกัดทีม c เป็นเพศชาย จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ สาขาชีววิทยา มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 เดือน การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ที่เคยได้รับ ได้แก่ โครงการอบรมศักยภาพการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเข้าถึงประชาชน รับผิดชอบหน้าที่ให้ความรู้ประจำฐานก๋วยเตี๋ยวเด็กเส้น

นักประชาสัมพันธ์คนที่ 20 สังกัดทีม D เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยี สาขาเทคโนโลยีอาหาร มีประสบการณ์ในการทำงาน 2 ปี การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ที่เคยได้รับ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์อย่างไรให้อยู่ในหัวใจคน เทคนิคการจัดรูปแบบการประชาสัมพันธ์และการพูดเพื่อจูงใจ และโครงการอบรมศักยภาพการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเข้าถึงประชาชน รับผิดชอบหน้าที่ให้ความรู้ประชาชนกวัยเตี้ยเด็กเส้นและเป็นพิธีกรกลาง

นักประชาสัมพันธ์คนที่ 21 สังกัดทีม D เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ สาขาเคมี มีประสบการณ์ในการทำงาน 3 ปี การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ที่เคยได้รับ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์อย่างไรให้อยู่ในหัวใจคน เทคนิคการจัดรูปแบบการประชาสัมพันธ์และการพูดเพื่อจูงใจ และโครงการอบรมศักยภาพการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเข้าถึงประชาชน รับผิดชอบหน้าที่ให้ความรู้ประชาชนกวัยเตี้ยเด็กเส้น

นักประชาสัมพันธ์คนที่ 22 สังกัดทีม D เป็นเพศชาย จบการศึกษาระดับปริญญาโท คณะทรัพยากรชีวภาพและเทคโนโลยี สาขาเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว มีประสบการณ์ในการทำงาน 3 ปี การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ที่เคยได้รับ ได้แก่ เทคนิคการจัดรูปแบบการประชาสัมพันธ์และการพูดเพื่อจูงใจ รับผิดชอบหน้าที่ให้ความรู้ประชาชนกวัยเตี้ยเด็กเส้น

นักประชาสัมพันธ์คนที่ 23 สังกัดทีม D เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเกษตรศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาขาอุตสาหกรรมเกษตร มีประสบการณ์ในการทำงาน 2 ปี การอบรมด้านการประชาสัมพันธ์ที่เคยได้รับ ได้แก่ เทคนิคการจัดรูปแบบการประชาสัมพันธ์และการพูดเพื่อจูงใจ และโครงการอบรมศักยภาพการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบเข้าถึงประชาชน รับผิดชอบหน้าที่ให้ความรู้ประชาชนสืบผสมอาหาร

ภาคผนวก ง
ข้อมูลการดำเนินงานประชาสัมพันธ์รายบุคคล

ตารางผนวกที่ 1 ข้อมูลการดำเนินงานประชาสัมพันธ์รายบุคคล

ด้านที่นำมาประเมิน	สิ่งที่สังเกต	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
นักประชาสัมพันธ์คนที่ 1			
บุคลิกภาพ	การแต่งกาย	แต่งกายสุภาพ ใส่ชุดเครื่องแบบของหน่วยงาน	ดีมาก
พฤติกรรม	การแสดงออก / มนุษย์สัมพันธ์	สีหน้ายิ้มแย้ม ทำทางเป็นมิตร ทักทายผู้ฟังอย่างเป็นกันเอง	ดีมาก
การประชาสัมพันธ์	ลักษณะการพูด	พูดเร็ว เสียงดัง ชัดเจน มีเสียงหนักเบา ใช้ลูกเล่นควบคู่ สถานการณ์ได้ กระตุ้นผู้ฟังเป็นระยะๆ	ดีมาก
	การเตรียมตัว / ความพร้อม	มีความมั่นใจในการทำงาน ทำงานอย่างโดยไม่เกร็ง	ดีมาก
ผลการดำเนินงาน	การอธิบายเนื้อหาทางวิชาการ	อธิบายเนื้อหาเร็ว กระชับ ไม่ค่อยเน้นย้ำประเด็นสำคัญ	ดี
	การเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	สามารถทำให้เนื้อหาเข้าใจได้ง่าย ยกตัวอย่างสิ่งใกล้ตัว มาประกอบการบรรยาย	ดีมาก
	การให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม	เดินเข้าหากลุ่มผู้ฟัง และให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมอย่างในกิจกรรม อย่างทั่วถึง สลับเรียกผู้ฟังกลุ่มหน้า-หลัง-ซ้าย-ขวา	ดี
	การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์	ใช้แต่สื่อของจริง และใช้สื่อแผ่นป้ายกับสมุดความรู้น้อย	ปานกลาง
ผลการดำเนินงาน	บรรยากาศ	พยายามกระตุ้นผู้ฟัง และถามว่าเข้าใจไหมตลอดช่วง	ดี
	ความสนใจของผู้ฟัง	ผู้ฟังสนใจกิจกรรมประจำวัน ตอบคำถาม ไม่ค่อยคุย	ดี
	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมให้เข้ากับกลุ่มผู้ฟังได้	ดีมาก

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ด้านที่นำมาประเมิน	สิ่งที่สังเกต	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
นักประชาสัมพันธ์คนที่ 2			ดีมาก
บุคลิกภาพ	การแต่งกาย	แต่งกายสุภาพ ใส่ชุดเครื่องแบบของหน่วยงาน	ปานกลาง
	การแสดงออก/มนุษยสัมพันธ์	บางครั้งถ้านักเรียนคุยกันเยอะ จะมีสีหน้าบึ้ง	ปานกลาง
	ลักษณะการพูด	พูดเร็ว เสียงเบา พูดไปเรื่อย ๆ ให้จบเนื้อหา ไม่มีการกระตุ้นผู้ฟัง พูด/ อ่านตามเนื้อหาที่มีในแผ่นป้าย	
พฤติกรรม	การเตรียมตัว / ความพร้อม	บางครั้งมีอาการประหม่า เช่น การไม่สบตาผู้ฟัง	ปานกลาง
การประชาสัมพันธ์	การอธิบายเนื้อหาทางวิชาการ	มองเพียงแต่กลุ่มนักประชาสัมพันธ์ด้วยกัน พูดติดขัด	
	การเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	อธิบายเนื้อหาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย เน้นรายละเอียด	ดี
	การให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม	เชื่อมโยงเนื้อหา กับสิ่งรอบตัวน้อย	ปานกลาง
		ส่วนใหญ่จะมีเฉพาะผู้ฟังกลุ่มที่นั่งด้านหน้าที่มีโอกาสได้ร่วมกิจกรรม ไม่สนใจผู้ฟังกลุ่มหลังห้อง	ปานกลาง
ผลการดำเนินงาน	การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์	ถือแผ่นป้ายประกอบการอธิบาย	ปานกลาง
	บรรยากาศ	ส่วนใหญ่นักเรียนจะพูดคุยกันเอง เสียงดัง	ควรปรับปรุง
	ความสนใจของผู้ฟัง	ผู้ฟังสนใจน้อยมากเพราะเสียงเบาและขาดการกระตุ้นผู้ฟัง	ปานกลาง
	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	เมื่อผู้ฟังไม่สนใจจะปล่อย พูดให้จบเนื้อหาเท่านั้น	ควรปรับปรุง

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ด้านที่นำมาประเมิน	สิ่งที่สังเกต	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
นักประชาสัมพันธ์คนที่ 3			
บุคลิกภาพ	การแต่งกาย	แต่งกายสุภาพ ใส่ชุดเครื่องแบบของหน่วยงาน	ดีมาก
	การแสดงออก/มนุษยสัมพันธ์	มีเล่นมุขฮาขันกับผู้ฟัง สีหน้าบึ้งตึงในบางครั้งที่ผู้ฟังคุย	ปานกลาง
พฤติกรรม	ลักษณะการพูด	เสียงดัง พูดเป็นกันเอง ใช้ภาษาสุภาพ กระตุ้นผู้ฟังบางครั้ง	ดี
	การเตรียมตัว / ความพร้อม	มีความมั่นใจในการพูดต่อหน้าผู้ฟัง ไม่ประหม่า สบตาผู้ฟัง	ดี
การประชาสัมพันธ์	การอธิบายเนื้อหาทางวิชาการ	อธิบายเนื้อหาคร่าวๆ ไม่ลงรายละเอียดลึก	ดี
	การเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	ยกตัวอย่างประกอบการอธิบายน้อย เน้นเนื้อหาเฉพาะตามรูปภาพที่มีอยู่ในป้ายประชาสัมพันธ์	ปานกลาง
ผลการดำเนินงาน	การให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม	ผู้พูดเป็นฝ่ายพูดมากกว่าการให้ทำกิจกรรม เน้นแจกของรางวัล เป็นส่วนใหญ่	ปานกลาง
	การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์	ใช้ป้ายประชาสัมพันธ์น้อย สื่อส่วนใหญ่คือเกมส์ที่มีในฐาน	ปานกลาง
	บรรยากาศ	เมื่อกิจกรรมจบปล่อยให้ผู้ฟังคุย บางครั้งยืนเฉย/ไม่สนใจ	ควรปรับปรุง
	ความสนใจของผู้ฟัง	สนใจเฉพาะช่วงการเล่นเกมส์หรือตอบคำถาม	ปานกลาง
	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	ครั้งหนึ่งมีกิจกรรมอื่นมาเรียกความสนใจของผู้ฟัง	ดี

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ด้านที่นำมาประเมิน	สิ่งที่สังเกต	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
นักประชาสัมพันธ์คนที่ 4	บุคลิกภาพ	การแต่งกาย	ดีมาก
		การแสดงออก/มนุษยสัมพันธ์	ดี
		ลักษณะการพูด	ปานกลาง
	พฤติกรรม	การเตรียมตัว / ความพร้อม	ปานกลาง
การประชาสัมพันธ์		การอธิบายเนื้อหาทางวิชาการ	ดี
		การเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	ปานกลาง
		การให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม	ปานกลาง
	ผลการดำเนินงาน		การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์
		บรรยากาศ	ควรปรับปรุง
		ความสนใจของผู้ฟัง	ปานกลาง
		การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	ควรปรับปรุง

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ด้านที่นำมาประเมิน	สิ่งที่สังเกต	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
นักประชาสัมพันธ์คนที่ 5			
บุคลิกภาพ	การแต่งกาย	แต่งกายสุภาพ ใส่ชุดเครื่องแบบของหน่วยงาน	ดีมาก
	การแสดงออก/มนุษยสัมพันธ์	ให้ความเป็นกันเองกับผู้ฟัง สีหน้ายิ้มแย้ม เดินเข้าหาผู้ฟังกลุ่มต่างๆ เพื่ออธิบายให้เข้าใจ ไม่แสดงสีหน้าเหน็ดเหนื่อย	ดีมาก
พฤติกรรม	ลักษณะการพูด	เสียงเบา ใช้ภาษาสุภาพ อธิบายชัดเจน พยายามอธิบาย	ดี
	การเตรียมตัว / ความพร้อม	มีการท่องสคริป ทบทวนบทบาทที่ต้องเป็นพิธีกรกลาง	ดี
การประชาสัมพันธ์	การอธิบายเนื้อหาทางวิชาการ	อธิบายเนื้อหาให้เข้าใจง่าย มีการทบทวนประเด็นสำคัญ	ดี
	การเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	ยกตัวอย่างประกอบ อธิบายเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่มีในเนื้อหาที่กำหนด	ดี
ผลการดำเนินงาน	การให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม	เน้นผู้ฟังทุกกลุ่ม แต่เสียงเบา ผู้ฟังกลุ่มหลังๆ จึงไม่สนใจ	ดี
	การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์	ยกสื่อแผ่นป้ายประกอบการอธิบาย เล่นเกมส์ประจำฐาน	ปานกลาง
	บรรยากาศ	พยายามพูด/ เรียกผู้ฟังเพื่อกระตุ้นให้สนใจฟังสิ่งที่ตนพูด	ดี
	ความสนใจของผู้ฟัง	มีบางกลุ่มคุย ไม่สนใจเสียงรบกวนกลุ่มอื่น	ปานกลาง
	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	เมื่อเนื้อหาจบก่อนเวลาจะอธิบายเรื่องอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ให้แก่ผู้ฟัง หรือเดินเข้าไปหาผู้ฟังคนที่ไม่เข้าใจแล้วอธิบาย	ดี

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ด้านที่นำมาประเมิน	สิ่งที่สังเกต	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
นักประชาสัมพันธ์คนที่ 6			
บุคลิกภาพ	การแต่งกาย	แต่งกายสุภาพ ใส่ชุดเครื่องแบบของหน่วยงาน	ดีมาก
	การแสดงออก/มนุษยสัมพันธ์	ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นมิตรกับผู้ฟัง	ดีมาก
พฤติกรรม	ลักษณะการพูด	เสียงดัง พูดจาชัดเจน พูดเน้นความเข้าใจมากกว่าอธิบาย	ดีมาก
	การเตรียมตัว / ความพร้อม	กระตือรือร้นตลอดเวลา ไม่ประหม่า ทำงานคล่องแคล่ว	ดีมาก
การประชาสัมพันธ์	การอธิบายเนื้อหาทางวิชาการ	สามารถปรับเนื้อหาให้ผู้ฟังเข้าใจง่าย และเหมาะสมกับวัย	ดีมาก
	การเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	ยกตัวอย่างเพื่ออธิบายเพิ่มเติม เชื่อมโยงกับเรื่องราวรอบตัว และวัยของผู้ฟัง ทบทวนความเข้าใจของผู้ฟังเสมอ	ดีมาก
ผลการดำเนินงาน	การให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม	เปิดโอกาสให้ทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและตอบคำถาม	ดีมาก
	การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์	สามารถใช้สื่อที่มีอยู่รอบตัวให้เกิดประโยชน์ต่อการอธิบาย	ดี
	บรรยากาศ	ควบคุมสถานการณ์และผู้ฟังให้อยู่ในการพูดของตนได้	ดีมาก
	ความสนใจของผู้ฟัง	ผู้ฟังร่วมทำกิจกรรมและเพลินไปกับการอธิบายเนื้อหาที่เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน	ดีมาก
	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	นำเกมส์/กิจกรรมสั้นๆ มาใช้เพื่อกระตุ้นความสนใจ	ดีมาก

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ด้านที่นำมาประเมิน	สิ่งที่สังเกต	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
นักประชาสัมพันธ์คนที่ 7			
บุคลิกภาพ	การแต่งกาย	แต่งกายสุภาพ ใส่ชุดเครื่องแบบของหน่วยงาน	ดีมาก
	การแสดงออก/มนุษยสัมพันธ์	มีความเป็นกันเอง ดูน่าเชื่อถือ บางครั้งมีท่าทีเหน็ดเหนื่อย	ดี
พฤติกรรม	ลักษณะการพูด	เสียงเบา ใช้ภาษาสุภาพให้ผู้ฟังเข้าใจง่าย เน้นพูดอธิบาย	ดี
	การเตรียมตัว / ความพร้อม	ไม่ประหม่า สามารถใช้อุปกรณ์ประจำฐานได้คล่องแคล่ว	ดีมาก
การประชาสัมพันธ์	การอธิบายเนื้อหาทางวิชาการ	อธิบายเนื้อละเอียดและลึก บางครั้งไม่เหมาะกับกลุ่มผู้ฟัง	ปานกลาง
	การเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	มีการยกตัวอย่างประกอบบ้าง แนะนำให้อ่านฉลากโภชนาการ	ดี
ผลการดำเนินงาน	การให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม	ผู้ฟังมีส่วนร่วมจากกิจกรรมอ่านฉลาก แต่กิจกรรมตวงน้ำตาลยังมีส่วนร่วมน้อย เลื่อนักเรียนร่วมกิจกรรมบางกลุ่มเน้นใช้สื่อของจริงจากการอ่านฉลากโภชนาการ	ปานกลาง
	การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์		ปานกลาง
	บรรยากาศ	ไม่ค่อยกระตุ้นให้ผู้ฟังสนใจ พูดไปเรื่อย ๆ	ปานกลาง
	ความสนใจของผู้ฟัง	ผู้ฟังสนใจกิจกรรมมากกว่าสนใจผู้พูด บางครั้งคุยกันเอง	ปานกลาง
	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	ส่วนใหญ่จะพูดอธิบายและทำกิจกรรมจนหมดเวลา	ปานกลาง

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ด้านที่นำมาประเมิน	สิ่งที่สังเกต	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
นักประชาสัมพันธ์คนที่ 8			
บุคลิกภาพ	การแต่งกาย	แต่งกายสุภาพ ใส่ชุดเครื่องแบบของหน่วยงาน	ดีมาก
	การแสดงออก/มนุษยสัมพันธ์	สุภาพ เป็นกันเอง ไม่สนใจผู้ฟังกลุ่มที่คุย	ปานกลาง
พฤติกรรม	ลักษณะการพูด	เสียงเบา พูดบรรยายตามเนื้อหาในแผ่นป้าย	ปานกลาง
	การเตรียมตัว / ความพร้อม	บางครั้งมีอาการประหม่า เชน แต่พูดได้ตรงตามเนื้อหา	ดี
การประชาสัมพันธ์	การอธิบายเนื้อหาทางวิชาการ	อธิบายตามเนื้อหาที่มีในฐาน ไม่ลงรายละเอียดลึก	ดี
	การเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	ยกตัวอย่างประกอบการอธิบายน้อย	ปานกลาง
ผลการดำเนินงาน	การให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่ใช้คำถาม-ตอบ เพื่อให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม เป็นการถามแบบ กลุ่มมากกว่าการเรียกถามรายบุคคล	ปานกลาง
	การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์	ใช้สื่อของจริง ป้ายประชาสัมพันธ์	ปานกลาง
	บรรยากาศ	พูดไปเรื่อยๆ ไม่ค่อยกระตุ้นให้ผู้ฟังสนใจฟัง บรรยากาศเนือยๆ ขาดสิ่งเร้า	ปานกลาง
	ความสนใจของผู้ฟัง	ช่วงแรกตั้งใจฟังดี แต่สักพักจะคุยกันเอง ร่วมมือในการตอบ คำถามเป็นบางกลุ่ม บางกลุ่มไม่สนใจเลย	ปานกลาง
	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	เล่าเรื่องที่มีสาระประโยชน์ให้ผู้ฟังในช่วงเวลาที่เหลือ	ดี

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ด้านที่นำมาประเมิน	สิ่งที่สังเกต	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
นักประชาสัมพันธ์คนที่ 9			
บุคลิกภาพ	การแต่งกาย	แต่งกายสุภาพ ใส่ชุดเครื่องแบบของหน่วยงาน	ดีมาก
	การแสดงออก/มนุษยสัมพันธ์	สีหน้ายิ้มแย้ม เป็นมิตรกับผู้ฟัง ท่าทีจริงจังแต่ใจดี ไม่ดู	ดีมาก
พฤติกรรม	ลักษณะการพูด	เสียงเบา พยายามพูดอธิบายให้ผู้ฟังเข้าใจ	ดี
	การเตรียมตัว / ความพร้อม	พูดโดยไม่ประหม่า อธิบายเนื้อหาได้คล่องแคล่ว ไม่ติดขัด	ดี
การประชาสัมพันธ์	การอธิบายเนื้อหาทางวิชาการ	อธิบายเนื้อหาละเอียดเยอะ บางครั้งไม่เหมาะกับกลุ่มผู้ฟัง โดยเฉพาะเด็กประถม	ปานกลาง
	การเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	ส่วนใหญ่พูดจนจบเนื้อหาแล้วจึงยกตัวอย่าง	ปานกลาง
ผลการดำเนินงาน	การให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม	บทบาทอยู่ที่ผู้พูด ผู้ฟังนั่งฟัง เปิดโอกาสให้ซักถามบ้าง	
	การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์	ใช้สื่อของจริงและป้ายประชาสัมพันธ์ประกอบการอธิบาย	ปานกลาง
ผลการดำเนินงาน	บรรยากาศ	ช่วงสิบนาทีแรกสนใจดีหลังจากนั้นคุยกันเองในกลุ่มผู้ฟัง	ปานกลาง
	ความสนใจของผู้ฟัง	ผู้ฟังสนใจเมื่อได้ทำกิจกรรมมากกว่าตอนที่นั่งฟังอย่างเดียว	ปานกลาง
	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	ไม่มีการกระตุ้นให้ผู้ฟังสนใจ พูดตามเนื้อหา	ปานกลาง

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ด้านที่นำมาประเมิน	สิ่งที่สังเกต	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ		
นักประชาสัมพันธ์คนที่ 10	บุคลิกภาพ	การแต่งกาย	แต่งกายสุภาพ ใส่ชุดเครื่องแบบของหน่วยงาน	ดีมาก	
		การแสดงออก/มนุษยสัมพันธ์	ยิ้มแย้ม เป็นกันเองกับเด็ก กลมกลืนกับกลุ่มผู้ฟัง	ดีมาก	
	พฤติกรรม	ลักษณะการพูด	เสียงเบา ใช้ภาษาสุภาพ บางครั้งมีภาษาวัยรุ่นปะปน	ปานกลาง	
		การเตรียมตัว / ความพร้อม	มีพัฒนาการในการพูด ช่วงแรกมีพูดติดขัดดกวน ต่อมาพูดได้ชัดเจน คล่องแคล่วมากกว่าเดิม	ดี	
		การอธิบายเนื้อหาทางวิชาการ	อธิบายเนื้อหาคร่าวๆ ไม่ลงรายละเอียด	ดี	
		การเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	มีการยกตัวอย่างประกอบและเน้นการนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน	ดี	
		การให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม		จริง	
				จัดกลุ่มให้ผู้ฟังได้เล่นเกมส์เกือบครบทุกคน โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยให้แข่งขันกัน	ดี
		ผลการดำเนินงาน	การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์	ใช้ป้ายประชาสัมพันธ์ประกอบการอธิบาย	ปานกลาง
			บรรยากาศ	สบตาผู้ฟังกลุ่มหน้าและกระตุ้นเป็นระยะๆ เรียกให้สนใจฟัง	ดี
ความสนใจของผู้ฟัง	มีคุยกันบ้าง แต่เล่นเกมส์ประจำฐานอย่างสนุกสนาน		ดี		
การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	ปรับเปลี่ยนเนื้อหาให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง เข้าใจได้ง่าย		ดี		

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ด้านที่นำมาประเมิน	สิ่งที่สังเกต	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
นักประชาสัมพันธ์คนที่ 11			
บุคลิกภาพ	การแต่งกาย	แต่งกายสุภาพ ใส่ชุดเครื่องแบบของหน่วยงาน	ดีมาก
	การแสดงออก/มนุษยสัมพันธ์	ยิ้มแย้ม เป็นมิตร กลมกลืนกับผู้ฟัง	ดีมาก
พฤติกรรม	ลักษณะการพูด	เสียงเบา พูดเร็ว กระชับ เน้นการอธิบาย	ดี
	การเตรียมตัว / ความพร้อม	มีอาการประหม่า พูดติดขัดในระยะแรก และสามารถพูดได้	ดี
การประชาสัมพันธ์	การประชาสัมพันธ์	คล่องแคล่ว มีพัฒนาการที่ดีขึ้น	
	การอธิบายเนื้อหาทางวิชาการ	พูดตามเนื้อหาที่มีในป้ายประชาสัมพันธ์ ไม่ลงรายละเอียด	ปานกลาง
ผลการดำเนินงาน	การเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	ยกตัวอย่างประกอบตามที่มีในเนื้อหาที่กำหนดไว้	ดี
	การให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมกลุ่มใหญ่ เช่นการตอบคำถาม	ดี
ผลการดำเนินงาน	การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์	ขออาสาสมัครเล่นเกมสัปดาห์ประจำวัน	
	บรรยากาศ	ใช้สื่อป้ายประชาสัมพันธ์และเกมสัปดาห์ประจำวัน	ปานกลาง
ผลการดำเนินงาน	ความสนใจของผู้ฟัง	บทบาทส่วนใหญ่อยู่ที่ผู้พูด สนใจเฉพาะผู้ฟังกลุ่มหน้าๆ	ปานกลาง
	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	สนใจฟังช่วงแรก ผู้ฟังกลุ่มหลังไม่สนใจ และสนใจอีกครั้งในช่วงของการตอบคำถามเล่นเกมส์	ปานกลาง
		เมื่อเนื้อหาหมดก่อนเวลาจะอธิบายหรือชวนพูดคุยเรื่องอื่นๆ	ดี

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ด้านที่นำมาประเมิน	สิ่งที่สังเกต	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
นักประชาสัมพันธ์คนที่ 12			
บุคลิกภาพ	การแต่งกาย	แต่งกายสุภาพ ใส่ชุดเครื่องแบบของหน่วยงาน	ดีมาก
	การแสดงออก/มนุษยสัมพันธ์	ยิ้มแย้ม ใจดี ไม่ดูเด็ก ตอบทุกคำถามแม้เด็กจะกวน	ดีมาก
พฤติกรรม	ลักษณะการพูด	พูดเร็ว เสียงเบา กระชับ รวดเดียวจบ	ปานกลาง
	การเตรียมตัว / ความพร้อม	ไม่ประมาทเมื่อต้องพูดต่อหน้าผู้ฟัง พูดไม่ติดขัด คล่องแคล่ว	ดีมาก
	การอธิบายเนื้อหาทางวิชาการ	อธิบายลงรายละเอียดลึก แม่นยำ เน้นประเด็นสำคัญ	ดี
	การเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	ยกตัวอย่างประกอบตามเนื้อหาที่กำหนด	ดี
การประชาสัมพันธ์	การให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม	ให้ทำกิจกรรมประจำฐานและตั้งคำถามเป็นกลุ่มใหญ่	ปานกลาง
	การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์	ใช้สื่อของจริง ป้ายประชาสัมพันธ์	ดี
	ผลการดำเนินงาน	บรรยากาศ	บรรยากาศส่วนใหญ่อยู่ที่ผู้พูด ถามเอง-ตอบเอง มีเรียกกระตุ้นให้ผู้ฟังสนใจเป็นครั้งคราว
ผลการดำเนินงาน	ความสนใจของผู้ฟัง	พวกที่นั่งหน้าสนใจฟังดี ช่วงหลังคุย เสียงดังขึ้นเรื่อยๆ	ปานกลาง
	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	เมื่อผู้ฟังคุยมากๆ จะเดินเข้าไปหาถึงตัวและให้ตั้งใจฟัง หรือหากมีใครสงสัยจะอธิบายเป็นรายบุคคล	ดีมาก

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ด้านที่นำมาประเมิน	สิ่งที่สังเกต	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
นักประชาสัมพันธ์คนที่ 13			
บุคลิกภาพ	การแต่งกาย	แต่งกายสุภาพ ใส่ชุดเครื่องแบบของหน่วยงาน	ดีมาก
	การแสดงออก/มนุษยสัมพันธ์	ใจดี ไม่ดูเด็ก ยิ้มบางครั้ง สบตาแต่ผู้ฟังกลุ่มหน้า	ดี
	ลักษณะการพูด	เสียงเบา พูดอธิบาย เว้นจังหวะให้ผู้ฟังตอบคำถาม	ดี
พฤติกรรม	การเตรียมตัว / ความพร้อม	ประหม่าบางครั้งที่ต้องพูดต่อหน้าผู้ฟังจำนวนมาก แต่เมื่อ	ปานกลาง
การประชาสัมพันธ์		เข้าฐานของตนพูดคล่องแคล่ว ไม่ติดขัด	
	การอธิบายเนื้อหาทางวิชาการ	อธิบายเนื้อหากระชับ ชัดเจน ไม่ลงรายละเอียดเล็ก ไม่ค่อย	ปานกลาง
		เน้นย้ำประเด็นสำคัญ	
	การเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	ยกตัวอย่างสิ่งรอบตัวประกอบการอธิบาย	ปานกลาง
	การให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม	มีส่วนร่วมในการตอบคำถามทั้งรายบุคคลและกลุ่มรวม	ดี
	การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์	ใช้สื่อของจริง ป้ายประชาสัมพันธ์	ปานกลาง
ผลการดำเนินงาน	บรรยากาศ	บทบาทส่วนใหญ่อยู่ที่ผู้พูด ไม่กระตุ้นให้ผู้ฟังสนใจที่ไม่	ปานกลาง
		สนใจ พูดไปเรื่อยๆ สายตาอยู่ที่ผู้ฟังที่สนใจ	
	ความสนใจของผู้ฟัง	สนใจเป็นบางคน และสนใจช่วงตอบคำถาม ช่วงที่เหลือคุย	ปานกลาง
	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	สามารถปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง	ปานกลาง

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ด้านที่นำมาประเมิน	สิ่งที่สังเกต	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
นักประชาสัมพันธ์คนที่ 14			
บุคลิกภาพ	การแต่งกาย	แต่งกายสุภาพ ใส่ชุดเครื่องแบบของหน่วยงาน	ดีมาก
	การแสดงออก/มนุษยสัมพันธ์	ยิ้มแย้ม เป็นกันเองกับผู้ฟัง มีชูเมื่อผู้ฟังคุยมากๆ	ดีมาก
พฤติกรรม	ลักษณะการพูด	เสียงดัง พูดเร็ว กระชับ พูดอธิบายด้วยความเข้าใจ	ดีมาก
	การเตรียมตัว / ความพร้อม	ไม่ประหม่า คล่องแคล่ว ปรับเปลี่ยนรูปแบบเสมอ	ดีมาก
การประชาสัมพันธ์	การอธิบายเนื้อหาทางวิชาการ	เน้นประเด็นสำคัญให้เข้าใจง่าย ย้ำส่วนเนื้อหาที่สำคัญ และคอยถามความเข้าใจของผู้ฟัง	ดีมาก
	การเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	ยกตัวอย่างสิ่งรอบๆตัวประกอบกรอธิบาย ไม่กำหนด เฉพาะที่มีในเนื้อหาเท่านั้น	ดีมาก
ผลการดำเนินงาน	การให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม	เรียกถามและค้นหาผู้ฟัง กระจายการส่งมอบคำถาม	ดีมาก
	การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์	ใช้สื่อของจริง ป้ายประชาสัมพันธ์ และสื่อรอบตัว	ดี
	บรรยากาศ	นำกิจกรรมได้ตื่นเต้น ลุ้น ใช้น้ำเสียงควบคุมผู้ฟังได้	ดีมาก
	ความสนใจของผู้ฟัง	กลุ่มย่อยร่วมตอบคำถาม กิจกรรมต่างๆ ไม่คุย กลุ่มใหญ่พวกที่นั่งหลังๆคุย แต่ยังร่วมกิจกรรมดี	ดี
	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	ปรับเปลี่ยนสถานการณ์ กระตุ้นผู้ฟังอย่างสม่ำเสมอ	ดีมาก

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ด้านที่นำมาประเมิน	สิ่งที่สังเกต	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
นักประชาสัมพันธ์คนที่ 15			
บุคลิกภาพ	การแต่งกาย	แต่งกายสุภาพ ใส่ชุดเครื่องแบบของหน่วยงาน	ดีมาก
	การแสดงออก/มนุษยสัมพันธ์	ยิ้มบางครั้ง ท่าทีสุภาพ ไม่ดู เป็นมิตรกับผู้ฟัง	ดี
พฤติกรรม	ลักษณะการพูด	เสียงเบา พูดนิ่มๆเรื่อยๆเชิงอธิบาย ไม่กระตุ้นผู้ฟัง	ปานกลาง
	การเตรียมตัว / ความพร้อม	การอธิบายไม่มีติดขัด ชัดเจน มีความมั่นใจ	ดีมาก
การประชาสัมพันธ์	การอธิบายเนื้อหาทางวิชาการ	อธิบายรายละเอียด เน้นเนื้อหาทางวิชาการ	ปานกลาง
	การเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	ยกตัวอย่างตามที่เนื้อหากำหนด ไม่ค่อยออกนอกกรอบ	ปานกลาง
ผลการดำเนินงาน	การให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม	ถามคำถามบ้าง เว้นจังหวะให้ผู้ฟังตอบ ส่วนใหญ่เป็นคำถามรายการกลุ่ม	ดี
	การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์	ใช้สื่อของจริง ป้ายประชาสัมพันธ์	ปานกลาง
ผลการดำเนินงาน	บรรยากาศ	บทบาทส่วนใหญ่อยู่ที่ผู้พูด ช่วงกิจกรรมจะเดินสำรวจ	ปานกลาง
	ความสนใจของผู้ฟัง	การทำกิจกรรม พยายามอธิบายเมื่อผู้ฟังสอบถาม	ปานกลาง
	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	สนใจเฉพาะช่วงที่ทำกิจกรรม ช่วงที่เหลือมักคุยกันเอง	ปานกลาง
		พูดได้ทุกสถานการณ์ แม้จะมีผู้ฟังสนใจจำนวนน้อย	ปานกลาง

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ด้านที่นำมาประเมิน	สิ่งที่สังเกต	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
นักประชาสัมพันธ์คนที่ 16			
บุคลิกภาพ	การแต่งกาย	แต่งกายสุภาพ ใส่ชุดเครื่องแบบของหน่วยงาน	ดีมาก
	การแสดงออก/มนุษยสัมพันธ์	สีหน้ายิ้มแย้ม ท่าทางสุภาพ แต่บางที่มีท่าทางเหน็ดเหนื่อย ถ้าผู้ฟังคุยเสียงดังมากๆ	ดี
พฤติกรรม	ลักษณะการพูด	เสียงเบา พูดอธิบายด้วยความเข้าใจ ชัดเจน	ดี
	การเตรียมตัว / ความพร้อม	ทำงานคล่องแคล่ว กระฉับกระเฉง ไม่ประหม่าเมื่อต้องพูด	ดีมาก
การประชาสัมพันธ์	การประชาสัมพันธ์	ต่อหน้าคนเยอะๆ	
	การอธิบายเนื้อหาทางวิชาการ	อธิบายละเอียด เน้นเนื้อหาวิชาการ	ปานกลาง
	การเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	มียกตัวอย่างบ้าง แต่เน้นสาระมากกว่าการยกตัวอย่าง	ปานกลาง
	การให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม	เน้นกิจกรรมกลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นการใช้คำถามเป็นสื่อกลาง	ปานกลาง
ผลการดำเนินงาน	การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์	ใช้สื่อของจริง ป้ายประชาสัมพันธ์	ปานกลาง
	บรรยากาศ	บทบาทส่วนใหญ่อยู่ที่ผู้พูด บรรยากาศเฉื่อยๆ ไม่ได้รับความสนใจของผู้ฟัง	ปานกลาง
	ความสนใจของผู้ฟัง	สนใจช่วงแรกๆ จากนั้นเริ่มคุยเสียงดังขึ้นเรื่อยๆ	ปานกลาง
	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	ปรับตนเองเพื่อให้การประชาสัมพันธ์น่าสนใจมากขึ้น	ดี

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ด้านที่นำมาประเมิน	สิ่งที่สังเกต	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
นักประชาสัมพันธ์คนที่ 17			
บุคลิกภาพ	การแต่งกาย	แต่งกายสุภาพ ใส่ชุดเครื่องแบบของหน่วยงาน	ดีมาก
	การแสดงออก/มนุษยสัมพันธ์	ยิ้มแย้ม ใจดี พยายามอธิบาย เป็นมิตร	ดีมาก
พฤติกรรม	ลักษณะการพูด	เสียงเบา พูดเร็ว รวดเดียวจบ พูดอธิบายเนื้ออย่างมั่นใจ	ปานกลาง
	การเตรียมตัว / ความพร้อม	ประหม่าถ้าต้องพูดนำกิจกรรม/ สิ่งที่น่าออกเหนือจากเนื้อหา	ดี
การประชาสัมพันธ์	วิชาการ		
	การอธิบายเนื้อหาทางวิชาการ	เน้นเนื้อหาทางวิชาการอย่างละเอียด ให้ความสำคัญ ทุกประเด็น	ปานกลาง
ผลการดำเนินงาน	การเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	ยกตัวอย่างสิ่งรอบๆตัวประกอบการอธิบาย	ดี
	การให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม	มีถามคำถามบ้าง แต่ส่วนใหญ่ถามเอง-ตอบเอง	ปานกลาง
	การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์	ใช้ป้ายประชาสัมพันธ์ สมุดความรู้ประกอบบ้าง	ปานกลาง
	บรรยากาศ	บทบาทอยู่ที่ผู้พูด พูดเรื่อยๆ ขาดการกระตุ้นให้ผู้ฟังสนใจ	ควรปรับปรุง
	ความสนใจของผู้ฟัง	ส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดคุยกันเอง สนใจเฉพาะช่วงแรก	ปานกลาง
	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	ถ้าเนื้อหาที่มีในสมุดที่แจกผู้ฟังจะให้ผู้ฟังหยิบมาดู ประกอบการอธิบาย	ดี

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ด้านที่นำมาประเมิน	สิ่งที่สังเกต	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
นักประชาสัมพันธ์คนที่ 18			
บุคลิกภาพ	การแต่งกาย	แต่งกายสุภาพ ใส่ชุดเครื่องแบบของหน่วยงาน	ดีมาก
	การแสดงออก/มนุษยสัมพันธ์	สีหน้ายิ้มแย้ม เป็นมิตร กลมกลืนกับผู้ฟัง	ดีมาก
พฤติกรรม	ลักษณะการพูด	มีเล่นมุขเฮฮาสอดแทรกบางช่วง ใช้น้ำเสียงหนักเบา	ดี
	การเตรียมตัว / ความพร้อม	ไม่ประหม่าเมื่อต้องพูดต่อหน้าผู้ฟังจำนวนมาก	ดีมาก
การประชาสัมพันธ์	การอธิบายเนื้อหาทางวิชาการ	กระชับกระเฉง ทำงานคล่องแคล่ว	
	การเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	พูดอธิบายเน้นความเข้าใจมากกว่าเนื้อหาวิชาการ	ดี
ผลการดำเนินงาน	การให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม	ยกตัวอย่างประกอบการพูดเรื่องต่างๆเสมอ	ดี
	การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์	ใช้ทั้งคำถาม อาสาสมัคร และสุ่มผู้ฟังอย่างทั่วถึงทั้งจากด้านหน้าและด้านหลัง	ดี
ผลการดำเนินงาน	การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์	มีกิจกรรมประจำฐาน สื่อป้ายประชาสัมพันธ์	ปานกลาง
	บรรยากาศ	กระตุ้นผู้ฟังเป็นระยะๆตลอดการประชาสัมพันธ์ ทั่วทุกกลุ่ม	ดีมาก
	ความสนใจของผู้ฟัง	กระตุ้นหรือรื้อฟื้นใจฟังและร่วมกิจกรรม สนุกสนาน	ดี
	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	ใช้เทคนิคต่างๆ เช่น เรื่องราวใกล้ตัว เพื่อเรียกความสนใจจากผู้ฟัง	ดี

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ด้านที่นำมาประเมิน	สิ่งที่สังเกต	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
นักประชาสัมพันธ์คนที่ 19			
บุคลิกภาพ	การแต่งกาย	แต่งกายสุภาพ ใส่ชุดเครื่องแบบของหน่วยงาน	ดีมาก
	การแสดงออก/มนุษยสัมพันธ์	สีหน้ายิ้มแย้ม ท่าทางเป็นมิตร กลมกลืนกับผู้ฟัง	ดีมาก
	ลักษณะการพูด	พูดเร็ว ใช้ภาษาสุภาพแต่มีภาษาวัยรุ่นปะปนบ้าง	ดี
พฤติกรรม	การเตรียมตัว / ความพร้อม	ประหม่าบ้างเมื่อต้องพูดต่อหน้าคนเยอะ ทำงานคล่องแคล่ว	ดี
	การประชาสัมพันธ์	กระฉับกระเฉง	ดี
ผลการดำเนินงาน	การอธิบายเนื้อหาทางวิชาการ	เน้นเนื้อหาประเด็นสำคัญๆ และความเข้าใจของผู้ฟัง	ดี
	การเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	ยกตัวอย่างประกอบกรอธิบาย	ปานกลาง
	การให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม	มีทั้งการเรียกถาม สุ่มนักเรียน ถามคำถามรวมๆ	ดี
	การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์	กระจายโอกาสให้ทั่วถึงในการร่วมกิจกรรม	ดี
ผลการดำเนินงาน	บรรยากาศ	ใช้สื่อป้ายประชาสัมพันธ์	ปานกลาง
	ความสนใจของผู้ฟัง	กระตุ้นผู้ฟังเป็นระยะๆ มีกิจกรรม บรรยากาศเป็นกันเอง	ดี
	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	ร่วมกิจกรรม ถามคำถาม ส่วนช่วงท้ายมักคุยกันเอง	ดี
		ใช้ชื่อตัวการ์ตูน ตัวเอกหนังแทนชื่อตัว เพื่อให้ผู้ฟังสนใจ	ดีมาก

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ด้านที่นำมาประเมิน	สิ่งที่สังเกต	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
นักประชาสัมพันธ์คนที่ 20			
บุคลิกภาพ	การแต่งกาย	แต่งกายสุภาพ ใส่ชุดเครื่องแบบของหน่วยงาน	ดีมาก
	การแสดงออก/มนุษยสัมพันธ์	ยิ้มแย้ม ท่าทางเป็นกันเอง วางตัวเข้ากับผู้ฟัง	ดีมาก
	ลักษณะการพูด	เสียงดัง ฉะฉาน พูดมีการใช้เสียงหนักเบา	ดีมาก
พฤติกรรม	การเตรียมตัว / ความพร้อม	มีเทคนิคในการพูดต่อหน้าชุมชน ไม่ประหม่า เรียกความสนใจ	ดีมาก
	การประชาสัมพันธ์	จากกลุ่มผู้ฟังได้	
ผลการดำเนินงาน	การอธิบายเนื้อหาทางวิชาการ	อธิบายแต่ประเด็นสำคัญ ไม่เน้นรายละเอียด เน้นแต่ส่วนที่เป็นข้อสอบ	ดี
	การเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	ยกตัวอย่างประกอบ แต่งตัวตามบทบาทสมมติ	ดีมาก
	การให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม	สุ่มผู้ฟังทุกกลุ่มให้ร่วมตอบคำถามหรือเล่นเกมส์ได้ทั่วถึง	ดีมาก
	การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์	ใช้สื่อป้ายประชาสัมพันธ์ สื่อของจริง	ปานกลาง
	บรรยากาศ	ควบคุมสถานการณ์ได้ ครึกครื้น เน้นความเป็นกันเอง ไม่เครียด เข้าใจวัยรุ่น	ดีมาก
	ความสนใจของผู้ฟัง	สนใจฟัง/ร่วมเล่นเกมส์หรือกิจกรรมต่างๆอย่างสนุกสนาน	ดีมาก
การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	สามารถปรับรูปแบบกิจกรรมให้สนุกสนาน นำกิจกรรมได้	ดีมาก	

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ด้านที่นำมาประเมิน	สิ่งที่สังเกต	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
นักประชาสัมพันธ์คนที่ 21			
บุคลิกภาพ	การแต่งกาย	แต่งกายสุภาพ ใส่ชุดเครื่องแบบของหน่วยงาน	ดีมาก
	การแสดงออก/มนุษยสัมพันธ์	เป็นมิตรกับผู้ฟัง ไม่ดู ยึดแน่น เดินเข้าหาผู้ฟัง	ดีมาก
พฤติกรรม	ลักษณะการพูด	เสียงเบา พุดน้ำเสียงเรียบ ชัดเจน แบ่งช่วงให้ผู้ฟังคิดตาม	ดี
	การเตรียมตัว / ความพร้อม	มีความมั่นใจในการพูด ไม่ประหม่า สื่อพร้อม	ดีมาก
การประชาสัมพันธ์	การอธิบายเนื้อหาทางวิชาการ	อธิบายรายละเอียดสำคัญและเน้นย้ำในช่วงท้าย	ดี
	การเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	ปรับให้เหมาะสมกับวัยผู้ฟัง	ดี
ผลการดำเนินงาน	การให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม	ยกตัวอย่างประกอบ เชื่อมโยงสิ่งรอบตัว	ดี
	การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์	ให้ผู้ฟังตอบคำถามเป็นรายกลุ่ม/ อาสาสมัคร ใช้คำถาม	ดี
	บรรยากาศ	เพื่อตรวจสอบความเข้าใจเป็นระยะๆ	ปานกลาง
	ความสนใจของผู้ฟัง	ใช้สื่อป้ายประชาสัมพันธ์และสื่อของจริง	ปานกลาง
	บรรยากาศส่วนใหญ่อยู่ที่ผู้พูด บรรยากาศไม่ตื่นเต้น	สนใจฟังช่วงแรกๆและกลับมาสนใจอีกครั้งช่วงเล่นเกมส์	ดี
	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี	ปานกลาง

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ด้านที่นำมาประเมิน	สิ่งที่สังเกต	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
นักประชาสัมพันธ์คนที่ 22			
บุคลิกภาพ	การแต่งกาย	แต่งกายสุภาพ ใส่ชุดเครื่องแบบของหน่วยงาน	ดีมาก
	การแสดงออก/มนุษยสัมพันธ์	สีหน้าเรียบเฉย พูดน้อย	ปานกลาง
พฤติกรรม	ลักษณะการพูด	พูดไปเรื่อยๆจนจบเนื้อหา เสียงเบา พูดบรรยาย	ปานกลาง
	การเตรียมตัว / ความพร้อม	ไม่ค่อยมั่นใจ / ประหม่าเมื่อต้องพูดต่อหน้าผู้ฟังทั้งหมด	ปานกลาง
การประชาสัมพันธ์	การอธิบายเนื้อหาทางวิชาการ	อธิบายเนื้อหาคร่าวๆ ไม่ลงรายละเอียดลึก	ดี
	การเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	ยกตัวอย่างประกอบน้อย พูดเนื้อหาตามที่มีในป้ายประชาสัมพันธ์ ไม่ออกนอกบท	ปานกลาง
ผลการดำเนินงาน	การให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม	ส่วนใหญ่ผู้ฟังนั่งฟัง และตอบคำถามเป็นรายกลุ่ม	ปานกลาง
	การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์	ใช้ป้ายประชาสัมพันธ์และสื่อของจริงประกอบการอธิบาย	ปานกลาง
ผลการดำเนินงาน	บรรยากาศ	ไม่คึกคัก บทบาทอยู่ที่ผู้พูดเป็นส่วนใหญ่ ผู้ฟังนั่งฟังและเคยตอบคำถามเป็นครั้งคราว	ควรปรับปรุง
	ความสนใจของผู้ฟัง	สนใจฟังเฉพาะช่วงแรกและเป็นกลุ่มที่นั่งแถวหน้า	ปานกลาง
	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	ช่วงหลังเริ่มคุยกันเอง เสียงดัง เตรียมความพร้อมให้ผู้ฟังก่อนที่ตนเองจะเริ่มพูดเนื้อหา	ดี

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ด้านที่นำมาประเมิน	สิ่งที่สังเกต	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
นักประชาสัมพันธ์คนที่ 23			
บุคลิกภาพ	การแต่งกาย	แต่งกายสุภาพ ใส่ชุดเครื่องแบบของหน่วยงาน	ดีมาก
	การแสดงออก/มนุษยสัมพันธ์	ท่าทางโผงผาง กระชับกระเฉง หงุดหงิดบ่อยๆ	ปานกลาง
	ลักษณะการพูด	เสียงดัง พูดห้วนๆ อธิบายชัดเจน รวดเร็วจบ	ปานกลาง
พฤติกรรม	การเตรียมตัว / ความพร้อม	สาธิตอุปกรณ์การทดสอบได้คล่องแคล่ว ทำให้ดูเป็นเรื่องง่าย	ดีมาก
	การประชาสัมพันธ์	พูดไม่ติดขัด	
ผลการดำเนินงาน	การอธิบาย เนื้อหาทางวิชาการ	ไม่เน้นรายละเอียดปลีกย่อย อธิบายแต่ประเด็นสำคัญ พูดแต่เนื้อหาเฉพาะที่มีในป้ายประชาสัมพันธ์	ดี
	การเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน	มียกตัวอย่างประกอบบ้าง	ปานกลาง
	การให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม	ให้ผู้ฟังตอบคำถามและเล่นเกมสลับสับเปลี่ยนกันไป	ดี
	การใช้สื่อให้เกิดประโยชน์	ใช้เกมสัปดาห์ฐานเป็นสื่อ	ปานกลาง
	บรรยากาศ	กระตุ้นผู้ฟังเป็นระยะๆ มีการตะโกนบ้าง ทำให้ผู้ฟังตื่นตัว	ดี
	ความสนใจของผู้ฟัง	ตั้งใจฟัง เล่นเกมสนุกสนาน มีคุยกั๊วเล็กน้อย	ดี
	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	เมื่อเนื้อหาหมดก่อนเวลาสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบเกมส์จากอุปกรณ์เดิมที่มีอยู่ แต่สนุกสนานเช่นเดิม	ดีมาก

ภาคผนวก ๑
ข้อมูลการดำเนินการประชาสัมพันธ์รายกลุ่ม

ตารางผนวกที่ 2 ผลการดำเนินงานของ ทีม A

ด้าน	สิ่งที่ประเมิน	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
การเตรียมงาน	- การแบ่งหน้าที่ภายในทีม	นักประชาสัมพันธ์มีหน้าที่รับผิดชอบประจำตัวของตน ได้แก่ การให้ความรู้ประจำฐานของตน และหน้าที่ที่ต้องช่วยกันทุกคน คือ การเตรียมอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ หน้าที่พิธีกรกลางสลับกันไปเรื่อยๆจนครบทุกคน	ดี
	- ความร่วมมือของสมาชิกในทีม	บางคนไม่ให้ความร่วมมือในบางช่วงการดำเนินงาน สนใจแต่เฉพาะงานอื่นๆของตน บางคนรับผิดชอบงานมากกว่าหน้าที่ของตนและมากกว่านักประชาสัมพันธ์คนอื่น ทำให้ส่งผลกระทบต่อการทำงานช่วงต่างๆ อย่างชัดเจน เช่น ความพร้อมของสื่อ อุปกรณ์ ความสนใจการทำงานเป็นรายบุคคลของสมาชิกในทีม	ปานกลาง
	- การติดต่อประสานงานกับสถานศึกษา	กระจายสถานศึกษาที่ทีมได้รับมอบหมายให้นักประชาสัมพันธ์แต่ละคนในทีมเป็นผู้รับผิดชอบติดต่อประสานงาน โดยมีรูปแบบในการติดต่อคือ นักประชาสัมพันธ์คนที่รับผิดชอบ เดินทางไปที่สถานศึกษา เพื่อชี้แจงรายละเอียด นัดหมายวัน เวลา สถานที่ พร้อมทั้งมอบเอกสารโครงการให้กับสถานศึกษา หากมีรายละเอียดการนัดหมายใดๆเพิ่มเติมจะใช้การติดต่อทางโทรศัพท์กับอาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการประจำสถานศึกษา และมีสถานศึกษาประมาณ 3 แห่งที่ได้ยกเลิกการร่วมกิจกรรม	ปานกลาง

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ด้าน	สิ่งที่ประเมิน	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
การดำเนินงาน ประชาสัมพันธ์	- ความพร้อมของ สถานศึกษา	บางโรงเรียนได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดีและอยู่ดูแลตลอดช่วงการทำกิจกรรม ส่วนบางโรงเรียนไม่มีอาจารย์มาคอยดูแลแต่จัดเตรียมสถานที่ไว้ให้เรียบร้อย ส่วนใหญ่สถานที่ทำกิจกรรม คือ หอประชุมโรงเรียน	ดี
	- ความพร้อมด้าน สื่อ / อุปกรณ์ เวลา จำนวนนัก ประชาสัมพันธ์	มีสื่อประจำฐาน ธงชัก ป้ายประชาสัมพันธ์ หนังสือความรู้ แต่เมื่อช่วงท้ายของโครงการ มีบางสื่อชำรุด สูญหาย หรือบางวันที่ออกประชาสัมพันธ์พร้อมกันหลายทีมต้องแบ่งกันใช้สื่อที่มีอยู่ บางครั้งการทำกิจกรรม ไม่ทันเวลาที่ทางโรงเรียนกำหนดให้ และมีนักประชาสัมพันธ์ประจำฐานให้ความรู้ละ 2 คน ต่อนักเรียนที่ร่วมกิจกรรมประมาณ 40-50 คน ต่อ 1 ฐาน	ปานกลาง
	- รูปแบบการ ประชาสัมพันธ์	ทีมเน้นใช้รูปแบบให้ความรู้ประจำฐาน แบ่งเป็น 4 ฐาน มีนักประชาสัมพันธ์ประจำฐาน ให้ความรู้ละ 2 คน มีพิธีกรกลางทำหน้าที่แนะนำกิจกรรมและควบคุมเวลา เมื่อครบเวลาที่กำหนดแต่ละฐาน จัดให้นักเรียนเปลี่ยนไปฐานอื่นๆจนครบ	ดี
	- พัฒนาการในการ ทำงาน / การ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมในบางสถานศึกษา เช่น แบบคลาสรูม คือ มีนักประชาสัมพันธ์ให้ความรู้อยู่ด้านหน้ากลุ่มนักเรียนนั่งทั้งหมด สมาชิกในทีมบางคนพยายามแก้ไขอุปสรรค บางคนไม่สนใจปัญหาใดๆเลย เช่น เรื่องสื่อที่ไม่เพียงพอ เด็กไม่สนใจกิจกรรม บางครั้งแสดงสีหน้าไม่พอใจบ่อยๆ	ปานกลาง

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

ด้าน	สิ่งที่ประเมิน	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
ผลการดำเนินงาน	-	<p>บทบาทส่วนใหญ่อยู่ที่นักประชาสัมพันธ์ ตามเอง ตอบเอง พูดอธิบายตามเนื้อหา สมาชิกส่วนใหญ่เมื่อเด็กไม่สนใจก็ปล่อย ไม่พยายามกระตุ้น ขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน ใช้รูปแบบเดิมๆในการประชาสัมพันธ์ ไม่มีเทคนิคเพิ่มเติม แม้จะผ่านการประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษามากหลายแห่งแล้ว ในช่วงกิจกรรมนักเรียนส่วนใหญ่คุยกันเอง ร่วมมือเมื่อตอบคำถามชิงรางวัล แต่สนใจเฉพาะกลุ่มที่ต้องการรางวัลเท่านั้น นักเรียนบางกลุ่มไม่สนใจเลย และช่วงการขยายผลบอกต่อความรู้ สถานศึกษาส่วนใหญ่ที่ทีมรับผิดชอบไม่มีเด็กนักเรียนไปขยายผลต่อให้ความรู้เลย นักประชาสัมพันธ์เพียงแต่ส่งผลการดำเนินโครงการกลับไปให้ทางโรงเรียนเท่านั้น</p>	ปานกลาง
	- บรรยากาศ		ดี
	- ความพึงพอใจของอาจารย์ประจำสถานศึกษา		ดี
	- ความคิดเห็นของสมาชิกในทีม		ปานกลาง
			ปานกลาง

ตารางผนวกที่ 3 ผลการดำเนินงานของ ทีม B

ด้าน	สิ่งที่ประเมิน	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
การเตรียมงาน	- การแบ่งหน้าที่ภายในทีม	นักประชาสัมพันธ์มีหน้าที่รับผิดชอบประจำตัวของตน ได้แก่ การให้ความรู้ประจำฐานของตน และมีนักประชาสัมพันธ์คนหนึ่งทำหน้าที่พิธีกรกลางได้ดี จึงได้ทำหน้าที่นี้อยู่เสมอ ส่วนหน้าที่ที่ทุกคนต้องช่วยกันคือ การเตรียมอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์	ดี
	- ความร่วมมือของทีม	สมาชิกบางคนมีปัญหาส่วนตัว ความคิดเห็นไม่ตรงกัน แต่ไม่ได้นำปัญหาส่วนตัวดังกล่าวมาปะปนในการทำงาน แยกแยะระหว่างเรื่องงานกับเรื่องส่วนตัว ภายในทีมมีการงานช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทำงานประจำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย กำหนดเจ้าหน้าที่ให้ทำหน้าที่ประจำในการติดต่อกับทางสถานศึกษา เดินทางไป	ดี
	- การติดต่อประสานงานกับสถานศึกษา	ติดต่อด้วยตนเองพร้อมทั้งนำเอกสารและชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงาน กิจกรรมต่างๆให้อาจารย์ที่รับผิดชอบประจำสถานศึกษาทราบ เพื่อปฏิบัติตาม และยังเน้นย้ำในประเด็นสำคัญๆ เช่น จำนวนนักเรียนที่ต้องการให้เข้าร่วมโครงการ โดยได้ชี้แจงเหตุผลให้ฟังว่า หากมีนักเรียนเกินจำนวนที่กำหนดอาจส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ และนักประชาสัมพันธ์ที่มามีจำนวนจำกัด	ดีมาก

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

ด้าน	สิ่งที่ประเมิน	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
การดำเนินงาน ประชาสัมพันธ์	ความพร้อมของ สถานศึกษา	สถานศึกษาส่วนใหญ่จะมาดูแลและต้อนรับเป็นอย่างดี จัดเตรียมสถานที่ไว้ให้ เรียบร้อย คือ หอประชุมโรงเรียน และมีอาจารย์ประจำโรงเรียนคอยช่วยเหลือและ อยู่ดูแลตลอดช่วงการทำกิจกรรม	ดีมาก
	- ความพร้อมด้านสื่อ / อุปกรณ์ เวลา จำนวน นักประชาสัมพันธ์	มีสื่อธงชัก ป้ายประชาสัมพันธ์ นักเรียนได้รับแจกสมุดความรู้ แต่อุปกรณ์ประจำ ฐานส่วนใหญ่จะไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน นักเรียนเพียงบางส่วนได้ร่วม กิจกรรม บางครั้งต้องมุงดู ในบางครั้งกิจกรรมที่ทำจะเกินเวลาที่กำหนดไว้ ในการประชาสัมพันธ์แต่ละครั้งมีนักประชาสัมพันธ์ทำหน้าที่พิธีกรกลาง และ ประจำอยู่ที่ฐานๆละ 2 คน	ดี
	- รูปแบบการ ประชาสัมพันธ์	ใช้กิจกรรมฐานความรู้เมื่อมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมตามจำนวนที่กำหนด แต่เมื่อมี ผู้เข้าร่วมเกินกว่าที่กำหนดมีการปรับกิจกรรมเป็นรูปแบบของ คลาสรูม ใช้เทคนิคการพูด กิจกรรมละลายพฤติกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้า กิจกรรมให้แก่ นักเรียน และคอยเน้นย้ำประเด็นสำคัญๆและความเข้าใจที่ถูกต้อง ของนักเรียน	ดีมาก
- พัฒนาการในการ ทำงาน / การแก้ปัญหา ที่เกิดขึ้น	หลังจากที่อบรมเรื่องเทคนิคการใช้กิจกรรมละลายพฤติกรรม ทางทีมก็ได้นำมา ปรับใช้ทันที ควบคุมสถานการณ์ให้นักเรียนสนใจกิจกรรมได้เป็นบางช่วง สมาชิก บางคนสามารถแก้ไขปัญหาได้ดี และส่วนใหญ่พยายามแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น	ดี	

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

ด้าน	สิ่งที่ประเมิน	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
ผลการดำเนินงาน	- บรรยากาศ	กิจกรรมต่างๆเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือและสนใจในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี ใช้กิจกรรมเสริม เช่น ร้องเพลง แนะนำนักประชาสัมพันธ์ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ ไม่เบื่อหน่าย สนุกสนาน นักเรียนร้องเพลงตามและชื่นชอบกิจกรรม มีการหยอกล้อระหว่างนักเรียนและนักประชาสัมพันธ์ และคอยเน้นย้ำประเด็นสำคัญและทบทวนความเข้าใจของนักเรียนอยู่เสมอ มีนักเรียนขยายผลบอกต่อความรู้ที่ได้รับจากประชาสัมพันธ์ในเกือบทุกโรงเรียน บางโรงเรียนมีเกือบถึงหนึ่งร้อยคน	ดีมาก
	- ความพึงพอใจของอาจารย์ประจำสถานศึกษา	ชื่นชอบและชมเชยการทำงานของทีม ทำให้นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มเติมและเป็นประโยชน์ต่อตัวนักเรียนเอง อยากให้ทางหน่วยงานมาจัดกิจกรรมอย่างนี้ให้กับทางโรงเรียนทุกๆปี	ดีมาก
	- ความคิดเห็นของสมาชิกในทีม	มีการพูดคุยถึงผลการดำเนินงาน เหตุการณ์ต่างๆที่พบแต่ละครั้ง ในระหว่างทางกลับมาที่หน่วยงาน และสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมจากการซื้ออาหารนอกสถานศึกษาหลังเลิกเรียน ทราบถึงข้อดีและข้อบกพร่องในการทำงานของทีม	ดี

ตารางผนวกที่ 4 ผลการดำเนินงานของ ทีม C

ด้าน	สิ่งที่ประเมิน	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
การเตรียมงาน	- การแบ่งหน้าที่ภายในทีม	นักประชาสัมพันธ์มีหน้าที่รับผิดชอบประจำตัวของตน ได้แก่ การให้ความรู้ประจำฐาน ส่วนหน้าที่ที่ทุกคนต้องช่วยกันคือ การเตรียมอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ มีการปรับเปลี่ยนคู่ของนักประชาสัมพันธ์ในการให้ความรู้ประจำฐานจนลงตัว มีพิธีกรกลางแต่ก็ทำหน้าที่ให้ความรู้ประจำฐานด้วย	ดีมาก
	- ความร่วมมือของทีม	เป็นทีมที่มีความจริงจังในการทำงาน สมาชิกทุกคนตั้งใจทำงาน ทั้งงานของตนเองและงานกลุ่ม รับฟังความคิดเห็นในการเสนอแนะการพัฒนาต่างๆ และนำมาร่วมกันหาแนวทางแก้ไขการทำงานของทีม	ดีมาก
	- การติดต่อประสานงานกับสถานศึกษา	สลับสับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ให้รับผิดชอบติดต่อกับทางสถานศึกษา โดยเดินทางไปติดต่อด้วยตนเองพร้อมทั้งนำเอกสารและชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆให้อาจารย์ที่รับผิดชอบประจำสถานศึกษาทราบ แต่ขาดการเน้นย้ำประเด็นสำคัญ จนทำให้มีอุปสรรคต่อการทำงานในบางครั้ง เช่น มีจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าเป้าหมายที่ต้องการ หรือมีความไม่พร้อมของสถานที่ในการทำกิจกรรม เป็นต้น	ปานกลาง

ตารางผนวกที่ 4 (ต่อ)

ด้าน	สิ่งที่ประเมิน	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
การดำเนินงาน ประชาสัมพันธ์	- ความพร้อมของ สถานศึกษา	บางสถานศึกษาไม่มีอาจารย์มาดูแลกิจกรรมต่างๆเลยและเลือกใช้สถานที่ที่ไม่ เหมาะกับกิจกรรม คับแคบ หรือมีลมพัดแรง แต่โดยส่วนใหญ่จะมีอาจารย์มาคอย ดูแล ต้อนรับเป็นอย่างดี และจัดเตรียมสถานที่ไว้ให้เรียบร้อย คือ หอประชุมโรงเรียน	ดี
	- ความพร้อมด้านสื่อ / อุปกรณ์ เวลา จำนวนนัก ประชาสัมพันธ์	มีสื่อธงชัก ป้ายประชาสัมพันธ์ นักเรียนได้รับแจกสมุดความรู้ แต่อุปกรณ์ประจำ ฐานส่วนใหญ่จะไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน นักเรียนเพียงบางส่วนได้ร่วม กิจกรรม บางครั้งต้องมุงดู มีการคิดกิจกรรมใหม่ขึ้นมาเอง กิจกรรมส่วนใหญ่จบ ทันเวลาที่ที่กำหนดไว้ในการประชาสัมพันธ์แต่ครั้งมีนักประชาสัมพันธ์ทำหน้าที่ พิธีกรกลาง และประจำอยู่ที่ฐานๆละ 2 คน	ดี
	- รูปแบบการ ประชาสัมพันธ์	มีทั้งการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เป็นแบบกิจกรรมฐาน และ คลาสรุ่ม ใช้เทคนิคการ พูด คิดกิจกรรมเกมส์ประจำฐานนอกเหนือจากรูปแบบเดิมที่กำหนดไว้ได้สร้างสรรค์ และน่าสนใจ และส่วนใหญ่เน้นเนื้อหาวิชาการ	ดีมาก
	- พัฒนาการในการ ทำงาน / การ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	รับฟังและปรับเปลี่ยนข้อบกพร่องในการทำงานของทีม เพิ่มเติมการดึงดูดความ สนใจของนักเรียนโดยใช้เกมส์ต่างๆที่คิดขึ้นมาใหม่แทนสื่อที่ซ้ำๆและสูญหาย สมาชิกบางคนสามารถแก้ไขปัญหาได้ดี และส่วนใหญ่พยายามแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น	ดีมาก

ตารางผนวกที่ 4 (ต่อ)

ด้าน	สิ่งที่ประเมิน	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
ผลการดำเนินงาน	- บรรรยากาศ	บรรรยากาศช่วงแรกบทบาทส่วนใหญ่อยู่ที่ผู้พูด นักเรียนมีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมน้อย แต่หลังจากปรับปรุงรูปแบบการทำงานของทีม ทำให้บรรรยากาศการประชาสัมพันธ์มีความน่าสนใจ นักเรียนชื่นชอบและสนุกสนานกับกิจกรรมที่จัดให้ ส่วนใหญ่มีโอกาสได้ร่วมกิจกรรม ทำให้มีนักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปบอกต่อและนำรายชื่อมาแลกของรางวัลในส่วนใหญ่ของสถานศึกษาที่ทีมรับผิดชอบ สมาชิกในทีมมีความกระตือรือร้นในการทำงาน	ดีมาก
	- ความพึงพอใจของอาจารย์ประจำสถานศึกษา	มีทั้งที่เสนอแนะข้อบกพร่องและชื่นชอบ ชมเชยการทำงานของทีม ทำให้นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มเติมและเป็นประโยชน์ต่อตัวนักเรียนเอง อยากให้ทางหน่วยงานมาจัดกิจกรรมอย่างนี้ให้กับทางโรงเรียนทุกๆปี	ดีมาก
	- ความคิดเห็นของสมาชิกในทีม	มีการพูดคุยถึงผลการดำเนินงาน เหตุการณ์ต่างๆที่พบแต่ละครั้ง ในระหว่างทางกลับมาที่หน่วยงาน ทราบจุดบกพร่องในการทำงานของตนเองและหาแนวทางปรับเปลี่ยนให้ดีขึ้น	ดี

ตารางผนวกที่ 5 ผลการดำเนินงานของ ทีม D

ด้าน	สิ่งที่ประเมิน	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
การเตรียมงาน	- การแบ่งหน้าที่ภายในทีม	นักประชาสัมพันธ์มีหน้าที่รับผิดชอบประจำตัวของตน ได้แก่ การให้ความรู้ประจำฐานของตน มีนักประชาสัมพันธ์คนหนึ่งทำหน้าที่พิธีกรกลางและคอยควบคุมเวลาในการทำกิจกรรมฐาน ส่วนหน้าที่ที่ทุกคนต้องช่วยกันคือ การเตรียมอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์	ด
	- ความร่วมมือของทีม	สมาชิกในทีมมีความสามัคคี ไม่การทะเลาะเบาะแว้ง ตั้งใจทำหน้าที่ของตนตามที่ได้รับมอบหมายและร่วมกันทำงานในส่วนของงานกลุ่ม มีบางส่วนที่ละเลยงานกลุ่มในบางครั้ง บรรยากาศในทีมมีความเป็นกันเอง ทำงานแบบไม่ตั้งเครียด ปรึกษาหารือและช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการทำงาน	ด
	- การติดต่อประสานงานกับสถานศึกษา	สลับสับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ให้รับผิดชอบติดต่อกับทางสถานศึกษา โดยเดินทางไปติดต่อสองคน คนหนึ่งทำหน้าที่พูดอธิบาย ส่วนอีกคนจดรายละเอียดที่ได้พูดไป พร้อมทั้งนำเอกสารและชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆให้อาจารย์ที่รับผิดชอบประจำสถานศึกษาทราบ แต่ขาดการเน้นย้ำประเด็นสำคัญ เช่น รายละเอียดที่สถานศึกษาต้องทำในส่วนของ การบอกต่อความรู้ของนักเรียน เป็นต้น	ด

ตารางผนวกที่ 5 (ต่อ)

ด้าน	สิ่งที่ประเมิน	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
การดำเนินงาน ประชาสัมพันธ์	ความพร้อมของ สถานศึกษา	สถานศึกษาส่วนใหญ่จะมาดูแลและต้อนรับเป็นอย่างดี จัดเตรียมสถานที่ไว้ให้ เรียบร้อย คือ หอประชุมโรงเรียน และมีอาจารย์ประจำโรงเรียนคอยช่วยเหลือและ อยู่ดูแลตลอดช่วงการทำกิจกรรม	ดีมาก
	- ความพร้อมด้านสื่อ / อุปกรณ์ เวลา จำนวน นักประชาสัมพันธ์	มีสื่อธงชัก ป้ายประชาสัมพันธ์ นักเรียนทุกคนได้รับแจกสมุดความรู้ แต่อุปกรณ์ประจำฐานส่วนใหญ่จะไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน นักเรียนเพียง บางส่วนได้ร่วมกิจกรรม บางครั้งต้องมุงดู ในบางครั้งกิจกรรมที่ทำจะเกินเวลาที่ กำหนดไว้ในการประชาสัมพันธ์แต่ละครั้งมีนักประชาสัมพันธ์ทำหน้าที่พิธีกรกลาง ควบคุมเวลา และประจำอยู่ที่ฐานๆละ 2 คน	ดี
	- รูปแบบการ ประชาสัมพันธ์	จัดการประชาสัมพันธ์ในแบบกิจกรรมฐานและนำกิจกรรมได้ดีทั้งที่มีนักเรียน จำนวนมาก แต่การจัดรูปแบบคลาสรูมยังไม่ประสบความสำเร็จ ใช้กิจกรรมอื่นๆที่ เน้นความเหมาะสมของวัยเสริมมาประกอบการอธิบายเพื่อกระตุ้นความสนใจของ ผู้ฟัง เช่น การร้องเพลง การให้นักเรียนออกมาแสดงความสามารถ	ดีมาก
	- พัฒนาการในการ ทำงาน / การแก้ปัญหา ที่เกิดขึ้น	ใช้เทคนิคการเข้าถึงกลุ่มผู้ฟัง เช่น เรื่องราวรอบตัว เพลง นักแสดง ทำให้ลดความ เขินอายระหว่างสองฝ่าย ควบคุมสถานการณ์ให้นักเรียนสนใจได้ สมาชิกบางคน สามารถแก้ไขปัญหาได้ดี และส่วนใหญ่พยายามแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น	ดี

ตารางผนวกที่ 5 (ต่อ)

ด้าน	สิ่งที่ประเมิน	รายละเอียด	ระดับคุณภาพ
ผลการดำเนินงาน	- บรรรยากาศ	กิจกรรมต่างๆเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือและสนใจในการทำกิจกรรม เน้นการให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถของตนเอง ทำให้บรรรยากาศคึกคัก สนุกสนาน ไม่น่าเบื่อหน่าย นักประชาสัมพันธ์มีความเป็นมิตร มีการหยอกล้อระหว่างนักเรียนและนักประชาสัมพันธ์ มีนักเรียนขยายผลบอกต่อความรู้ที่ได้รับการประชาสัมพันธ์ในเกือบทุกโรงเรียน แม้จะเป็นในโรงเรียนระดับประถมก็ตาม	ดีมาก
	- ความพึงพอใจของอาจารย์ประจำสถานศึกษา	ชื่นชอบและชมเชยการทำงานของทีม ทำให้นักเรียนได้รับความรู้เพิ่มเติมและเป็นประโยชน์ต่อตัวนักเรียนเอง อยากให้ทางหน่วยงานมาจัดกิจกรรมอย่างนี้ให้กับทางโรงเรียนทุกๆปี	ดีมาก
	- ความคิดเห็นของสมาชิกในทีม	มีการพูดคุยถึงผลการดำเนินงาน เหตุการณ์ต่างๆที่พบแต่ครั้ง ในระหว่างทางกลับมาที่หน่วยงาน และสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมจากการซื้ออาหารนอกสถานศึกษาหลังเลิกเรียน ทราบถึงข้อดีและข้อบกพร่องในการทำงานของทีม	ดี

ภาคผนวก ฉ

ผลการสอบวัดความรู้ของผู้เข้าร่วมโครงการ Food Safety Campus Tour

ตารางผนวกที่ 6 ผลการสอบวัดความรู้ของผู้เข้าร่วมโครงการ Food Safety Campus Tour ทีม A

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ	นักเรียนที่สอบผ่าน (คน)	นักเรียนที่สอบไม่ผ่าน(คน)
1	โรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) นนทบุรี	104	36	68
2	โรงเรียนมัธยมประชาชนิเวศน์	114	76	38
3	โรงเรียนมักกะสันพิทยา	145	9	136
4	โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตริวิทยา 2	243	149	94
5	โรงเรียนประชาิเวศน์	125	57	68
6	โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย	126	49	77
7	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการรัชดา	167	72	95
8	โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย	89	74	15
	รวม	1113	522	591

หมายเหตุ: ผู้ที่สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้ คือมีคะแนนมากกว่า ร้อยละ 80 ของคะแนนทั้งหมด โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ของโครงการฯ

จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้ในทีม A คิดเป็นร้อยละ 46.90 และจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 53.10

ตารางผนวกที่ 7 ผลการสอบวัดความรู้ของผู้เข้าร่วมโครงการ Food Safety Campus Tour ทีม B

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ	นักเรียนผ่าน (คน)	นักเรียนที่ไม่ผ่าน (คน)
1	โรงเรียนประชานุกูล	143	71	72
2	โรงเรียนสมโภชกรุงอนุสรณ์ (200 ปี)	143	71	72
3	โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า	144	54	90
4	โรงเรียนสตรีวิทยา 2	120	42	78
5	โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)	120	69	51
6	โรงเรียนเคหะทุ่งสองห้องวิทยา 1	115	27	88
7	โรงเรียนราชวินิตบางเขน	93	45	48
8	โรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์เพชรบุรีวิทยา	101	19	82
รวม		979	398	581

หมายเหตุ: ผู้ที่สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้ คือมีคะแนนมากกว่า ร้อยละ 80 ของคะแนนทั้งหมด โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ของโครงการฯ

จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้ในทีม B คิดเป็นร้อยละ 40.65 และจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 59.35

ตารางผนวกที่ 8 ผลการสอบวัดความรู้ของผู้เข้าร่วมโครงการ Food Safety Campus Tour ทีม C

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ	นักเรียนผ่าน (คน)	นักเรียนที่ไม่ผ่าน (คน)
1	โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เบญจมราชาลัย	134	6	128
2	โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยาพุทธมณฑล	82	53	29
3	โรงเรียนสตรีวัดระฆัง	92	70	22
4	โรงเรียนที่ปังกวิทยาพัฒนา (ทวีวัฒนา)	150	96	54
5	โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม	150	96	54
6	โรงเรียนมัธยมวัดดาวคณอง	150	33	117
รวม		758	354	404

หมายเหตุ: ผู้ที่สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้ คือมีคะแนนมากกว่า ร้อยละ 80 ของคะแนนทั้งหมด โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ของโครงการฯ

จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้ในทีม C คิดเป็นร้อยละ 46.70 และจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 53.30

ตารางผนวกที่ 9 ผลการสอบวัดความรู้ของผู้เข้าร่วมโครงการ Food Safety Campus Tour ทีม D

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ	นักเรียนผ่าน (คน)	นักเรียนที่ไม่ผ่าน (คน)
1	โรงเรียนวัดช่องนนทรี	126	26	100
2	โรงเรียนพิทยาลงกรณ์พิทยาคม	95	6	89
3	โรงเรียนสตรีศรีสุทรบุรพาเพ็ญ	101	61	40
4	โรงเรียนเทพศิรินทร์ร่มเกล้า	144	89	55
5	โรงเรียนวัดบวรนิเวศน์	195	20	175
6	โรงเรียนสิริรัตนาร	125	80	45
รวม		786	282	504

หมายเหตุ: ผู้ที่สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้ คือมีคะแนนมากกว่า ร้อยละ 80 ของคะแนนทั้งหมด โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ของโครงการฯ

จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่สอบผ่านเกณฑ์วัดความรู้ในทีม D คิดเป็นร้อยละ 35.88 และจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่สอบไม่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 64.12

ภาคผนวก ซ
ภาพประกอบการวิจัย

ภาพผนวกที่ 2 นักประชาสัมพันธ์แนะนำโครงการ Food Safety Campus Tour

ภาพผนวกที่ 3 นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียนวัดช่องนนทรี

ภาพผนวกที่ 4 นักประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่นักเรียนเรื่องก๋วยเตี๋ยว

ภาพผนวกที่ 5 นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมก๋วยเตี๋ยวลอดภัย

ภาพผนวกที่ 6 นักเรียนแข่งขันกันตอบคำถามในกิจกรรมสัสมอาหาร

ภาพผนวกที่ 7 ตัวแทนนักเรียนอาสาสมัครร่วมเล่นเกมสัสมอาหารฉลากโภชนาการ

ภาพผนวกที่ 8 นักประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่นักเรียนในกิจกรรมฉลาดโภชนาการ

ภาพผนวกที่ 9 นักเรียนร่วมกิจกรรมฉลาดโภชนาการ

ภาพผนวกที่ 10 นักประชาสัมพันธ์อธิบายการเนื้อหาวิชาการฐานฉลากโภชนาการ

ภาพผนวกที่ 11 นักเรียนตอบคำถามชิงรางวัล

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ - นามสกุล	นางสาวณัฐกมล สุขุมลั่นนันทน์
วัน เดือน ปี เกิด	วันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2527
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	การศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

